

A close-up photograph of a couple's hands clasped together. The woman on the left is wearing a light green, textured knit sweater and a silver-toned watch with a white dial and a brown leather strap. The man on the right is wearing a dark purple long-sleeved shirt. They are standing on a dirt path in a park with trees and a blue sky in the background.

VERONIKA
JONEŠOVÁ

HODINKY

VERONIKA JONEŠOVÁ

HODINKY

Dvůr Králové nad Labem 2019

Copyright © Veronika Jonešová, 2021

Cover © Václav a Veronika Jonešovi, 2021

ISBN: 978-80-270-7442-6

Věnováno mému manželovi.

Díky Tobě je láska, která je hlavním motivem tohoto příběhu, tak pravdivá. Děkuji Ti za pomoc, podporu, úsměvy, nekonečný přísun kávy a motivace. Děkuji Ti, že považuješ za naprosto normální, že si můžu splnit sen. Děkuju, že jsem si mohla z Tvé osobnosti půjčit vlastnosti, zájmy a vědomosti a nechat je, aby pozvedly charaktery postav na ještě lepší úroveň. Díky Tobě Patricie miluje focení a Samuel létání a vaření. Děkuju za tvou pokoru, kterou má Oliver, a za odhodlání, které má Patrik. Děkuju za pochopení definice slova domov a boj proti nesmyslnosti systému. Děkuju, že jsi se mnou koukal na dokumenty o Kongu, hledal lety po celém světě, počítal časové posuny, vysvětloval technické vychytávky letadel středního doletu a našel ideální recept na pizzu. Děkuju za to, že jsi četl a vnímal, upřímně opravoval a občas mě z růžového mraku stáhl na pevnou zem.

Doplňuješ můj příběh nejen v knize, ale i v životě.

Děkuju za možnost plnit si sny.

Je to to nejlepší, co mi kdo v životě dal.

Miluju tě.

OBSAH

1.	Hodinky	1
2.	Oáza v poušti velkoměsta	6
3.	Ticho v bouři	11
4.	Zvuk reality	16
5.	Shledání	19
6.	Hřbety života	22
7.	Kongo	28
8.	Polibek s vůní deště	36
9.	Stovky tváří, tisíce cest	38
10.	Lapač snů	42
11.	Vánoční zázrak	48
12.	Plyšový krokodýl	61
13.	Sněhové vločky	66
14.	Děti džungle	70
15.	Fuck the system	74
16.	Chardonnay	82
17.	Okna do duše	87
18.	Jaro života	92
19.	Čtyři minuty	96
20.	Jin	101
21.	Jang	111
22.	Hvězdy na zemi	119

23.	Víra a osud	122
24.	David a Goliáš	126
25.	Dva andělé	134
26.	Narozeninová melancholie	143
27.	Emma	149
28.	Vánoce v Minnesotě	156
29.	Kousek ze-mě	173
30.	Truhlice vzpomínek	182
31.	Smečka napořád	189
32.	Talisman	196
33.	Polární záře	206
34.	Svatební fotograf	215
35.	V Nebi	221
36.	Ztracené krásy	227

Kapitola 1

HODINKY

červenec 2053

Nedočkavě pohlédl na své hodinky a se vzrůstajícím pocitem nervozity se snažil přesvědčit, že je tu až moc brzo. Po několikáté za posledních pár vteřin otočil levou ruku s hodinkami k obličejí, aby se ujistil, že fungují a že se nezastavil čas. Velká ručička obíhala největší okruh, menší přeskakovala po ciferníku ve známém rytmu a ta nejmenší se váhavě posouvala k dalšímu kroku. Na malou chvíli uvěřil tomu, že je vše v pořádku, než ho opět zasáhl hlodavý pocit nedočkavé nervozity.

Stál na předem určeném místě v naprosto správný čas. Lidé ho míjeli a ignorovali. Nikdo o něj nezavadil pohledem. Z povrchu chodníků a silnic sálalo vedro. Hic k zalknutí. Čekal v nejlepším obleku, který doma našel. Setkání se s ní pro něj byla nesmírná pocta.

Netušil, že už je více než deset minut pozorován. Že i ona přišla s předstihem a sleduje ho, ale ještě v sobě nenašla odvahu vyměnit si s ním pohled z očí do očí. Přitom setkání s ním je to jediné, pro co posledních třicet let žila. Co si představovala. Jeho oči. Pozorovala jeho nervózní přešlapování, gesto, jak kontroluje

hodinky a přišlo jí to všechno povědomé. Vzpomínky, o kterých si myslela, že se dávno vytratily, se draly na povrch a byly neuvěřitelně barevné. A živé a hlučné. A srdce jí bušilo snad ještě rychleji, než kdyby vyběhla schody do desátého patra. Ještě si dopřála minutu, jednu minutu před tím, než se jejich oči setkají. Minutu výhody, klidu a té poslední vzpomínky.

...

V červnu v roce 2023 se viděli naposledy. Naprosto klasické ráno v klasickém bytě, ve kterém voněla čerstvě uvařená káva. Taková ta vůně, která vábí i ty největší spáče z brlohů a která vyvolává pocit energie a přináší neodkladnost dalšího dneška. V polospánku, s kávou v ruce, pátrala po vršku od jeho pracovního oděvu. On v naprosto probuzeném stavu bytí hledal s ní a snil o ní.

Už měl za sebou lehkou snídani, výběh v parku, sprchu, a to ještě neodbila osmá hodina ranní. Ale myšlenkami se rychle vrátil zpět k té zatracené ztracené uniformě. Časově na tom byl sice dobře, ale i tak by radši zbývající čas využil k jiným věcem než k hledání povinného vršku. I když ona vypadala jako medvěd, který se předčasně probral ze zimního spánku, mátoživě s polootevřenýma očima se pohybovala po místnosti s myšlenkami čilejšími, než by kdo čekal.

Muže svého života, teď aktuálně toho, kdo dennodenně vstává o dvě hodiny dřív, než by musel, jde si zaběhat a pak ji budí vůně kávy a pusou do vlasů, potkala před šesti lety. Na podzim

spolu oslaví další výročí a poté společně podniknou cestu do Nepálu. Vždycky počítala s tím, že k tomu odjezdu dojde. Vždyť on tak úpěnlivě trénoval. Všechny ty kyslíkové masky, zátěže v batohu, české hory, Tatry, Alpy a teď konečně Himálaj. V plnění snů spolu souzní a podporují se navzájem, takže ona bude moci pokračovat ve své práci fotografky a on poleze za svým cílem do toho nejvyššího kopce na světě. Bude ho provázet, kam jí síly budou stačit. Bude dokumentovat jejich cestu a pak na něj počká, dokud se nevrátí.

Teď, když ho o třicet let později viděla stát uprostřed té nejrušnější ulice ve městě, čekal on na ni. Jí se pod náparem všech těch vzpomínek podlamovala kolena a zadržával dech. Vzpomínala pořád dokola a nebyla schopná se pohnout ani o píd'. Vzpomínala na plány, na naděje, na naprosto dokonale nalajnovanou budoucnost, které věřili s neochvějnou důvěrou a naivitou. Jim se přece nemůže nic stát.

To ráno cítila vůni kávy, vůni čerstvě vykoupaného muže a jemnou vůni tulipánů, která přicházela z chodby. Postupně se jí začaly v hlavě vynořovat myšlenky na práci, na termíny, na neodkladné formuláře a na všechny papíry, které musí vyplnit, doručit, zařídit, vytvořit, přepsat a založit. Všechny ty nezbytné zbytečnosti, aby jejich cesta byla legální.

O čem přemýšlel on? Kromě toho, že začínal věřit, že jeho uniformu spolkla černá díra, myslel na spálené kalorie, tabulky, poměr tuků a svalů, a hlavně na ty splněné sny.

Teď, o třicet let později, uprostřed té nejrušnější ulice ve městě, na to ráno myslel zas. Na to, jak uniformu našla ona, a ještě mu ji stihla přežehlit. S lehce nepřítomným výrazem v očích ho políbila na rozloučenou a křikla za ním, co uvaří k večeři. To byl jejich poslední společný okamžik. Myslel na to, co by řekl nebo udělal jinak, kdyby věděl, že to bylo poslední společné ráno před jejich odloučením. Všechny ty slzy a nekontakt z nich udělal naprosto jiné lidi. Cizince, kteří na sebe číhají a nervozitou se třesou, protože co když?

Co když ona přijde s manželem?

Co když mě nepozná?

Co když si mě nebude pamatovat?

Co když nepřijde?

Co když to byl vtip?

S narůstajícím pocitem vzteku, zoufalství a neoblomných slz, které se mu hnaly do očí, snažil se rozhlížet ještě pozorněji. Prohledával dav a měřil si jednotlivce od hlavy až k patě. A vtom, když už mu v hlavě běžel dvacátý scénář jejich nesetkání a jejich neloučení, ji uviděl. A ona viděla jeho. Šli k sobě velmi pomalu,

zároveň by chtěli oba běžet. Něco jim v tom ale bránilo. Ulice plná lidí pro ně byla téměř neviditelná, oba vnímali jen sebe navzájem. Srdce jim bušilo, sevření v krku pomalu mizelo a oči se zalévaly slzami. Slzami všech emocí. Když si hleděli do očí a viděli v nich vlastně to samé, co viděli před třiceti lety, ohromně se jim ulevilo. A byli si naprosto jistí, že od teď už to bude napořád.

OÁZA V POUŠTI VELKOMĚSTA

červenec 2053

Obejmutí bývají všední, slušná, kamarádká, falešná, mateřská nebo milenecká. Ale tohle obejmutí dvou lidí, kteří se neviděli třicet let, bylo jiné. I když je to pořád stejné gesto, i když je to jedna ruka kolem pasu, druhá kolem ramen, třetí kolem krku, čtvrtá kolem zad.

Čtyři ruce.

Dva lidé.

Jedno obejmutí.

Tolik obejmutí za posledních třicet let, ale ani jedno nebylo takové. Tisíce pocitů, myšlenek a skrz počáteční rozpaky prosakoval do srdcí staronový hřejivý pocit lásky. Povědomá vůně, která byla téměř zapomenuta, s sebou okamžitě přinášela ty nejsladší vzpomínky.

Procházející lidé občas zavadili pohledem po dvou bláznech, kteří se objímali uprostřed ulice. Samozřejmě, že překáželi a zároveň vypadali jak vystřížení z filmu s nálepkou: A žili

šťastně až do smrti. Davy kolem nich proudily všemi směry, reklamy vyřvávaly svá hesla a vzduch byl parný. Dusivý, se zárukou blížící se bouřky. Náhodný kolemjdoucí zkrátka projde a vyhne se dvěma za ruku se držícím lidem. Ačkoliv to už je trošku neobvyklé, ne natolik, aby myšlenku na nějaký zamilovaný pár udržel déle než pár vteřin. Přitom právě v ty okamžiky se pro dva lidi, skoro cizince, kdy dusno k zalknutí přilepovalo košile na záda a ve vzduchu chyběl kyslík, změnil život.

Poznali se okamžitě. Přes slzy v očích objevovali pod vráskami ty staré známé tváře a zapomenutou mimiku. Staré známé úsměvy, jemně zvednuté obočí, všechno znovu nalezené. Krčení nosu, vlasy za uchem, zkrátka ty velké maličkosti, které vytvářejí osobnost a které jsou samozřejmě a intimní. Tvoří tu část celku, kterou dříve tak hrdě nazývali MY.

Nesměle, ruku v ruce, spolu kráčeli městem, které jako by viděli poprvé. Až došli do ulice, kde bydlel. Je zvláštní, že ač se na setkání s ní moc těšil, reálně nečekal, že k němu dojde. Veškerou svou pozornost soustředil na onen moment shledání. Ale co bude potom? Tak daleko si nedovolil přemýšlet, protože nechtěl přežívat zklamané představy. Z toho už se vyléčil. Tušil tedy, že doma bude prostě doma, nepořádek klasického žití a možná nevyvětraná vůně po Patrikově kuchařském umění, dnes v podobě bramboráků.

Společně přišli k jeho domu. Ke žlutému domku na kopci, který obklopovalo moře zeleně. Vinná réva se pnula po jižní straně fasády a veliká okna vyrůstala z tisíců muškátových květů. Najednou ji popadla panika. Co když tam čeká jeho žena s vnoučaty? Dříve než stačila tahle myšlenka prosáknout na povrch, přerušil ji hurónský štěkot a dva velcí psi hrnoucí se zjistit, koho si to páníček přivedl. Opět se snažila potlačit slzy. On nikdy psa nechtěl. A teď má dva. Co všechno je ještě jinak? Co všechno má čekat, že se změnilo? Během toho se snažila držet rovnováhu, dokud se ti dva čmuchalové nenabažili nových pachů, které pro ně představovala, a nechali ji projít přes nemalou kuchyň na nevelkou terasu.

Byla vděčná za chvíli, kdy byla relativně sama. On vařil kávu a dvě psí dámy okamžitě zamířily do stínu kamenné zídky. Porozhlédla se kolem a všude viděla květináče plné exotických rostlin. Orchideje, bromélie, ananasovníky, pomerančovníky, kávovníky a další květiny, které neznala, ale které neuvěřitelně voněly. Kolem poletovali motýli a včely a celá terasa se hemžila životem. Pohled z ní byl na zahradu, která byla i v tom vedru nabitá zelení. Oáza v poušti velkoměsta. I když teplota neklesla ani o stupeň, lépe se jí dýchalo. Vnímala ten nádherně okysličený vzduch, díky kterému se natolik uklidnila, že byla schopná podívat se na vše s odstupem.

Bylo naprosto pochopitelné, že si zařídil svůj život. Taky to udělala. Bylo naprosto pochopitelné, že nezůstal sám. Že žil, a ne pouze přežíval. Že se smál a netrávil celé dny steskem po ní. Byla by pokrytecká, kdyby ho za to všechno soudila, když sama si na něj občas nevzpomněla celé týdny a naučila se bez něj žít. Existovat v denní všednosti. Naučila se nebrečet u každého hrnečku kávy, kterou si spoustu let musela každé ráno vařit sama. Naučila se znovu smát a nemít u toho pocit viny. Že se radovala a byla šťastná, i když on u toho nebyl.

Po chvilce se za cinkotu hrníčků o talířky z kuchyně vynořil on. S úsměvem naservíroval kávu s malými sušenkami. Pomalu došel k limetkově zabarveným orchidejím, které zrovna obdivovala a natáhl směrem k ní ruku v prostém požadavku, aby se s ním šla posadit.

S radostí propletla její prsty s jeho a uvelebili se mezi měkké polštáře. Její pozornost strhl povědomý tvar sušenek a vzhledem k tomu, že oba přejali zvyky toho druhého, aby v dlouhém odloučení nezapomněli, on měl doma její nejoblíbenější značku sladkostí. I když je dřív vůbec neměl rád, za ty roky si na ně zvykl tak moc, že nekupoval žádné jiné. Když je ona uviděla, slzy jí vhrkly do očí, protože i taková banalita v podobě sušenek bylo pojítko s minulostí, které přežilo všechny ty léta odloučení. Cítila, jak jí červenají tváře. Ten pocit nezažila už roky. Po prvním doušku výborné voňavé kávy plné vzpomínek se nevydržela nezeptat:

„Kde jsi byl?“

Ztracený ve světě, a ještě víc ve své hlavě.

Miluju tě.

Prosím, promiň.

Adoptoval jsem dvě děti.

Byl jsem sám a zároveň prožil krásný život.

Můj život visel na vlásku.

Bál jsem se, ale nikdy na tebe nezapomněl.

Strávil jsem deset měsíců ve vězení za napadení fotografky
– vtipná historka.

Ani jedna z odpovědí, které se mu honily hlavou, mu nepřišla dost dobrá. Nadával si, měl to čekat. Měl roky na to, aby si připravil odpověď, která by dávala, když už nic jiného, aspoň smysl. On teď mlčel a koukal. Sledoval, jak se dívá ona a automaticky hladí po hlavě obřího psa, který se jí majestátně uvelebil u nohou.

TICHO V BOUŘI

Patricie (25 let), červen 2023

Slzy mi nezadržitelně stékaly po tvářích a pořád dokola jsem si opakovala, že jenom šířím zbytečnou paniku. Obvolala jsem všechny známé i ty neznámé, které jsem měla v telefonu, kontaktovala jsem lidi na facebooku a na dalších sociálních sítích a nic. Čím víc lidí jsem se ptala, tím víc jsem byla naléhavější a zoufalejší. Tím víc nemožné se mi všechno zdálo.

Večeře už dávno vystydla. Při pohledu na stůl by nikdo nečekal, že je to jeden z nejsmutnějších momentů v jednom lidském životě. Pohled na krásně naservírované kuře a voňavou zeleninu rozhodně nepůsobil sklíčeně. Naše oblíbené celerové hranolky nechtěly být jídlem, které v dalších letech bude vyvolávat ty nejzoufalejší vzpomínky. Ani víno se nechtělo měnit ve vzpomínkách na ocet, kdykoliv ho ucítím.

Čím později bylo, tím míň jsem byla nazlobená, tím víc jsem byla vystrašená. Co když se mu něco stalo? Kde je? On tohle nikdy neudělal. Vždycky o sobě dal vědět. I když mě deset lidí z deseti uklidňovalo, že se jenom zapomněl ozvat, věděla jsem, že něco není v pořádku. Ano, samozřejmě že mohl hned po práci

zapadnout s Davidem do klubu, zlít se do němoty a zapomenout dát vědět. Vlastně bych si přála, aby se stalo něco takového, ale tušila jsem, že to bude úplně jinak. I přes absolutně „uklidňující“ rozhovor s jeho matkou jsem věděla, že je můj strach oprávněný. Pokud ho nenajdu dnes v noci, nenajdu ho nikdy.

Ani zdaleka jsem netušila, jak moc všechny ty co-když myšlenky budou pravdivé. O půlnoci jsem to nevydržela a zavolala policii. Nahlásila jsem, co se stalo. Prý mám volat až dvacet čtyři hodin po zmizení. Děkuju pěkně! Nemohla jsem sedět doma. Vyběhla jsem ven s foťákem na krku. Proč s foťákem? Protože jsem potřebovala mít u sebe věc, která mě dokázala udržet nohama na zemi a která mě natolik spojovala s realitou a byla mi zároveň tak blízká, že mi dodávala pocit bezpečí. Šla jsem pochopitelně na letiště, kde pracoval. Šla jsem k řece, kde běhával. Chodila jsem až do svítání a někde mezi prvním paprskem a úplným rozedněním jsem vyprázdnila obsah svého žaludku. Vynadala jsem si a běžela domů. Vždyť on tam na mě bude čekat, uvaří mi kávu a dá mi pusku do vlasů. Obejme mě a všechno bude v pořádku.

Jenomže znáte ten pocit, kdy hodně hluboko víte, že se nic takového nestane? Váš mozek to ví. Nedokážete sice vysvětlit, jak to ví, ale ví to. Vaše srdce, emoce, přání, naivita a láska vám nedovolí ani na vteřinku zapochybovat o tom, že první, co ucítíte, když přijдете domů, bude vůně čerstvé kávy.

Nakonec to smrdělo odstátým kuřetem. Jako v transu jsem si sedla a znovu začala plakat. Co jsem mohla dělat? Telefon měl vypnutý. Nevydržela jsem v tak najednou prázdném prostoru a znovu došla k jeho práci. Počkám si tu na něj! Nebo na kohokoliv a nevzdám se, dokud se nedozvím, co se stalo.

Chodila jsem tam každé ráno, skoro půl roku. Jako neviditelná jsem se ploužila davem a pak čekala. Jako pes. Čekala a doufala a zažívala další a další zklamání. Zhubla jsem, pak ztloustla a pak zase zhubla. Nevařila jsem, zato hodně pila.

Už mi nešlo ani brečet.

Byla jsem zoufale vzteklá.

Zrazená a nepochopená.

Dennodenně.

Že prý se to zlepší časem.

Zahojí se to.

Ani náhodou.

Jediné, co se stane díky času, je to, že si zvyknete s tou bolestí žít. Zvyknete si. A je vám z toho ještě víc špatně, protože si na nic takového zvykat rozhodně nechcete. Kdo by taky chtěl. Tak přežíváte. Nevaříte si kafe. Nemůžete vidět ani cítit kuře. Tulipány považujete za prokleté kytky a děláte si tak hloupé asociace, že si nakonec připadáte jako úplní blázni.

V prvních týdnech samoty byly nejšílenější noci. Nesnesla jsem pohled na prázdnou půlku postele, a tak jsem spala uprostřed, schoulená do klubíčka. Jako na voru uprostřed klidného oceánu. Postel a peřina byly stejně tiché jako vlnky oceánu, po kterém jsem plula. Přitom bych čekala, že bude řádit úplná bouře, kolem budou lítat blesky, ale ono bylo ticho. Klid. Bylo to víc depresivní, než kdyby řádila živelná katastrofa. Nikdo se nevzrušoval, nikdo nevyhlásil mezinárodní pátrání. A já v tom klidném oceánu nezájmu plula a přestávala vidět břeh.

Přežívala jsem tímto způsobem dva roky. Dva roky, kdy jsem stála před zásadním rozhodnutím. Budu žít? Budu schopná fungovat, nejen kvůli sobě, ale i kvůli tomu zbytku přátel, které jsem zatím neodehnala? Nebo spíš, kteří se odehnat nenechali. Nebo kvůli rodině? Kvůli lidem, kteří vám mají být nejbližší jenom proto, že mají podobné DNA jako vy, a přitom jsou stejně cizí jako přátelé z dávných časů, což je kategorie ještě ošemetnější.

Když ztratíte někoho blízkého, najednou zjistíte, kolik „přátel“ vám chce pomoci. Ale ti postupně zmizí, protože je od vás už neslušné být smutný, zoufale doufající. Už by se s tím přece měl člověk smířit, vždyť si vedle vás připadají lidé nepříjemně, když před nimi nedej bože dáte najevo své vnitřní emoce. A pak je tu pár lidí, kteří se necpou na první místo v pomoci bližnímu svému. Oni tu pro vás jsou, ale nechají vás, až budete připraveni s nimi mluvit. Nikdy jste je nepovažovali za nejlepší kamarády, ale jste si

s nimi z nějakých důvodů blízcí a máte je radši, protože když jsou s vámi, tak umějí mlčet. Nevnučují vám své názory, nepodstrkují vám vizitky na uznávané psychology, nenutí vás něco dělat. Jsou s vámi a mají cit pro pocit.

ZVUK REALITY

Samuel (56 let), červenec 2053

Mluvila nejprve váhavě. Stroze. V krátkých větách. S očima upřenýma kamkoliv jinam než do mých očí. Byla nervózní. Ale když povídala, občas se usmála, a když si na něco nemohla do detailu vzpomenout, krčila obočí tím staroznámým způsobem. To mi připomínalo život před tím, než jsem ho znovu musel poskládat z úplně rozbitých kousíčků do žitelného celku. Postupně jí ale začala slova splývat ze rtů s čím dál větším elánem a energií. Vnímám význam toho, co říkala. Neuvěřitelně mě těšil i jen zvuk jejího hlasu. I kdyby mluvila japonsky, poslouchal bych stejně napnutě a užíval si tu zvukomalebnou škálu jejích altově položených tónů.

Mluvila naléhavě, jako by těch třicet let chtěla co nejrychleji říct, aby smazala propast prázdných let, která se mezi námi vytvořila. Čím víc slov a vět mi řekla, tím víc otázek mě napadalo, a tím víc detailů mě zajímalo. Neudržel jsem slzy, když mi začala vyprávět o prvních týdnech a měsících po mém zmizení.

Trnul jsem a nervózně poposedával, když vyprávěla o přátelích a rodině. Pořád jsem očekával slovo manžel, svatba,

děti, vnoučata, psi, kočky, zkrátka jakýkoliv element, který by naznačoval rodinu. Ale odvahy na to, abych se jí zeptal přímo, jsem zatím neměl. Čekal jsem a čím dál víc mě moje ješitnost doháněla k šílenství, protože mi nedovolovala tu otázku položit. Povídala dál a na lavičce uprostřed tropické zahrady, obložená polštáři a jedním ze dvou chlupáčů, kterému se podařilo vmáčknout se mezi nás, vypadala šťastně a spokojeně. Snad se i tak cítila. Káva jí dávno vystydlá, protože přes vyprávění na ni úplně zapomněla. Velká černá psí hlava, která jí ležela na klíně, spokojeně pospávala, občas zafuněla a tvářila se, že je vše, jak má být. Vše na svém místě. I já jsem se tak cítil. V klidu. Když jsem ji viděl, jak si dává blondaté pramínky vlasů za ucho, jak hladí psa a jak se při smíchu už nijak nestydí, jen se upřímně směje, nahlas od ucha k uchu, bylo mi to naprosto jasné.

Miluju ji.

Nikdy jsem ji milovat nepřestal a nikdy nepřestanu.

Čím blíže jsme byli k tématu osobní život, tím víc jsem zjišťoval, jak mě to pomyšlení rozčiluje. Jen ta představa jiného muže po jejím boku. Větší část jejího života s ní teoreticky mohl být někdo jiný. A já až doteď naprosto chápal a věděl, že je to víc než reálné, že bude vdaná a šťastná. Mě má pouze jako vzpomínku na nepovedenou lásku v mládí. S tímhle vším jsem počítal, když

jsem ji konečně kontaktoval a domluvil schůzku. Věřím, že i já jsem žil naplno, a i když jsem se nikdy neoženil, přál jsem jí rodinný život, který nějakého manžela nejspíš obsahuje. Teď ve mně řádil boj, protože jak jsem ji tady viděl, nehodlal jsem ji nechat jen tak odejít. Naštěstí se odejít nechystala, protože pořád nepřestala povídat a já jsem byl připravený ji poslouchat klidně celé dny.

CRRRR. Tak i takhle nějak může znít zvuk reality. Zvuk, který přeruší intimitu, moment sdílení, a který s sebou může přinést velkou změnu. V očích se mi nejspíš mihl šok, strach a pak vzpomnutí a uvědomění si, co za návštěvníka za námi nejspíš přichází. Ta vteřinka překvapení se odrazila i v jejích očích. Možná déle, než sama chtěla. Oba jsme se ale vzpamatovali a nastavili výrazy typu: Jsme dospělí, staří známí, ať je to cokoliv, nějak to zvládneme. Ani jeden z nás se tak samozřejmě necítil. Celý tenhle moment netrval déle než dvě vteřiny, a přesto mohl být zásadní, protože ani jeden z nás se to odpoledne nechtěl setkávat s realitou tváří v tvář. Ale realita byla poměrně netrpělivá osoba a další CRRRRRR znělo už vážně naléhavě. Ona zůstala sedět. Připadala si tak nejspíš víc bezpečně. S polštářem za zády a obřím psem na klíně. Ani ji nepřekvapilo, že se psy zvonění nehnuło. Patrně oba cítili, že je to někdo známý, člen rodiny. Sice nerad, ale zvedl jsem se a šel otevřít. Ona přichozího neviděla, ale slyšela každé naše slovo.

SHLEDÁNÍ

Patricie (55 let), červenec 2053

„Tati, snažím se ti dovolat už dvě hodiny! Slíbil jsi, že dáš vědět! Tak co? Přišla? Poznala tě? Mluvila s tebou? Utekla? Proč se tak tváříš, panebože? Ty se směješ? Tys pil! Tati, znám tě dvacet pět let a takhle přiblblé ses naposled tvářil, když sis přitáhl z ulice dvě štěňata, který teď vypadaj víc jako slůňata. Uvařím si kafe, jo?“

Pod vši touhle smrští a palbou otázek se ozývalo zapínání kávovaru a otevírání dvířek u skřínky s hrníčky. Chtě nechtě jsem se musela smát a byla jsem dojatá. On má syna. Syna, který ho očividně miluje a má o něj strach.

Čerstvě uvařená káva zavoněla až ke mně na terasu a v tu chvíli tam stáli oba. A já zažila jeden z nejsilnějších momentů v životě. Cítila jsem, že se mi potí dlaně a že se už zase červenám, ale když jsem je viděla vedle sebe, neubráníla jsem se údivu. Ve chvíli, kdy jsem se snažila odstrčit obřího psa ze svých nohou, abych se mohla přivítat s jeho synem, se mi dojetím skutálela slza po tváři. To už jsme si podávali ruku, a nakonec se z podání ruky stalo jedno velké obejmutí. Pevné, až dusivé. Ale upřímné.

Některá seznámení bývají trapná, dlouhá a obsahují mnoho pauz mezi jednotlivými poznámkami o počasí a dopravě a končí brzkým odchodem jednoho z přítomných. Tohle seznámení bylo jako shledání. Bylo plné smíchu, upřímných otázek a vzájemného poznávání. Bylo to přirozené, uvolněnější než s lidmi, které jsem doteď považovala za blízké kamarády. Všech pět nás tu jen tak sedělo-leželo a čas plynul.

Poslední paprsky mizejícího sluníčka za horizont nám zasvítily do očí a my si uvědomili, že uteklo dalších pár hodin. S překvapením jsme zjistili, že první i druhá lahev vína také zmizela. Bylo mi dobře. Bylo nám krásně. Tak jako rodinně. Jako.

Začalo být chladněji. Chladněji zvenčí, nikoliv od srdcí. Automaticky mi půjčil svetr, který voněl jako on. Jako domov, jako láska, jako drahá voňavka, kterou si nekoupil, ale dostal a šetřil si ji na významné okamžiky. A tenhle večer jím byl.

První hvězdy se ukázaly jako naučená doba, kdy jsou psí holky zvyklé chodit na procházku. Domáhaly se tak vehementně, že s nimi vyrazil na malý okruh. Jen on a psi. Já zůstala s jeho synem. Když odešel, nastala malá chvilka ticha, ale ne nepřijemná. Taková ta chvilka souznění, kterou nutně nemusíte vyplnit slovy, i když by bylo co říct. Tak jsem se na něj usmála a on na mě, a i když není možná jakákoliv genetická podobnost rysů, tak gesta a výrazy rozhodně podobné měli. Stejný způsob pátravého pohledu, stejný

posed, stejný smích, stejná mimika, stejná intonace vět. Stejně propletené prsty.

Velká srdce plná lásky a pokory.

Samuel a Patrik.

Otec a syn.

Já si připomněla, jak krásné je mlčet. Jak důležitá jsou slova a jejich znění, tak důležité je i ticho. Jak důležité jsou pomlky v hudbě, tak důležité jsou i v životě. A ono to pak zní krásně.

Bez ticha by hudba, život a hvězdy tak krásně nezněly.

Nemůžete mlčet s každým, ale když už s někým mlčíte a souzníte, slyšíte víc, než by bylo řečeno slovy.

HŘBETY ŽIVOTA

Patricie (55 let), červenec 2053

Koukala jsem do stropu a nemohla uvěřit tomu, jaký spád měl dnešní den. Strávila jsem celé odpoledne a většinu noci s mužem, kterého, jak jsem si uvědomila, bezpodmínečně miluji. Patrik odešel kolem půlnoci a my si povídali do půl čtvrté do rána, až nás světlo rozbřesku a začínající zpěv ptáků zahnal do postelí. Ležela jsem na rozkládacím gauči, v cizím obývacím pokoji a plná dojmů a myšlenek jsem nemohla usnout. Skrz okno jsem pozorovala svítání. Otevřenými dveřmi jsem viděla na kuchyňskou linku, kde stály tři hrníčky od kávy a tři skleničky od vína. V jedné z nich zůstalo ještě trošku zlatavě zbarveného Tramínu červeného.

Co ale můj pohled přitahovalo na celém pokoji nejvíc, byla velikánská dubová knihovna. Stovky knih, které byly precizně vyrovnané po celé šířce knihovny od stropu až na zem. Police byly různě široké a každá měla jinou výšku. Zaujala mě natolik, že jsem vylezla zpod deky a šla se podívat blíž. Přejížděla jsem bříšky prstů po jednotlivých hřbetech a snažila se odhadnout, co mi dané tituly a systém jejich řazení vypoví o člověku, u kterého jsem dnes začínala den. Občas jsem vzala do ruky rámeček s fotkou, kterým

byly některé police dekorované. Viděla jsem Samuela a jeho dva syny, smích, narozeninové oslavy, fotky z výletů a cest po zahraničí. Styl fotek mi byl velmi blízký, žádné strojené rádoby momentky, kdy hned po vyblesknutí zmizí lidem úsměv z tváře. Viděla jsem skrznastrz upřímnost, rozcuchané vlasy, špinavá trička a odřená kolena, zkrátka realitu bez příkras. Dala jsem si pozor, abych každou fotku vrátila přesně na své místo, a začala podrobněji zkoumat knihy.

V nejvyšších poličkách jich byla spousta o létání. Mezi nimi byly pečlivě naaranžované modely letadýlek, což mi připomínalo doby, kdy bylo létání jednou z hlavních náplní Samova života. Na nižších policích pak byly cestopisy. Ostrovy v Karibiku, Krásy a nástrahy Afriky, Japonsko, Australská divočina, zkrátka průlet celým světem. Cestovatelské police byly doplněny o průhledné vázy plné mušlí, sušené květy a malé lahvičky s pískem.

V další úzké a vysoké poličce byly vyrovnané kuchařky, které byly umolousané a vypovídaly o svém praktickém a častém využívání. Následovaly naležato nakupené příručky pro domácí kutily a časopisy o zahradnictví a horolezectví. Své místo tu měly i knihy o pozitivním myšlení, síle vesmíru, ale postupně je utěšňovaly haldy komiksů s křiklavě barevnými superhrdiny na obalu. Vedle byly knihy s názvy: Jak mluvit, aby děti poslouchaly, a naslouchat, aby děti chtěly mluvit, Jak na unschooling a spousta podobných publikací o bezeškolním

vzdělávání. Velkou část nižších polic pak zaplňovaly fotoalba, deníky, sešity, zápisníky a další desítka různě velkých, nepojmenovaných hřbetů. Tohle byl on, to byl naprostý průřez jeho životem. Řazení podle jeho životní cesty.

Neodolala jsem a vytáhla si z knihovny knížku o Africe: Kilimandžáro a severní Tanzanie a začala v ní listovat. Během chvilky mi spadla víčka, zachumlala jsem se do deky, která voněla cize, ale moc příjemně. Usnula jsem, ani nevím jak.

...

Koukal jsem do stropu a vymyslel jsem si už třicátý důvod, proč právě teď, v 5:14, není vhodné jít zpátky dolů. Jen se podívat, jestli tam je. Co když zmizí? Co když mi to všechno opuštění vrátí? Převaloval jsem se a pozoroval nekonečně dlouhý východ slunce. Ručičky na hodinkách se pohybovaly tak líně, že jsem je musel samým rozčilením sundat. Začínal jsem si uvědomovat, že spánek je to poslední, co mě dneska čeká. Odkopal jsem peřinu a posadil se. Zkoušel jsem si vzpomenout na všechny meditační mantry, na klidné dýchání, ale srdce mi bušilo jako splašené. S každým nádechem jsem se snažil uklidnit a každým výdechem ze sebe obavu vypouštěl.

Nádech.

Mám strach, že až sejdu dolů, najdu prázdný pokoj.

Nádech.

Mám strach, že máme společné množství času omezené.

Nádech.

Mám strach, že jsem jí zkazil život a ona mi to neodpustí.

Nádech.

Mám sakra strach, že to byl sen.

Nádech. Výdech. Nádech.

Prsty jsem si vjel do vlasů v naprosto bezmocném gestu a došel ke dveřím. S rukou na chladné kovové klice jsem poslouchal. Dole bylo ticho. Pootevřel jsem jenom na malou škvírku a kolotoč strachů, který jsem měl v hlavě, mě opět zastavil v pohybu.

Nádech.

Co všechno jsem měl dnešní noc udělat jinak?

Nádech.

Proč jsem se nechal přesvědčit, že na gauči jí bude líp?

Nádech.

Kdy je nejvhodnější doba říct, že ji miluji?

Nádech. Výdech. Nádech.

Byl jsem jako lev v kleci. Zase jsem dveře pomalu zavřel a přešel k oknu. Prokřupával jsem si kloubky na levé ruce a sledoval souseda, jak odjíždí do práce. Svět tam venku se zdál v klidu a byl naprosto vzdálený od mé reality.

Opět jsem došel ke dveřím, tentokrát prudce a odhodlaně. Nohy mě ovšem zanesly do koupelny, a ne o patro níž. Pozoroval jsem se v zrcadle. Vlasy mi trčely všemi směry a v očích bylo něco jinak, něco, co jsem v nich třicet let neviděl. Nepoznával jsem se. Namočil jsem hřeben a snažil se vylepšit svůj vzhled.

Nádech. „Jsi idiot,“ řekl mi odraz v zrcadle a já se opět vrátil do ložnice. Cestou po chodbě jsem míjel prázdné pokoje kluků a bylo mi prazvláštně. Z okna nad schodištěm jsem se zadíval na terasu. Všechny zatím nerozvité květy se trpytily v kapkách ranní rosy. Psí holky spaly v obřích klubíčkách bok po boku a já se přistihl, že se při pohledu na ně usmívám.

Pomalu jsem sešel sedmnáct schodů, které mě od ní dělily. Pootevřenými dveřmi do obýváku jsem viděl, že spí. S otevřenou knihou na hrudi. Oči se mi zalily slzami, protože to nebylo poprvé, co jsem ji viděl takhle spát. Tenkrát, před tou kupou let, jsem ji takhle vídával často. Přešel jsem potichu přes kuchyň na terasu, sedl si do proutěného křesla poblíž olivovníku a zavřel oči.

S šokem jsem sebou trhl, když mi spadla hlava. Automaticky jsem otočil levou ruku k obličejí a s povzdechem jsem si vzpomněl, že jsem nechal hodinky pod polštářem. Dezorientovaně

jsem se rozběhl směrem do kuchyně, a protože už byl pro psy čas vstávat, za klapotu drápků a funění vyběhli za mnou. Než jsem je stačil zastavit, vrazili do obývacího pokoje a než se Patricie stihla vzpamatovat, už k ní vlezli a oblizovali jí nos. Nejdřív se jí v očích mihl šok. Rozhlížela se po cizím pokoji, až uviděla, jak stojím ve dveřích a pozoruju ji.

„Dobré ráno,“ špitla šťastně.

S nově získaným elánem a rozptýlenými obavami jsem začal připravovat snídani. Hučení kávovaru a krájení rajčat mi najednou přišly jako naprosto skvělé činnosti. Usmíval jsem se a těšil se na společnou snídani. Nazdobil jsem talíře, jak nejlépe jsem uměl, a prostřel na terase. Po snídani se nevydržela nezeptat.

„Co se ten den stalo, Same? Proč jsi zmizel?“

Došel jsem ke knihovně a z horní poličky vytáhl deník s odrbanými deskami, a podal jí ho se slovy: „Chci, abys všechno věděla a pochopila mě líp, než sám dokážu říct. Půjdu teď na procházku se psy. Budu rád, když si přečteš, jak to bylo.“ Dal jsem jí pusku na čelo a odešel.

Kapitola 7

KONGO

červenec 2053

Ze Samuelova deníku:

5. června 2023

Zase jsem nemohl najít tu uniformu. Povinné oblečení do práce je prostě za trest. Jako ovce. Všichni přesně označení, zaškátulkováni, se svým číslem a kódem. Naskenovaná oční rohovka jako prověření, že jste to opravdu vy. Otisky prstů a desetimístný kód, který musí obsahovat nejen velká a malá písmena, ale i číslice a znaky a který se mění každý měsíc. Super systém.

I když tu pracuju spoustu let, nepřichází v úvahu, že by mi byla prominuta jakákoliv část z bezpečnostních opatření. Je to jak dětská hra. Prý, že zjednodušování je symbol dnešní doby.

Roboti brzy nahradí všechno, co je nahraditelné, a co je nenahraditelné se zjednoduší a pak nahradí.

Kdybych měl fakt tolik práce, nestíhal bych si psát tenhle deník, do kterého si můžu opsat kódy a super přísně tajné věci, protože to nikdo nekontroluje. V dnešní době se už nevěří na knihy, deníky nebo psaná slova. Dnes se věří na chytré telefony, drony, roboty a umělé inteligence. Psaní je už pasé, stejně jako vydlabávání dřátem do kamenných destiček, prostě pravěk. Takže si tu píšu a plánuju si další část tréninku. A jelikož už je vše předschválené, bude moct začít moje cesta na Everest. A moje milovaná přítelkyně poletí se mnou!

Následoval kus prázdné stránky a jí se najednou nechtělo pokračovat ve čtení jeho deníku, protože cítila, že se právě teď přiblížila k bodu, kdy se opravdu dozví, co se tenkrát stalo. Když po něčem moc toužíte a už to máte na dosah ruky, najednou se vám chce couvnout, dostanete strach a vlastně to už ani nechcete. Třicet let na jeho zmizení myslela, vytvořila si stovky,

možná tisíce představ od těch reálných až po naprosté sci-fi, takže si říkala, že ji nic nepřekvapí. Byla připravená. Na syrovou, bolavou pravdu, která nebude brát ohledy na ničí city. To totiž pravda dělá. Neohlíží se a nebere si servítky. Proto je nejen statečné pravdu říkat, ale ještě statečnější je pravdu přijímat.

Nadechla se zhluboka letního vzduchu, který obsahoval všechnu tu exotickou květinovou vůni, a pokračovala ve čtení.

21. února 2028

Maniema uvařila skvělou večeři. Ví, že je to můj poslední večer tady, a je smutná. Říká, že není, ale je. Skoro pět let spolu v srdci konžské džungle. Zachránila mi život. A to ne jednou. Ležím v posteli pod hvězdnou oblohou a koukám přímo na hvězdy. Ne na plakát, ne na fotku nebo obrázek, ale na živou noční oblohu. Dýchám zhluboka a opět opakuju svůj dík vesmíru a jeho silám, přírodě a všemu, co mi zachránilo život. Zas a znova si uvědomuju, že není samozřejmé a automatické, že jsem naživu. Že dýchám. Že žiju. Až na to, že jsem zapomněl.

Zapomněl jsem na svůj život. V prvních měsících jsem si nevzpomínal na nic, nevěděl jsem, kdo jsem, ani jak se jmenuju. Neuměl jsem mluvit, číst ani psát. První vzpomínky jsou zakryté oparem šoku a zmatku. První tvář, kterou jsem si zapamatoval, byla Maniema. Protože mě krmila, protože měla klidný a hluboký hlas, protože byla trpělivá a protože mluvila. I já se naučil mluvit. Konžskou francouzštinou. Věděli jste, že v Kongu je během jedné hodiny znásilněno v průměru dvacet tři žen? Věděli jste, že Demokratická republika Kongo byla rozvojová země před sto padesáti lety, je rozvojová země a bude i za dalších dvě stě let? Že v Kongu jsou místa, kam rozhodně nedosahuje žádný mobilní operátor, internet, radar ani pitná voda? Že jsem přežil v podmínkách, které rozhodně nejsou v souladu se základními lidskými právy? Věděli jste, že když zapomenete celý svůj život a začnete od znova, tak střípky z minulosti, které vám mozek vybaví, nehladě na to, jestli chcete nebo ne, vás dokáží rozhodit?

Věděli jste, že můžete napadnout jinou osobu v důsledku těchto vzpomínek a skončit ve vězení? Věděli jste, že konžské vězení je něco, co byste si mile rádi nechali vymazat z hlavy?

Často na to musím myslet. Je to úplně první střípek, který mě dostal nepřipraveného. Šel jsem do vesnice společně s Maniemo a dětmi, o které se starala. Nesl jsem nádoby plné vody. A pak jsem ji uviděl. Ženu, turistku s fotoaparátem na krku. Při pohledu na ni mě popadl takový vztek. Vztek, smutek, lítost. Pocit, že je to něco, co znám. Něco, o co jsem přišel. Moc si nepamatuju, jak se to semlelo, ale najednou ta žena ležela na zemi a tekla jí krev ze spánku. Já si pamatuju vztek a potom akorát proud ledové vody, kterou mě Maniema polila, abych se probral. Nikdy jsem se neprojevoval agresivně, a tak moje chování vyhodnotila jako zvířecí a udělala dobře, protože ta voda mě zklidnila. Nepamatuju si, že bych tu ženu uhodil do hlavy, podle mě omylem klopýtla a upadla. Což rozhodně

nepřišlo věrohodné složkám místního legislativního systému, a tak se mnou, stejně jako Maniema, naložili jako se zvířetem. Šoupli mě do klece. Kdybych si býval byl pamatoval všechny ty hygienické návyky, které se mi sem tam vybavily, asi bych to nepřežil, ale naštěstí jsem půl roku předtím strávil v džungli.

Děti mi pašovaly jídlo navíc. Po deseti měsících mě pustili a pod příslibem, že to znovu neudělám, mě Maniema opět vzala pod svá křídla. Starala se o mě, učila mě a pochopila, proč se chci po pěti letech vrátit domů. Vrátit se za nutkavou vzpomínkou, vrátit se a hledat sám sebe. A jakže jsem poznal, kde je doma? Prostě jsem se jednoho rána vzbudil a místo klasicky naučeného „mboté“ jsem řekl: „Dobré ráno.“ Divil jsem se, proč mi nikdo neodpovídá. Že na mě koukali jak na blázna, na to jsem si zvykl, koneckonců, než děti pochopily, že nejsem bubák, ale jen běloch, vyčaroval jsem na tvářích dost udivených výrazů. A to ráno jsem

si vybavil víc českých frází. Prostě tam najednou byly. Znal jsem je přece odjakživa.

První čtyři roky tady byly těžké, poslední rok šílený. Plný vzpomínek, které jsem nechtěl, a prázdných momentů, které jsem si chtěl vybavit. Maniema viděla, co se se mnou děje, a místo toho, aby mi nadávala jako ostatní, mi dala do rukou malou knížku v kožených deskách bez nápisu. Byl to můj starý deník. Ten, který jsem měl v den nehody s sebou a ona ho na místě našla a schovala ho pro mě. Ten, do kterého právě píšu. Prý viděla, že sem nepatřím, a tušila, že nikdy nebudu. Měla pravdu. Když jsem zde pročítal staré zápisy, trpěl jsem. Měl jsem absolutně rozpolcenou osobnost. Čtyři roky jsem se učil a přizpůsoboval novému životu a do toho mi znova a znova vstupoval můj minulý život. Naprosto náhodně a nepředvídatelně situace vyvolávaly ochromující záplavy vzpomínek. Vzpomínek, v kterých jsem se pomalu nepoznával. Vzpomínek na lidi, které

jsem neznal. Kdyby se to na mě sesypalo všechno najednou, vzpamatoval bych se z toho rychleji, než když to za mnou chodilo ve vlnách. Ty vlny byly někdy silné, někdy to bylo jen takové lehké pošimrání a jindy mě to smetlo jako tsunami. Už vím, co se stalo i jak jsem se tady ocitl, ale žiju a žítí si užívám a zítra odsud s Patrikem odlétáme.

POLIBEK S VŮNÍ DEŠTĚ

Samuel (56 let), červenec 2053

Políbil jsem ji. Nevydržel jsem čekat déle. Pořád jsem si říkal, že nastane nějaký perfektní okamžik, ale nakonec mi došlo, že bude nejlepší, když z obyčejného momentu udělám moment neobyčejný. Když se z maličkosti udělá věc, na kterou nikdy nezapomeneme, vytváříme tak nové okamžiky, které budou ve vzpomínkách jenom naše. Náš polibek po třiceti letech, měsíci a sedmi dnech bude už navždy doprovázet padání deště a vůně čerstvosti a svěžesti, kdy se příroda vzpamatovává z ukrutných veder.

Asi to trošku čekala, ale i tak byla překvapená, když se moje rty dotkly jejích. Snažil jsem se být jemný, zdvořilý a připravený na ucuknutí, nechtěl jsem ji poškrábat svými vousy. Ale jakmile ten moment nastal, vlila se mi do žil neuvěřitelná energie. Když se neodtáhla v první chvíli, už nebylo cesty zpět, alespoň pro mě ne. Líbal jsem ji se stejnou vášní a láskou, s jakou jsem ji líbával tehdy, a ještě o trošku víc, protože jsem jí tím chtěl mnoho říct. Slova, která jsem měl na jazyku už od prvního momentu, kdy jsem ji spatřil, jak ke mně kráčí po rozpálené ulici. Slova, která jsem měl

v hlavě od chvíle, kdy mi došlo, že už nezmizí. Ta všechna slova, která vlastně zdaleka neřeknou to, co cítím. A tak jsem ji políbil a přitáhl si ji na klín. Nečekala, že budu mít takovou sílu, ale cítil jsem se, že bych v tu chvíli pohnul celým světem.

Všechno to, co se mi honilo hlavou, postupně mizelo s tím, jak mě hladila. Nejprve ve vlasech a poté postupně na zádech. Přejížděla mi prsty po pažích, jako by zkoušela, jestli jsem skutečný, jestli jsem v tom starém těle pořád já, ten mladý kluk, který ji miloval. Propletl jsem naše prsty a na nose mě zašimraly vlasy, které jí vyklouzly z drdolu.

Podíval jsem se jí do očí a v tu chvíli to věděl. Věděl jsem, že si nejspíš nikdy neodpustím, že kvůli mně trpěla. Litoval jsem každého dne, kdy jsem ji nehledal. Převracel jsem v myšlenkách svůj život naruby a nadával si, že jsem na ni zapomněl a nejspíš se i vzdal. Upřeně mě pozorovala a možná i ona sama přehodnocovala své činy za poslední tři desetiletí a vyčítala si minulost, ale pak promluvila.

„Věděla jsem, že se znovu potkáme, a jsem za to neuvěřitelně vděčná. Oba jsme žili, jak jsme nejlépe uměli, a nemá smysl se tím trápit.“

A znovu mě políbila.

STOVKY TVÁŘÍ, TISÍCE CEST

Samuel (56 let), červenec 2053

Za řádění blesků a hromů panovalo ve žlutém domě na kopci úplné ticho. V jedné místnosti se mísilo psí oddechování a pravidelný tlukot srdce Samuela a Patricie. Nikdo z nich se nepohnul, všichni měli zavřené oči. Největší hřmění venku už ustalo, ale bouřka stále přetrvávala a déšť bubnoval do oken.

...

Ložnice byla čtvercová místnost, kde ve dvou klubíčkách na zemi spali psi, a na veliké posteli jsme leželi my. Ona spala. Já nespal. Myšlenky se mi ubíraly různými směry a přitom všechny kroužily kolem jediného středobodu. Kolem ní. Přemýšlel jsem o změnách, které s sebou přinesla. O nových nadějích a nových otevřených životních dveřích. Přemýšlel jsem o tom, jaká byla před třiceti lety, jaká je teď, co dělá stejně a v čem je jiná. Jako kdybych porovnával dvě různé ženy. Jistě jsem ale věděl, že jsem do ní až po uši zamilovaný. Ale ne nijak bláznivě, pomíjivě nebo prvotně. Kdepak. Tuhle ženu jsem miloval už třicet šest let. Šest let jsem jí to říkal, kupoval jí tulipány a vařil kávu do postele. Dalších skoro třicet let jsem o ní snil, představoval si, jaká je, co dělá a jak

vypadá. Miloval jsem tedy vzpomínku a představu na tu stejnou ženu. A teď, po těch letech, jsem miloval bezpodmínečně ženu, kterou jsem objímal a která pokojně pospávala v mém náručí. Miloval jsem ji natolik, že bych jí nevyčítal, kdyby ona nemilovala mě. Kupodivu jsem cítil v tomhle ohledu absolutní klid. Žádnou paniku. Jen samozřejmost. Nechtěl bych už bez ní žít a cítil jsem, že mé pocity jsou stejné jako její.

Souhra a láska.

Přemýšlel jsem o životě převráceném naruby během sedmi dnů. Potkali jsme se na té nejrušnější ulici ve městě, odešli spolu ruku v ruce a ona ode mě už neodešla. Proseděli jsme spoustu hodin na terase a většinu času strávili poznáváním, povídáním a objevováním. Prolínající se cestičky našich životů se postupně spojovaly a vytvářely cestu, která má za sebou spousty záplat. Před námi už může být, co chce. Hlavně když po ní půjdeme ruku v ruce.

Vyprávěli jsme si postupně. Chvilí já. Chvilí ona. Smáli jsme se, plakali, děsili se. Zdaleka nebylo řečeno všechno a zatím ani nebylo potřeba. Na všechno je čas. Lépe se všechny ty rány a zážitky minulosti vstřebávají. Její cestování, moje nehoda a život v Kongu, výchova mých dvou synů, Patrika a Olivera, které už stihla poznat.

Když mi hlavou probíhala tato myšlenka, musel jsem se pousmát. Patrik a Oliver jsou moji synové, a ač jsem je adoptoval, nemohu si s nimi být bližší. Byl jsem na ně právem pyšný. K ní se zachovali úžasně. Patrik zbrkle, jak se dalo čekat, ale s otevřeným srdcem. Oliver sice střízlivě, ale upřímně.

Naše minulost se nedala zamést jen tak pod koberec. To by musel být ten největší koberec na světě. Naopak, nechávali jsme postupně minulé zážitky vstupovat do svých životů, dělili se o své zkušenosti a příběhy. Pár nitek jejího příběhu jsem však nemohl dostat z hlavy a zněly mi v uších ještě dlouho poté. V těch pár větách bylo víc, než byla ochotná sama sobě přiznat. Žití v odloučení bylo i pro ni těžké. Nenaléhal jsem. Nechal jsem ji, aby řekla tolik, na kolik se sama cítila.

Nikdy jsem si nedovolila se zamilovat.

Vždyť víš, že jsem děti nikdy neměla nijak extra v lásce.

Viděla jsem tě ve stovkách podobných tváří.

Radši jsem byla sama než ve společnosti.

Pár jednoduchých větiček, pronesených mezi řečí. Možná si ani sama neuvědomovala, co říká, ale pro mě to byly rány. Pěsti a kopance. Pro ni to byly jen poznámky, které ztratily ten nejhlubší význam. Jen slova, bez emocí. Nikdy neměla děti ani manžela.

Mně přišlo neuvěřitelně líto všechno to, o co jsem ji připravil, ale přitom nepřipravil. Mohla to všechno mít. Bylo to její rozhodnutí.

Stejně jako bylo moje, že jsem si s sebou z Konga odvezl tenkrát šestiletého chlapečka, který mi nosil do vězení jídlo a kterému zabili maminku. Tenkrát se o něj starala Maniema a byl osmým dítětem, které měla na krku. Chlapeček, který mi teď říkal tati. Chlapeček, s kterým jsme si navzájem zachránili život a kterého jsem přejmenoval mužskou verzí jejího jména.

LAPAČ SNŮ

Patricie (55 let), červenec 2053

„První přilet domů si pamatuju naprosto přesně,“ řekl Patrik s úsměvem. „S tátou jsme čekali hrozně dlouho na náš jediný kufr, a aby nám čekání líp utíkalo, koupili jsme si nanuky. Byl jsem ten nejšťastnější a nejzmrzlejší kluk na světě. Měl jsem svůj nanuk v únoru a měl jsem svého tátu. Po třech hodinách čekání a třech dalších nanukách jsme to vzdali a odešli. Poprvé v životě jsem jel metrem, tramvají a kousek i autobusem. Taky jsem nikdy neviděl tolik bělochů. Byli všude. Zahledění do mobilů, se sluchátky v uších. Vlastně si nás nikdo nevšímal.

Po asi hodině cesty jsme dorazili k obřimu domu. Myslel jsem si, že tátovi celý patří. Byl to ale penzion, kde jsme si zaplatili pokoj. Táta mě osprchoval, uložil, zazpíval písničku a řekl mi, že se vrací pro kufr na letiště a až se vyspím, bude tu zpátky on i kufr. Celý význam téhle věty mi došel, až když se za ním zabouchly dveře a já zůstal v pokoji sám. Koukal jsem do tmy a počítal jsem. A pořád dokola si říkal, že než napočítám do stovky, táta se vrátí. Než napočítám do další stovky, táta se vrátí. Počítal jsem a nemohl usnout. Proklínal jsem kufr a proklínal jsem letadla. Nechápal jsem,

proč se pro kufr nemůžeme vrátit druhý den ráno společně. Nakonec jsem usnul. Když jsem se vzbudil, táta v pokoji nebyl. Začal jsem brečet. Bylo mi tak strašně líto, že mě opustil. Plakal jsem víc, než když jsem měl opustit Maniemu a domov v Kongu.“

Při téhle vzpomínce se Sam zasmál a povídá: „Jo, takhle nešťastné dítě jsem v životě neviděl. Vrátil jsem se samozřejmě už v noci. Spal vedle něj v posteli a ráno odběhl pro snídani a nechal si spravit hodinky. Když jsem se vrátil se sáčkem koblih, džusem a kávou, našel jsem Patrika jako hromádku neštěstí.“ Patrik se však nenechal dlouho přerušovat a pokračoval ve svém vyprávění.

„S tátou jsme v tom penzionu zůstali asi týden. Táta občas odcházel a mě nechával s televizí, což výborně fungovalo, protože jsem nic takovýho v životě neviděl. Chodil na různé pochůzky a schůzky, občas s sebou bral mě, občas kufr. Vůbec mi nevadilo bydlet v penzionu. Mohl jsem si napouštět plnou vanu a poprvé v životě jsem toho mohl sníst, co se do mě vešlo. No a zhruba po tom týdnu za mnou přišel s tím, že se stěhujeme. Což se mi vůbec nechtělo. Bylo mi jasný, že to nebude tak super jako v penzionu. Pamatuju si, jak vážně se na mě táta podíval a řekl mi, že to nebude tak super jako tady v penzionu, bude to totiž ještě lepší. Bude to naše doma. A s jedním kufrem jsme vyrazili na další cestu, až jsme dorazili sem. Do žlutého domu na kopci, který mi táta představil jako nový domov.“

„Patriku, je až neuvěřitelný, jaký detaily si pamatuješ. I když samozřejmě i já si ty dny pamatuju dost živě. Byl to jeden velký průšvih a zmatek. Co jsem si proboha myslel? Že se vrátím zpátky domů s malým klukem, s kterým skoro ani nemluvíme stejnou řečí, a že to bude v pohodě? Že se na mě z nebe snese zázrak a že najednou půjde vše, jak má?“

Asi jsem doufal, že když uvidím povědomé hory, uslyším jazyk, kterým jsem najednou plynule mluvil, že se všechno vrátí tam, kam má. Že to najednou secvakne. Ne, že tam budu stát jak blbec na letišti a najednou nebudu vědět, kam jít. Patrik na mě koukal s dětsky neohroženou důvěrou v to, že dospěláci vždycky vědí, co dělat. Kvůli němu jsem to musel nějak vyřešit. A to jsme pořád neměli ten kufr!“

„Co teda vlastně bylo v tom slavném kufru, když o něm oba mluvíte?“ zeptala jsem se během vyndávání květin ven na terasu, které jsme večer předtím uklidili před bouřkou.

Patrik se na Sama podíval skoro spiklenecky a on se podíval s vděkem na Patrika.

„Víš, abychom si to ujasnili, přiletěli jsme sem v roce 2028. Mně bylo šest a tátovi třicet dva let. Já se v Kongu narodil a táta tam strávil výživných pět let. Určitě jsi slyšela, že se v Kongu do nedávna těžily diamanty.“

Následovala výmluvná pomlka v Patrikově řeči, a tak jsem rychle odpověděla. „Ano, to jsem slyšela, měla jsem jet fotit doly,

kteřé tam vznikly po takzvaných krvavých diamantech, jako demonstrativní obrázky do časopisu... Počkat, to mi chcete říct, že jste si v tom kufřu přivezli diamanty?!”

Patrik se zatvářil až moc spokojen sám se sebou. Sam obrátil oči v sloup a povídá: „Nemysli si, že jsme si ve srolovaný ponožce vezli zářivý kamínky a klepali se strachy na každé kontrole. To vůbec ne.“

Patrik však nevydržel a pokračoval místo svého otce. „Prakticky jsme je vezli v ponožce. Ale teoreticky jsme ani netušili, že je vezeme. Teda já to netušil.“

„Tak už mi řekněte, jak to teda bylo, jsem z těch vašich řečí celá zmatená.“ Patrik se zhluboka nadechnul, ale než stihl spustit, předběhl ho Samuel a začal vysvětlovat.

„Patrik si rád hrál s dětmi v džungli a trávil čas svobodně.“

„To jako, že se o mě nikdo nestaral,“ skočil mu do řeči Patrik, mezitím, co se snažil dotáhnout zpod střechy těžký květináč s dvoumetrovou dracénou.

„Sklapni, Patriku, nebo to v životě nedopovídám,“ napomenul ho Sam a starostlivě kontroloval orchidejové květy.

„No, kde jsem to skončil. Patrik trávil většinu času s partou dětí, které si hrály se vším, co v džungli našly. Ať už to byli různé klacíky, kameny, broučci, pavouci nebo jiná havěť. Ty šťastnější děti, aniž by o tom věděly, si hrály s malinkými různě zbarvenými kamínky. Mezi nimiž byly kamínky, pro které by jim zbytek světa

utrhal ruce. Diamanty. Sbíraly je do skleněných lahví po pivu, což byl pro ně stejně cenný úlovek. Když se mezi děti dostalo, že divnej bílej pán, myšleno já, odtáhne Patrika, jejich oblíbence, pryč do Evropy, bylo ho všem líto. A tak mu jako talismany daly pár takových kamínků. Patrik si je slavnostně položil do kufru hned vedle pet lahve, která byla poloplná uschlých brouků, taky dodal mrtvou žábu a lapač snů, který vyrobila Maniema, v jehož středu byl uvězněn další vzácný kamínek. Ani já jsem tehdy nepoznal, že by to mohly být diamanty. Přišlo mi to celé jako hromada smetí. Patrik se choval velmi ofenzivně, když jsem navrhl, že se pár věcí zbavíme.“

„To není pravda!“ bránil se Patrik. „Řekl jsi, že je to bordel a guláš a že mi to vyhodíš. I když jsi věděl, že je to můj jediný majetek.“

„Patrik se zdá být stále velmi nedocenený v ohledu na mrtvé broučky,“ dodal Sam s nostalgickým úsměvem.

„Teď už to dopovídám já. Takže jsme v kufru pašovali zboží tehdy v hodnotě dvaceti milionů korun a táta tomu říkal bordel a taky verbež a kraviny. Kufr nám na letišti v Kinshase samozřejmě neprošel přes kontroly a museli jsme na osobní prohlídku. Vyhodili mi mrtvou žábu. A když chtěli vyhodit i moji lahev s brouky, ztropil jsem scénu. Parádní scénu. Nicméně paní kontrolorka byla velmi emotivně naladěná, a když viděla, že krutý běloch vláčí dítě ze svého původního prostředí s tak málem, nehodlala být ta, která

mi způsobí další trauma. Tak nám na kufr nalepila nálepku, která znamenala ten nejhladší průběh kontrol, jaký kdy kdo zažil.“

„Byl jsem fakt rozčílenej nad Patrikovou scénou,“ ujal se opět slova Sam. „Nad jeho bordelem v kufru. A pak najednou, jako blesk z čistýho nebe, mi to docvaklo. Najednou jsem se stoprocentní jistotou věděl, co převážíme. Že se nám právě podařil asi ten nejdokonalejší zločin v dějinách pašování diamantů. Že díky dětem, které si hrají s kamením, jsme se stali velmi dobře zaopatřenými lidmi. Mohli jsme si koupit dům a byl jsem schopný se o sebe a Patrika postarat mnohem jednodušeji.“

VÁNOČNÍ ZÁZRAK

Samuel (32 let), prosinec 2028

S Patrikem jsme se zabydlovali rychle, efektivně a nenápadně. Žlutý dům na kopci se nám líbil, díky jeho poloze a výhledu na město. Byl poměrně blízko centra a zároveň zde byla svoboda a soukromí. Patrik nikdy nebydlel v ničem, co by bylo větší než panelákový byteček. Takže i když ten dům nebyl nijak veliký, pro něj to byl hrad. A dvě koupelny? Luxusní panské sídlo. Patrik si zvykl na nové prostředí neuvěřitelně rychle. Mnohem větší problém jsem s tím vším měl já. Po šoku, ztrátě paměti a po pěti letech ve špíně v džungli jsme najednou žili neuvěřitelně civilizovaně. I já byl nadšený z možnosti sprchovat se každý den.

Přiletěli jsme v únoru a v březnu se nastěhovali. Půl roku jsme se sžívali společně i sami se sebou. Patrik měl svůj pokojíček, který miloval. Koupili jsme čtyři terária. Jedno s chameleonem, druhé s dvěma gekony, třetí s jedovatými žábami a čtvrté si průběžně doplňoval dle zvířátek, která jsme ulovili na nekončících procházkách v přírodě. Šnečí rodinka, ještěrky a podobné zvířectvo. Exotika a divočina uzavřená ve skleněných nádobách. Taková náplast na odloučení.

V létě jsme na terasu pořídili tropický ráj. Citrónovníky, orchideje a desítky dalších překrásných květin s komplikovanými názvy. Vybavili jsme dům rychle, pokorně a byli jsme oba zvědaví, co nám budoucnost přinese. V září nastoupil Patrik do školy. Byl nadšený. Za ten půlrok se naučil téměř plynule česky, a tak neměl problém s komunikací. A já se učil, jaké to je být otcem. To bylo pro mě mnohem těžší než pro Patrika, který se s úplným klidem naučil být mým synem. Rychle pochopil vztah táta a syn se vším, co každá role obnáší, až jsem se divil, s jakou samozřejmostí nám to fungovalo. Já, mírně zmatený a lehce vyklepaný rodič, jsem podepisoval domácí úkoly, učil ho jezdit na kole a stali se z nás nejlepší kamarádi.

Když adoptujete dítě, je to samozřejmě jiné, než když dítě vnímáte od početí. Je to naprosto jiné, protože dítě v šesti letech je osobnost. A tou osobností se stalo bez vašeho vlivu. Patrik přijal morální zásady a návyky, ne ode mě, ale od svého okolí. Byl zvyklý žít z minima, nikdy nebyl jediné dítě, nikdy nezažil možnosti moderní doby. Chápal, jak funguje příroda, a to zvláštěně dospěláckým způsobem, že jsem si občas říkal, kdo z nás dvou je starší. Kdo koho učí. Až jsem pochopil, že se učíme oba. Od sebe navzájem.

Čas utíkal a my jsme před sebou měli naše první Vánoce. Pro Patrika začaly Vánoce už v půlce listopadu, kdy napadlo deset centimetrů sněhu. On, který nikdy sníh neviděl, to prožíval s tak

úžasným nakažlivým nadšením, že jsem se trochu zbláznil a nakoupil sáňky, lyže, běžky, brusle, zkrátka veškeré zimní vybavení a společně jsme se naplno ponořili do zimních radovánek. Překvapilo mě, kolik toho vydržel. Po dopoledním lyžování zvládl dvě hodiny hrát hokej na rybníce a pak byl celý nadšený do večerního sáňkování. Po takovém dni jsem obvykle usínal dřív než Patrik. To dítě bylo neunavitelné. Druhý den mohl nanovo. A já jsem znova nasadil lyže, běžky a v nejhorším jsem popadl madlo sáněk a táhl jsem ho za dalším zimním vyžitím.

Přišly naše první Vánoce. Patrik nechápal princip dostávání dárků pod stromeček a trval na tom, že jich musíme mít oba stejně. Nedal se obalamutit dětskými povídkami a pohádkami, na všechno potřeboval důkazy a všechno chtěl vidět a sám prozkoumat. Měl jsem před sebou obrovskou možnost vytvořit pro své dítě Štědrý den. Chtěl jsem, abychom si to oba užili. Aby na své první Vánoce vzpomínal s láskou a radostí. Dětskou naivitu se mi tam nepovedlo zakomponovat. Patrik naprosto chápal smysl peněz a byl občas až moc nedětsky realistický, ale i tak byl náš první společný Štědrý den kouzelný.

Patrik, jako obvykle, vstával neuvěřitelně brzo a já se napůl omráčený vypootácel z postele a vrhli jsme se do společného dobrodružství v podobě pečení vánočky. Patrik si přes pyžamo navlékl kuchařskou zástěru a byl tak roztomilý, že jsem na něj koukal a říkal si, jaké mám štěstí. Začali jsme zpracovávat těsto,

které se nám lepilo, a Patrika jsem po hodině patlání musel celého hodit do vany. Dvě vánočky se pekly v troubě a my jsme se šli podívat na zahradu. Na terase byly ve sněhu desítky stop od ptáčků a koček. Patrik doplnil slunečnicová semínka do krmítka a zkoumal otisky stop a snažil se odhadnout a spočítat, kolik typů zvířat sem k nám chodí. Vánočky voněly celým domem a my se těšili, až si je dáme zítra ke snídani. Po obědě jsme koukali na pohádky, a když se začalo stmívat, tak jsme se nastrojili a vyrazili na procházku.

Procházeli jsme městem, které bylo nezvykle klidné. Liduprázdné ulice byly pod čerstvou vrstvou sněhu skoro k nepoznání. Drželi jsme se za ruce a společně okukovali nazdobená lidská obydlí. Přehnané kýče v podobě umělých Mikulášů a svítících sobů, kteří na něj udělali obzvlášť velký dojem. Šli jsme asi dvacet minut, než jsme dorazili ke kostelu. Patrikovi se dovnitř nechtělo a už měl hlad, takže jsme se rozhodli vzít to zkratkou okolo nemocnice a pak přes malé náměstí a park rovnou domů. Pokračovali jsme ruku v ruce a já jsem vykresloval tu nádhernou večeři, která nás čeká. Na zdobení stromečku a rozbalování dárků jsem se těšil jak malej kluk. Přidali jsme do kroku a pak uslyšeli, že za námi někdo běží. Otočili jsme se a viděli malého chlapečka bez čepice a bez rukavic v otrhané bundě, jak peláší naším směrem a mizí v tmavém podchodu. Patrik na mě koukal a já jsem nevěděl, jestli náhodou nehrály v kostele

děti divadlo a jedno z nich se nezaběhlo, protože takhle by dítě nikdo normální v téhle zimě neustrojil.

Oba jsme zapomněli na celou naši večeři a pokračovali mlčky dál. Myslel jsem na chlapečka, kterému určitě nebylo ani pět let, jak pobíhá bez čepice. Prošli jsme přes náměstí a blížili se k parku. Houpačky a prolézačky na sobě měly sněhové čepičky a na první pohled zelo hříště prázdnotou. Až na jednu houpačku.

„Tam se snad někdo houpe?“ podivil se Patrik a běžel se podívat, kdo to je.

Než jsem k nim stihl dojít, už si odhrnul sních z druhé houpačky a začal se houpat taky. Byl to ten světlovlasý chlapeček, který nás předbíhal u podchodu. Prsty bez rukavic, kterými svíral řetězy u houpačky, měl úplně zrudlé mrazem. Červené byly i jeho uši. Patrik si toho taky všiml a už si stihl jednu rukavici sundat a chlapečkovi ji podal.

To byl prostě Patrik. Automaticky dával, aniž by myslel na vlastní dobro. Čekal jsem, že dá chlapečkovi i druhou rukavici, ale kdepak, měl to vymyšlené o krok přede mnou. Jednu dal chlapečkovi, jednu si nechal, takže oba mohli mít na střídačku ruce v teple a ani jeden nemrzнул. To jsem nečekal.

Chlapeček poděkoval a jak jsem se přibližoval, nespouštěl ze mě oči. Pozoroval jsem dvě děti na zachumeleném hřišti a měl jsem zvláštní pocit. Patrik se dal s chlapečkem do řeči. To tak děti bez problému dělají. Zatímco já jsem tam stál jak blbec a přemýšlel,

co říct, Patrik už bohatě rozprávěl. Trčel jsem tam jak tvrdé Y a říkal si, jestli je nemám nechat si popovídat v klidu samotné. Popošel jsem o pár kroků dál a dělal, že mě zaujala cedule s provozním řádem parku, která byla napůl zavátá sněhem. Pečlivě jsem jezdil očima z řádku na řádek a nevnímal pravidla používání houpaček a postihy pro majitele psů, kteří zde nechají své psí miláčky volně pobíhat. Pozorně jsem poslouchal, ale přes vrzání houpaček jsem skoro neslyšel, o čem si to moje zázračný dítě s tím cizím klukem povídá.

Po chvíli za mnou Patrik přiběhl. Otočil jsem se směrem k domovu a čekal, že mě bude následovat. To se nestalo. Držel holou rukou ruku chlapečka s rukavicí a koukal na mě způsobem, který jsem neznal. Vrátil jsem se tedy, abych zjistil, co má tohle znamenat.

„Tati, můžeme mu prosím dát moji porci večeře? On totiž nemá domov.“

Koukal jsem s velkým zmatením na ty dva páry dětských očí. Jedny známě hnědé a hřejivé. Druhé jasně modré, uličnické a neznámé. Nadechl jsem se a sám se překvapil slovy, která mi vyšla z úst: „Jasně, že mu dáme večeři, máme dost pro tři.“

Patrikovi se rozlil po obličeji vítězoslavný úsměv a chytil chlapečka za ruku ještě pevněji. V tu chvíli mi přišlo automatické, že jsem pozval ztracené, zmrzlé dítě na štědrovečerní večeři. Přišlo mi samozřejmé nechat Patrika, aby mu pomohl se vykoupat

a půjčil mu svoje tepláky a tričko, na kterém si musel třikrát ohrnout rukávy.

Mezitím jsem prostřel slavnostní stůl pro tři a cítil vztek na celý svět za to, že někdo dopustí, že malé dítě nemá na Štědrý večer, kam jít. Třetí židli jsem vypočložil dvěma polštáři, abychom všichni seděli jako sobě rovní. Když přišli kluci zpátky do kuchyně, zrovna jsem stavěl stromeček do stojánku. Patrik se mi rozběhl na pomoc a chlapeček zaváhal asi jen dvě vteřiny, než se k němu připojil. Když se nám podařilo stromeček srovnat, přinesl jsem krabice s barevnými ozdobami, řetězy a světýlky a také čokoládovou kolekci, tradici z mého dětství, na které jsem trval. Klukům zářily oči a oba se vrhli do zdobení. Pustil jsem pohádky, začal připravovat večeři a mně se v tu chvíli honilo hlavou nepřeborné množství zmatených myšlenek.

Všechny ty myšlenky ale přecházely při pohledu na dvě šťastné děti, které zdobily vánoční stromeček. Chlapeček se snažil dosáhnout ozdobami na stejně vysoké větve jako Patrik, což bylo nemožné, ale chtěl se mu vyrovnat. Bylo to neuvěřitelně dojemné. Emoce by se daly krájet. Lítost, zmatek, štěstí. Vůně smaženého lososa, vůně čerstvě ozdobeného stromečku, vůně vykoupaného dítěte.

„Kluci, večeře! Omýt ruce a ke stolu.“

Všichni tři jsme zasedli ke štědrovečerní večeři a Patrik pomohl chlapečkovi na židli vypočloženu polštáři. Až potom si

sám sedl. Kde se to v něm bere, pomyslel jsem si. Začali jsme jíst a Patrik se pustil se svou obvyklou chutí do jídla a já se opět ponořil do svých myšlenek. Po pár minutách jsem zvedl oči a viděl chlapečka, jak zápasí s vidličkou a nožem, drží je jako lopaty a z ryby pomalu dělá rybí polívku.

„Já ti pomůžu, jo? Předkrájím ti to a ty to pak dojíš vidličkou. Ta se drží takhle, koukej.“ A tak jsem naučil cizího kluka, jak se jí příborem. A to jsem ani nevěděl jeho jméno. Nechtělo se mi vyptávat se ho, komunikaci jsem zcela nechával na Patrikovi.

Společnými silami jsme se všichni tři dosyta najedli a pak mi došlo, co dárky? Měli jsme s Patrikem asi tak dvacet dárků, a v tu chvíli jsem nevěděl, co dělat. Nepočítal jsem s tím, ale přece neokradu Patrika o jeho první rozbalování.

Po jídle jsem kluky poslal zkontrolovat krmítko a dosypat sýkorkám zrníčka. Počítal jsem, že jim to zabere minimálně tři minuty. Vyrazil jsem sprintem po schodech do ložnice, odházel peřiny a z úložného prostoru pod postelí vytáhl dvě velké krabice plné dárků. Všude bylo napsané moje a Patrikovo jméno. Utíkal jsem po schodech dolů a v rychlosti naaranžoval dárky pod stromeček. Pak jsem šel zpátky do kuchyně a uklízel nádobí po večeři. Za ani ne deset vteřin jsem uslyšel dupot dvou párů nohou a jekot. Oba doběhli před stromeček a stáli nad tou kupou dárků s pusou dokořán. V tu chvíli mi došly dvě věci. První, že ten

chlapeček určitě neumí číst. Druhá, že on tu není kvůli dárkům. On je tu kvůli naprosto jiným věcem. Věcem, co nejsou věci.

Než jsem se stihl znovu dojímat nad celou situací, Patrik se vrhl na dárky. Chlapeček se podíval na mě. Poprvé za celý večer čekal na mé pokyny. Já jsem naprosto beze slova na něj koukal zpátky. Opět ta situace, kdy dítě čeká, že dospělák ví, co dělat, co říct. Bohužel se tak nestalo, a chlapeček se posadil na gauč a koukal, jak Patrik třídí své dárky a jak, se svou ani ne půlroční schopností číst, louská a hledá své jméno psané mým škrabopisem. Patrik si našel dva dárky, a předtím, než je rozbalil, podíval se, kde má svého nového kamaráda. Když ho viděl, jak sedí na gauči a kouká mu pod ruce, zvedl se a šel si sednout vedle něj. Já opravdu netušil, co dělat. Patrik to ale věděl naprosto přesně. Jednou rukou chytil chlapečka kolem ramen, přitáhl ho blíž k sobě a povídá mu zvláštním dospěláckým hlasem: „Nikdy jsem dárky nerozbaloval, nikdy jsem neviděl sních, ani jsem neměl Štědrý den. Všechno je letos poprvé a stejně těch dárků je děsně moc, pomůžeš mi? Určitě si budeš moct něco nechat, ale asi ne oblečení, to by ti bylo veliký, ale hračky třeba jo. Nebo je můžeme mít společný, chceš?“

Došli spolu za ruku ke stromečku a začali pátrat po dalších dárkách. Stál jsem v kuchyni, neschopen slova. Nepokrytě mi tekly slzy. Nad tím, jak jsou děti o tolik víc připravené dělit se. Udělat radost. Jak nemají předsudky o druhých, jak se společně smějí, jak

jsou chytré. Chytřejší než dospěláci. Otevřel jsem si víno, šel pro foťák a připojil se ke klukům a společně jsme otevřeli víc než polovinu dárků. Když šel Patrik na záchod, zůstali jsme spolu poprvé sami. Usmál jsem se na cizí dítě, které bylo po pas zaházené balicím papírem. Oplatilo mi tak vděčným úsměvem, že jsem věděl, že není potřeba toho moc říkat.

„Vy nemáte stejnou barvu jako Patrik.“ To nebyla otázka, to byl fakt a zároveň první věta, kterou mi chlapeček řekl. Zaujalo mě, že řekl, že já nejsem stejný jako Patrik, a ne že Patrik není stejný jako já. Než jsem stihl vykrotat odpověď, Patrik přiběhl. Nemohl jsem si nevšimnout, že měl pod trikem něco schovaného. Podezřele jsem se na něj podíval, ale on si jen sedl a začal dál rozbalovat. Po chvíli povídá směrem ke chlapečkovi: „Podívej, tady je dárek jenom pro tebe.“

Z kupy papírů vytáhl vlastnoručně zabalený dárek. Byl jsem stejně zvědavý jako chlapeček. Byl to poměrně velký dárek, a když ho netrpělivě rozdělal, vypadly z něj mně známé věci. Patrikovo oblečení. Oblečení, které mu nesedělo, bylo mu malé, ale taky jeho druhá čepice a jeho rukavice. On tam nahoře nebyl na záchodě, on tam hledal a balil dárek, který byl jenom pro chlapečka.

Už zase jsem cítil slzy v očích. Přitáhl jsem si Patrika a objal ho. Chlapeček výskal nadšením. Nejspíš v životě nedostal žádný dárek. Byl tak nadšený, že přiběhl k nám a taky Patrika objal.

Všichni jsme se smáli a rozbalili zbytek dárků. Když jsem odklízел papíry, běžel mu Patrik ukázat svůj aktuální stav jedovatých žab v teráriu a chameleona.

Sedl jsem si na gauč, do skleničky jsem si dolil zbytek vína, koukal na úvodní titulky nové pohádky a slyšel jsem dupot, jak kluci sbíhali schody. Napůl jsem ležel, napůl seděl a připadal si vyčerpaně. Místo toho, aby se kluci vrhli na novou autodráhu, vyskočil Patrik na gauč vedle mě, přitulil se ke mně a poděkoval mi. Z druhé strany vyskočil chlapeček. Sedl si vedle mě, nepřitulil se ke mně a poděkoval mi. Podruhé v životě se ve mně zvedla velká vlna mateřských pudů a objal jsem chlapečka. Nevím, jestli to bylo tím, že byl Štědrý večer, všim tím dobrý jídlem a pitím, nebo jestli to byl ten dvojitý dětský smích. Usoudil jsem ale, že bych byl neuvěřitelně šťastný, kdyby to takhle zůstalo napořád.

Kluci u mě nevydrželi dlouho, autodráha byla přece jenom velké lákadlo. Proháněli na ní lesklá autíčka, a když oba začali zívat, zavelel jsem: „Čas jít spát.“ Patrik chytil chlapečka za ruku a vedl ho po schodech k sobě do pokojíčku. Šel jsem pár kroků za nimi a slyšel jsem, jak mu Patrik vysvětluje, že mu půjčí svůj druhý kartáček na zuby. Já se z něj zblázním, vždycky ho musím přemlouvat, aby si šel vyčistit zuby, a dneska je on tím, kdo tak poroučí. Kluci docupitali do koupelny, Patrik vyhrabal svůj cestovní kartáček, dal na něj pastu a podal mu ho. Oba si začali drhnout

zuby. Šel jsem jim připravit spaní. Pochyboval jsem, že bude chtít Patrik spát se mnou, a tak jsem jim odestlal u něj v posteli.

Za mohutného zívání se kluci převlékli do pyžam a zalezli do postele. Patrik se uvelebil a zavřel oči. Chlapeček na mě opět velmi pátravě koukal. Byl jsem unavený. Tak jsem dal pusu na čelo Patrikovi, popřál jsem jim dobrou noc a zhasl jsem světlo. Dveře jsem nechal dokořán. Sešel jsem dolů poklidit alespoň ten největší nepořádek a po chvíli jsem uslyšel dětské krůčky.

Blondatý, modrooký chlapeček stál na kraji schodů, v rukou držel čepici, kterou mu Patrik daroval, a koukal na mě. Přišel jsem k němu a čekal.

„Patrik funí.“

„Patrik funí a ty nemůžeš spát?“

„Jo.“

„Chceš spát u mě?“

„Jo.“

„Tak jo, připravím ti ležení.“

Uložil jsem ho do postele a šel si vyčistit zuby. Než jsem se vrátil, vypadal, že spí. Snažil jsem se co nejtišeji zalézt na svou stranu postele a najednou chlapeček povídá: „Jmenuju se Oliver.“

„Ahoj, Olivere. Jsem rád, že jsi tady s námi.“

„Já jsem taky rád, můžu být i zítra s vámi?“

„Můžeš s námi být, jak dlouho budeš chtít.“

„I potom?“

„Ano, i potom.“

„I napořád?“

„Jo, zařídíme to a budeš s námi napořád.“

PLYŠOVÝ KROKODÝL

Samuel (32 let), leden 2029

Že Patrik zvládne být starším bratrem, byla věc jasná. Samozřejmě. Že já zvládnu být dvojnásobným otcem, byla věc očekávající se. Nicméně ne lehká. Nefungovalo mi to tak jednoduše a přirozeně jako Patrikovi. Tajně jsem mu záviděl. Že mu jeho životní role staršího bratra byla souzená a on byl pro ni jak dělaný. Všechno Olivera učil, staral se o něj, zamiloval si ho. Já jsem byl z Olivera také nadšený, ale takovým víc opatrným způsobem. Možná jsem si nechával zadní vrátka.

První velká debata mezi mnou a Patrikem se strhla večer před tím, než jsme měli jít s Oliverem na úřad pro konečný verdikt adopčního soudu. Patrik chytil přímo hysterický záchvat z toho, že s námi nebude, klepal se a nemohl jsem ho utišit. Pořád dokola opakoval, že Olivera nechce ztratit, že se bojí, že si ho úřady nechají. Téhle možnosti jsem se i já bál víc než celé situace: dvojnásobný táta. I když jsem Patrikovi nikdy nechtěl lhát, teď jsem musel. Lež jsem si obhajoval tím, že se budu rvát zuby nehty za to, aby vše, co jsem mu řekl, byla pravda. Díval jsem se mu do očí a s veškerou svou přesvědčivostí a energií mu řekl:

„Olivera přivedu zpátky domů. Slibuju, že je a bude navěky součástí naší rodiny.“

Když se Patrik utišil a oba s Oliverem usnuli, nalil jsem si víno a sedl si na gauč. Byl jsem strašně nervózní ze zítřejší schůzky a taky z toho, že jsem Patrikovi lhal. Vůbec nevím jistě, jestli mi Olivera nakonec svěří. Dohnal jsem své domněnky až do takových absurdit, že mě zavřou do vězení a obě děti dají do ústavu a už je nikdy neuvídím. Nechtěl jsem si ani představit, že budeme s Patrikem jenom sami dva. Bavilo mě mít dvě děti. Měl jsem z nich radost. Na vytvoření návyku mi stačilo jen pár dnů. Zvykl jsem si na ťapkání dvou párů nohou, na mazání dvou svačin, na dvoje čištění zubů, na dvě pusy na čelo na dobrou noc.

Vyndal jsem notebook a sepsal si všechny argumenty, proč by s námi měl Oliver zůstat. Čím méně bylo v lahvi vína, tím více bylo textu na obrazovce. Snažil jsem se hledat na internetu podobné případy, proklikával se otřesnými osudy lidí, zjišťoval otevírací dobu všech úřadů, které budeme muset navštívit. Musíme všechno stihnout, abychom vyzvedli Patrika ze školy.

„Vstávej! Už je ráno. Koukej, my už máme i vyčištěný zuby.“

„Do háje, kolik je hodin?“

„Já hodiny ještě neumím, ale Patrik je umí.“

„Cože, půl osmé? Sakra práce, já jsem vůl.“

Jestli bylo něco hektické, tak tohle ráno. Co ráno, těch dvacet minut. Kluky jsem posadil ke stolu a dal každému jogurt. Letěl jsem nahoru, převlékl se do riflí a čistého trička. Na žehlení nebyl čas, na holení taky ne, vykloktal jsem si pusy, zkontroloval, jestli nemám na obličeji nic obtisknutého a letěl zpátky dolů. Popadl jsem včerejší toast, hodil ho Patrikovi do školního batůžku, sobě do tašky hodil dvě tyčinky, notebook, zavázal jsem dvoje dětské boty, zapnul dvě dětské bundy, uvázal dvě šály, nasadil dvě čepice a naskákali jsme do auta. Oliver a Patrik se vzadu drželi za ruce a něco si šeptali. Byl jsem nervózní a jistý si jedině tím, že jsem se zapomněl navonět.

Patrika jsme vysadili ve škole. Když viděl, jak moc nestíháme, neprotestoval a utíkal s posledními opozdilci do třídy. Najednou se toho už moc uspěchat nedalo. Oliver seděl na zadní sedačce a já ho ve zpětném zrcátku pozoroval. Snažil jsem se uklidnit natolik, abych byl schopný normálně mluvit. Cesta k úřadu trvala překvapivě krátkou dobu. Zaparkovali jsme v blízkém obchodním domě a pár metrů došli pěšky. Byl jsem jak na jehlách. Ošival jsem se a snažil se, aby to nebylo poznat. Oliver oproti mně působil klidně. Vzal mě za ruku, tpal si vedle mě a v druhé ruce nesl velkého plyšového krokodýla, kterého mu Patrik nejspíš napakoval pro štěstí.

Vešli jsme do budovy plné kanceláří. Dřepl jsem si k Oliverovi a podíval se mu do těch jeho propastně modrých očí.

Pevným hlasem, který měl dodat odvalu jak mně, tak jemu, jsem řekl tu stejnou větu, jako včera večer Patrikovi: „Jsi členem naší rodiny, nevzdám se tě a odvedu si tě zpátky domů.“

S velkým bušením srdce jsme vešli dovnitř. Paní úřednice, se kterou jsme letos strávili nejedno odpoledne, se na nás mile usmála. Posadila mě naproti sobě k velkému stolu a Oliverovi ukázala skvělou stavebnici na druhém konci místnosti, kam ho poslala, než s tatínkem vyřeší všechny náležitosti. Zaradoval jsem se. Mluvila o mně jako o tatínkovi. Začala mě zasypávat posledními otázkami. Odpovídal jsem upřímně, zapáleně, bojovně a pokorně. Paní nasadila profesionální masku a nespouštěla ze mě oči. Mezitím přišel za Oliverem dětský psycholog a znovu se ho vyptával a kreslili spolu speciální obrázky. Já jsem se pořád neuvolnil natolik, abych neměl ruce křížem a bojovně zvednutou bradu. Také jsem pořád po očku sledoval hodinky na ruce, protože se mi zdálo, že velké hodiny nad hlavou úřednice se zastavily. Po čtyřech hodinách nás poslali domů. Odcházeli jsme tak, jak jsme přicházeli. Ruku v ruce. Oliver v druhé nesl krokodýla a já štos papírů. Navrchu byl jeden, v kterém stál náš posudek. Oliver bude oficiálně můj syn.

Čekali jsme na Patrika před školou. Vyběhl před ni jako jedno z prvních dětí, čepici měl v ruce a jednu botu rozvázanou. Když nás viděl, ještě zrychlil. Oliver se mi vytrhl a utíkal mu naproti. Objali se, jako by se znali odjakživa a neviděli se strašně dlouho,

jako by měli na obejmutí poslední šanci. Zamačkával jsem slzy a koukal na ty dvě malé velké lidské bytosti, jak se drží za ruce a běží směrem ke mně. Skoro mi skočili do náruče a Patrik povídá tím svým zvláště dospěláckým tónem: „Děkuju, já jsem věděl, že to dokážeš.“

Zvládli jsme to. Stala se z nás tříčlenná parta. Kamarádi. Rodina. Absolutně absurdním způsobem. Věděl jsem, že oba kluky miluju. A lásku, kterou jsem cítil k Patrikovi, jsem neubral, ale znásobil a cítil jsem se šťastně.

SNĚHOVÉ VLOČKY

Samuel (32 let), leden 2029

Je až neuvěřitelné, že nám to s Oliverem všechno vyšlo. Papíry s výsledkem našeho případu jsem nosil zbytek dne v ruce a nenápadně je kontroloval pokaždé, když mi to celé přišlo jako sen. Pořád dokola jsem se vracel do reality. Pohled na dva spokojené kluky, kteří se ještě před měsícem neznali a teď z nich budou bratři a nerozluční kamarádi, mě dojímal.

Dva kluci, kteří ani nedutali, když oba zápasili s obřimi zmrzlinovými poháry, které jsem jim na oslavu koupil. Ano, jako příkladný otec, na konci ledna. Byly to poctivé poháry s barevnými kopečky zmrzliny, sušenkou ve tvaru zvířátka, třapatým deštníčkem a čokoládovou polevou. S nosy umazanými od té velké dobroty na sebe kluci vrhali spiklenecké pohledy a nejspíš už se těšili, kolik legrace si spolu užijí. Trošku jsem tušil, že cílem jejich vtípků a rošťáren budu já, ale v tu chvíli mě to netrápilo.

Teď sedím u sebe v ložnici na křesle a koukám z okna. V pokoji mám zhasnuto, abych lépe viděl ven. Hustě chumelí. Lampy matně svítí a k zemi se snášejí velké sněhové vločky. I přesto, že bude půlnoc, není tma. Sníh na zemi se odráží a vyvolává pocit, že slunce úplně nezapadlo, ale že svítí tak nějak

odevšad. V místnosti naproti mým dveřím spí Patrik a Oliver, narvaní v jedné posteli, mezi sebou mají nacpaného plyšového krokodýla a nad hlavou jim visí lapač snů.

Koukám na ten padající sníh a přemýšlím. Myslím na ni. Na svou lásku. Na ženu mého života, kterou jsem neviděl přes šest let. Uplynulých pět let bylo náročných. Poslední rok byl, co se bydlení, žití a bytí týče, nejjednodušší, ale plný změn. Ještě před rokem jsem byl v Kongu a neměl téměř nic. A dnes? Bydlím na jiném kontinentu, s klukem z Konga, máme dům a díky šikovným investicím mám doživotní rentu a aktuálně se k nám připojil další parták – můj druhý syn Oliver. Jestli je něco, na co jsem pyšný, tak na to, že jsem klukům vytvořil domov a poskytl pocit bezpečí, a vím, že udělám cokoli, abych se o ně postaral.

Zároveň s tím náhlým přívalem mateřské lásky cítím i smutek. Protože vím, že jestli je někde na světě perfektní maminka, tak je to ona. Ta, která by přesně věděla, co říct. Napadlo by jí, že Oliver neumí jíst příborem. Věděla by, jak Patrika uklidnit. Uměla by s nimi mluvit o pocitech a emocích a schovala je před celým světem ve svém náručí. Oběma by zpívala na dobrou noc, vařila zdravé svačinky a nemuseli by mít třikrát týdně jogurt k svačině i snídani. Psala by vzkazy do školy, nakupovala oblečení a dávala jim tolik mateřské lásky, kolik jen dětská srdce potřebují.

Ne, že by mě všechny ty věci nenapadaly. Já bych klukům klidně zazpíval na dobrou noc, psal jim vzkazy a mnohem víc je

objímal, ale je rozdíl, když tohle všechno dělá maminka nebo tatínek. Když se snažím Patrikovi zpívat před spaním, většinou se na mě směje, a ne a ne usnout. Když mu napíšu vzkaz, tak většinou nerozluští moje písmo se svou krátkodobou schopností číst. Když ho objímám, není mé objetí měkké hnízdo u maminky pod srdcem, je to, vzhledem k mému stavu, spíš hromada kostí, tvrdých svalů, vousů a nemotorné poplácávání. Nicméně má obejmutí nejsou ani malinko míň láskyplná. Naopak. Za ty dvě děti, které se mi určitou nenáhodou dostaly do života, bych dal ruku do ohně.

A teď, když tak přemýšlím o vzdušných zámcích a o tom, jak skvělé by bylo, kdyby má stará láska byla má žena a maminka těchto dvou kluků, jak by se starala a s láskou by o ně pečovala, cítím se zvláště. Protože já jsem s nimi sám, a ačkoliv jsem neuvěřitelně vděčný, tak pořád nevím, jestli to zvládnou. Zasloužím si ty děti? Umím vůbec být dobrý táta? Jak se to dělá? Doufám, že správná odpověď je: Srdcem plným lásky.

Myšlenky mi víří hlavou jako sněhové vločky za oknem. Některé jsou ostré, chladné, bolestivé, jiné jsou měkké, veselé, a když vás mījí, cítíte divokou radost z toho, že jste měli to štěstí je potkat. Vzpomínky, myšlenky, vize budoucnosti, sněhové vločky, tiché a nepolapitelné, krouží zimní nocí a vytvářejí nové příběhy, vyplňují prázdné cesty a dodávají naději.

Celý dnešní den mi připadal neuvěřitelně dlouhý. Přitom ještě před dvanácti hodinami jsem neznal výsledek celého

procesu. Děti se do nové situace vžily, jako by se na ni připravovaly několik týdnů. Chytly se za ruce a už se nepustily. Oběma klukům se změnil život od základu, ale přitom jako kdyby to bylo něco, na co oba čekali. Chápali, že se nejedná o nic dočasného. Věděli, že budou bratry, a oba se tím pádem stali nejšťastnějšími kluky na světě. Oliver se Patrika držel jako klíště a Patrik si vzal Olivera pod svá křídla. Úplně nechápu, jak dvě stvoření, kterým je dohromady jedenáct let a každé má tak bohatou minulost, jakou nezažije většina lidí za celý život, jsou tak v klidu. Jak se nacpali zmrzlinovými poháry! Jak se spolu smáli a koulovali před domem! Oba na celé dopolední drama zapomněli, přijali tu situaci okamžitě a žili v ní. Netrápili se skutečnostmi, které je nemohly zasáhnout, prostě byli. Já jsem jen seděl a stěží vstřebával všechny ty informace dospěláckým mozkiem. Celkově to bylo velmi emotivně vypjaté období.

A pokud chlap uvažuje o velmi emotivně vypjatém období, dokážete si všichni představit, jak jsem asi vypadal. Když jsem nakoukl ke klukům do pokoje, viděl jsem zhmotněný sen většiny lidí na planetě. Co je víc než dvě spokojené spící děti, které vám ve dvě v noci přicapkají do postele, protože se jednomu zdál zlý sen, vzbudil druhého a ten tam nezůstane přece spát sám. Je snad něco víc než možnost poskytnout dvěma čistým duším místo pod peřinou, pod střechem, ve svém srdci?

DĚTI DŽUNGLE

Samuel (32 let), únor 2029

„Já tebe taky, tati.“

„Já tebe taky, tati.“

Aneb moje poprvé, kdy mi Oliver řekl tati. Bylo to úplně klasické: „Dobrou noc, kluci, mám vás oba rád.“ A najednou se hned po Patrikově reakci ozvala stejná odpověď Oliverovým hláskem. Trvalo to měsíc a půl. Jenom. Nebo tak dlouho? Nevím. Zasáhlo mě to přesně tam, kam mělo. Olivera jsem měl moc rád, kvůli jeho učenlivosti, vděčnosti, pokoře. Byl neuvěřitelně šikovný, odvážný a rozmýšlivý. Ve dvojici Patrik-Oliver byl Oliver hlava. Patrik byl srdce. I když byl o tolik mladší, dokázal Oliver občas Patrika překvapivě přeargumentovat jednoduchými, zcela logickými otázkami. Byl vynalézavý a houževnatý. Nestěžoval si na bolest. Vydržel neuvěřitelně moc, než si přiznal, že ho něco bolí nebo že je nemocný, což je u čtyřletého dítěte neobvyklé.

Když žil Patrik původním životem divokého zvířátka v džungli, taky nebyl zvyklý stěžovat si na drobné odřeniny, škrábance, modřiny a podlitiny. Tady doma zjistil, že se o něj zajímám já a že jeho bolest je i moje bolest, a tak trochu pozapomněl, že kvůli drobným škrábnutím se nebrečí. Oliver mu

to hodně rychle připomněl. Když nebrečí mladší bratr, jak by mohl brečet on?

Občas mi připadalo, že jsou kluci dospělejší než já. Jako kdyby znali nějaké tajemství života, které jsem neznal, zapomněl nebo z nějakého důvodu nechtěl vidět. Učili jsme se od sebe navzájem, respektoval jsem jejich názory, ale pořád jsem byl já vůdcem smečky. Oba vyrostli v džungli. Jeden v džungli velkoměsta, druhý v džungli přírodní. Obě ty džungle jsou odlišné jako den a noc a zároveň pro ně platí podobné principy přežívání. Kluci byli mimořádně výmluvní, chytří a svým způsobem až teď mohli začít být dětmi, protože o ně bylo postaráno. Na tom mi záleželo. Věřil jsem, že každé dítě si zaslouží mít dětství a nemusí se bát, co bude jíst a kde bude spát. To je další věc, která dělala z kluků nejděčnější děti na světě. Oba věděli, jaké to je, nemít uspokojené základní lidské potřeby. Nejen střechu nad hlavou, ale i lidskou náruč, která by je objala a schovala před celým světem, když začne bouřka. Blesků a hromů se ale ani jeden z kluků nebál. Naopak. Bavilo je koukat se z okna na déšť bubnující do oken. Bavilo je číhat na první kapky a pak mezi nimi utíkat po zahradě. Těšila je prostá možnost být a nemít strach. Neohlížet se přes rameno.

Náš společný čas se postupně začal dostávat do určitého rytmu. Oliver byl víc posluchač a Patrik vypravěč. Povahy kluků se doplňovaly naprosto dokonale, a přitom si ani jeden na nic nehrál.

Fungovali v naprosté souhře a rovnováze, spolu se nehádali ani neprali. A že to oba velmi dobře uměli! Komunikovali občas i beze slov. Jejich vzájemná blízkost byla pohlcující, až nemožná. Vždyť před pár měsíci ještě ani nevěděli o existenci druhého a teď by je odloučení nejspíš zabilo. Ani jednou jsem neviděl, že by měl některý z nich problém se dělit. Patrik trval na tom, že budou sdílet jeden pokojíček, původně jsem chtěl Oliverovi vybavit nový, ale s touto možností jsem nepochodil.

Jako bratři byli k sobě velmi loajální. Od samého začátku bylo jasné, že když nastane situace dva proti jednomu, já budu ten jeden. Na jednu stranu to bylo obdivuhodné, na druhou stranu jsem si počítal svůj hlas za dva, protože jsem táta a máma dohromady. Takže většina hlasování byla nerozhodně a domluvili jsme kompromis. Nastaly případy, kdy jsem využil výhody, že jsem táta a že bude po mém, a pak jsem zbytek odpoledne strávil sám. Kluci se demonstrativně zavřeli v pokojíčku, na dveře nalepili obrázek s lebkou a zákazem vstupu a kuli plány proti mně.

Miloval jsem bohatý a rychlý život s dvěma syny. Zima se proměnila v jaro. Oliver se stal po třech měsících oficiálně součástí naší rodiny. O pár dní později jsme oslavili jeho páté narozeniny v nově otevřené restauraci, kterou jsme využívali ke všem našim dalším malým oslavám.

Být samotným rodičem pro dva kluky je věc úžasně vděčná, nicméně vyčerpávající. V určitých životních obdobích

musíte být víc máma než táta. A tak jste. Protože chcete. Učíte se nové životní role za pochodu, vlastně spíš za běhu. Jste táta, máma, kamarád. Uklízečka, kuchař a šofér. Psycholog a učitel.

Čím víc času ubíhalo, tím míň jsem měl času přemýšlet o ní. O své lásce. Jak je možné, že člověk nemá čas přemýšlet? Navíc o někom, kdo by pro něj měl být nejdůležitější člověk na celé planetě? Je omluvitelné, že můj život obsahuje další dva malé velké lidi? Je omluvitelné usínat a neutápět se v slzách a trápeních, ale s pocitem neuvěřitelné něhy, hrdosti, takové té, která dělá knedlík v krku a žene slzy do očí, protože vám právě dva dětské hlásky řekly na oplátku, že vás taky milují? Je tedy odpustitelné, že nehledám, netrápím se, ale prostě žiju a miluju?

FUCK THE SYSTEM

Samuel (32 let), červen 2029

Otec sám a dvě adoptované děti. Jedno z nich navíc černocho. Kombinace, která nezapadá do systému nastavení dnešní společnosti. Každý od nás očekává něco špatného, nějaký průšvih, zádrhel, důkaz, že jako rodina nemůžeme fungovat. Myslel jsem si, že žijeme na tak civilizovaném místě, kde se nehledí na barvu kůže, typ rodiny, oblečení. Myslel jsem si, že se hledí na to, co člověk dělá, jak se chová a jestli je schopen si poradit. Spletl jsem se. To byl ideální svět, který jsem očekával já a který jsem klukům stavěl doma. Venku ale takový nebyl.

První půlku první třídy prý zvládal Patrik dobře, byl dokonce o něco napřed než ostatní děti, takže se ve škole trošku nudil. Druhou půlku první třídy prý nezvládal a do druhé třídy jsem ho už nepustil.

Učitel měl hned několik důvodů, proč na druhé pololetí školního cyklu Patrik nestačil. Školu jsem kvůli neustálým rozporům navštěvoval skoro každý týden. Učitel mě nejdřív šetřil, jednal se mnou opatrně, naznačoval diplomaticky věci, které jsem nechápal, a jako každou druhou větu říkal, že je to pro Patrikovo

dobro. Snažil jsem se. Přisahám, že jsem se snažil o klidnou komunikaci, o smysluplnost a o Patrikovo štěstí. Jenže dítěti nepomůžete, když dáte pěsti jeho třídnímu učiteli.

Skončil jsem v ředitelně. Na koberečku. V pěsti mi cukalo a dýchal jsem zhluboka, spíš jsem funěl. Nepodali na mě oznámení za napadení, protože byli natolik shovívaví, že usoudili, že jsem nejspíš psychicky nemocný a že moje dítě je chudák. Přál jsem si, aby na mě to oznámení podali. Klidně bych si podal i ředitele, klidně bych rozmlátil celou školu, protože nikdo nebude říkat, naznačovat a ukazovat na moje dítě a na moji rodinu jako na špatnou jenom proto, že nezapadá do měřítek, která jsou stará dvě stě let.

Proč jsem tu ruku nezastavil, ale nechal ji nabourat učitelovi do tváře? Protože jsem nechtěl, aby vypustil už další vymyšlenou, vydomněnkovanou a nesmyslnou větu. Moje rodina dostala nejednu diagnózu. Patrik se projevuje nadměrným upoutáváním pozornosti, trpí pocitem méněcennosti a nedostatkem lásky, a tudíž se rád předvádí, aby se zalíbil. Několikrát byl za školou, k záškoláctví navádí i ostatní děti a měl by se léčit s ADHD. Má několik poruch a je nestabilní, ale všichni mu jeho chování tolerují, protože když je otec vysloužilý voják po mozkové poruše, není se čemu divit. Navíc prý nerespektují jeho rasové potřeby a neřeším jeho individuálnost.

BUM!

V tu chvíli mi vylítla pěst. A řekla víc než tisíc slov. Bohužel jen podpořila mínění, které o mně měli. Netušil jsem, že jsem vysloužilý voják, ale Patrik jim tvrdil, že jsem létal s letadlem a nikoho nenapadla lepší spojitost než s vojenským letectvím. Nikdo ve mně neviděl načechraného pilota turistické třídy. Nevypadal jsem tak, to uznávám. V tomto období jsem si nechával narůst vousy, oholil jsem si vlasy a svaly se mi rýsovaly pod tričkem víc než obvykle, a takhle holt nevypadá příkladný otec! Ale jak je možné, že mě lidé soudí, aniž by se zeptali. Po mozkové příhodě jsem, to uznávám, kde to ale vyštourali, nevím. Pokud zapisujete své dítě do školy, neuvádíte tam své choroby a zranění. Co mi ale zvedlo tu pěst a co byl hřebíček do rakve, byla věta o nerespektu Patrikovy rozdílnosti. Já že nerespektuju jeho rozdílnost? Takže bych měl najít nějaké ghetto a nutit ho potloukat se s černochoy? To bych ho pak respektoval? Nebo by to bylo zaškatulkované jako nepřizpůsobivost a podněcování rasové nenávisti? Dnešní společnost a systém nejsou absolutně připravené tyto situace chápat.

Ředitel tomu dal korunku, když nahlas polemizoval o tom, že by bylo lepší, kdyby Patrik chodil do stejného ústavu jako chudáček Oliver, protože by byli aspoň spolu, když už na světě nikoho nemají. V tu chvíli jsem se napřáhl znovu, ale praštil jsem do stolu. Zlomil jsem si minimálně dva prsty. Ty už jednou zlomený.

Ředitel ustoupil o krok dál a nejspíš chtěl volat policii. Proč ji nezavolał, nevím doteď. A je mi to jedno. Naopak, jsem rád, že ta prohlubeň ve stole připomínala zbytek pololetí, co se stalo.

Začal jsem se smát. Bylo vidět, že ředitel nejspíš nechce volat policii, ale blázinec. Smál jsem se a masíroval si pohmožděnou ruku. Nedalo mi to a zeptal jsem se: „Jak jste přišel na to, že Oliver chodí do ústavu?“

„To ví přece každý, navíc vy to ani nepopíráte!“ obvinil mě s vítězoslavným zábleskem v očích.

To mi pro dnešek stačilo. Cestou domů jsem se raději zastavil v nemocnici a nechal si ruku zkontrolovat. Doktorka přestala komentovat můj stav, když jsem jí řekl, že jsem praštil vzteky do stolu. Zrentgenovala mi prsty a pochválila, jak šikovně jsem si je zlomil. Dlaha na šest týdnů a na kontrolu za tři týdny. Super.

Kluci se samozřejmě vyptávali, co se stalo. Sedmiletá hnědá očka a pětiletá modrá na mě civěla a čekala na napínavý příběh. Řekl jsem zdravou polopravdu: „Nepohodl jsem se s jedním pánem a vzteky bouchl do stolu. Teď mám na šest týdnů dlaha, takže moc dobře vím, že to nebylo dobré řešení celé situace.“ Něco v mém tónu a výrazu klukům nedovolilo vyptávat se na podrobnosti. O pár hodin později jsem zaslechl, jak o tom v pokojíčku debatují. Oba se shodli, že jsem ten stůl určitě rozmlátil jednou ránou kompletně, že to určitě nevydržel.

Polemizovali nad tím, jestli tomu stolu upadla noha nebo jestli jsem v něm udělal díru. Potlačil jsem veškeré své pudy a pýchu a v rámci svého otcovského módu jsem jim nemohl říct, že ta díra do stolu byla parádní. Tenhle zážitek si zatím nechám pro sebe a klukům ho povím, až vyrostou.

Do školy jsem šel až za devět dalších týdnů. Měl jsem zahojenou ruku, dostatek času vstřebat realitu, ve které se nacházíme, a najít z ní řešení pryč. Hlavně už bylo ve škole s kým mluvit, protože končily letní prázdniny. V ředitelně byl pořád ten stejný stůl, to mě pobavilo. Patrikův třídní učitel seděl na nejvzdálenějším konci místnosti a ani mi nepodal ruku. Ředitel byl hrdina a zmáčkl mi ruku možná až moc silně. V klidu jsem jim oznámil, že Patrik do druhé třídy nenastoupí.

Ústup. To nečekali. Nevysvětloval jsem nic. Podepsal jsem dva papíry, aniž bych je četl, poděkoval za jejich hloupé chování a za to, jak pěkně v systému fungují. Jak dělají z dětí ovečky a pokud někdo jen maličko vybočuje, tak je hned špatný. Taky jsem podotkl, že je obdivuji v jejich neoblomné vůli nenechat ani jedno dítě rozvíjet se, a že jejich nastavování hranic, mantinelů a bariér je opravdu pevné.

Povýšeně pomlaskávali a nesouhlasně nad mým projevem kroutili hlavami. Asi si mysleli, že jsem blázen. Když jsem ty dvě hlavy viděl, nedalo mi to: „Chudáci. Jak může někdo jako vy učit malé děti? Viděli jste vůbec někdy malé dítě jinak než jako přítěž

a starost? Viděli jste je někdy jako individuální bytosti naprosto lačné po všem novém? Děti prostě nechtějí mít výuku v hodinových blocích. Nechtějí mlčet. Chtějí si povídat, zkoušet, pátrat a zkoumat, spálit se třeba desetkrát! Ale kdepak, lepší je sedět v lavici, opakovat jako papoušek někým vybrané informace a hlavně nerušit! Nevyjadřovat se, nemluvit, opakovat, o slovo se hlásit, nesahat, jen koukat, nezkoušet, jen poslouchat. To je ta nejubožejší parodie na slovo učení se.“ Výrazně jsem za sebou zavřel dveře a školu bez jediného ohlédnutí nechal za zády.

Vyzvedl jsem Olivera s Patrikem a vyrazili jsme konečně lézt na skály. Vybrali jsme si ne úplně vysokou skálu, ale dost nebezpečnou na to, abychom ani jeden nemysleli na nic jiného než kam dát nohu a jak se chytit. Potil jsem se a svaly mě bolely, protože jsem kluky většinu cesty stejně poponášel, kontroloval, aby jim na písku neujela noha, a zkoumal, které borovice je bezpečnější se chytit. Kluci funěli, ale ani jeden si nepostěžoval. Nekňourali, že mají žízeň, že je bolí nohy, že chtějí domů, že je to nebaví. Byli naprosto šťastní. Vylezli jsme na skálu a podal jsem Patrikovi jedinou sušenku, který ji bez váhání rozdělil na třetiny. Právě dělení se o tatrunku na skále bylo jedním ze všeříkajících gest, kterým se zhmotňovala moje láska ke klukům. Všichni jsme měli špinavé ruce, kolena, byli zpocení a Oliverovi se klepaly únavou nohy. I tak jsme se usmívali a snažili se dohlédnout až na náš dům.

„Patriku, rozhodl jsem se poslechnout tvého pana učitele.“
Začal jsem mluvit a sedl si pod břizu na kus jejího kmene. Patrik přestal žvýkat poslední sousto sušenky, vykulil oči a jeho výraz vypadal velmi provinile. „Rozhodl jsem se, že když učitel chce, abych respektoval tvoji individualitu a jedinečnost, je to vlastně dobrá rada.“ Patrik mě nechápal, ale pozorně poslouchal. Oliver šťoural klacíkem v písku a pozoroval mravence. „Chci z tebe vychovat chytrýho, hodnýho a šikovnýho kluka a věřím, že tohle všechno by mi zkazila tvoje školní docházka.“ Patrikovi trvalo asi deset vteřin, než pochopil, co jsem řekl. Vykulil oči ještě víc, i Oliver zvedl hlavu a pozorně poslouchal, ačkoliv se zdál být plně zabraný životem hmyzu. „Nechci, abys plnil něčí očekávání, aby tě někdo hodnotil podle toho, jestli správně papouškuješ, a hlavně, aby tě někdo trestal, když uděláš chybu. Nechci, abys celý den jenom seděl a nechal si do hlavy vtoukat cizí názory. Chci, aby sis na to přišel sám, abys poznával, zkoumal a zkoušel. Dělal pokusy a nebál se udělat chybu.“ Kluci byli z mé řeči pořád dost zmatení, tak jsem to na ně vybalil rovnou: „Nebudete chodit do školy, ani jeden, ale budete se učit, vzdělávat a získávat nové zkušenosti jinde. Budu vás učit já a pár dalších lidí. Budeme cestovat, chodit do přírody a zkoumat, jak co funguje. Budete si moct vybrat, co chcete dělat a budete moct dělat to, co vás baví.“

Lepší dárek jsem svým dětem ani nemohl dát. I když jeho hodnotu plně pochopí až o pár let později, věděl jsem, že jsem udělal dobře.

Nedalo mi nezeptat se: „A... Patriku, řekni mi, tebe někdy učitel načapal, žes byl spolu s dalšími spolužáky za školou?“ Patrik se nadechl a koukal mi upřeně do očí. „Jo, já jsem totiž zjistil, že každý den po velké přestávce přichází ke školnímu plotu srnka a jednou s sebou měla i mládětko. Vždycky, když utichne největší hluk ze školy a děti se musejí učit, tak přicházejí. Chtěl jsem je ukázat kamarádům, ale chytil nás učitel.“

CHARDONNAY

Patricie (28 let), září 2025

Už jsou to dva roky a tři měsíce, co mi zmizela láska mého života. Ze dne na den. Z hodiny na hodinu. Žijete si svůj život ve své bublině, jste si jistí, že vám se nic stát nemůže, že vy jste ti, kterým se špatné věci nestávají, protože špatné věci neděláte. Jasně, občas vyplivnete žvýkačku na chodník a nedáte peníze všem bezdomovcům, co si o ně řeknou, ale nejste zlí, nejste kariéristicky bezpátevní, máte svůj život, svou lásku, své sny a věříte jim. A v jeden obyčejný večer se všechno změní.

Mně osobně se nic nestalo, a přitom se mi stalo úplně všechno. Nikdo mi neublížil, nezranil mě, náš byt nevyhořel a ani mi nezkrachovalo podnikání, srdce mám však úplně rozervané. Poslepujete v jednu hromádku, aby bylo aspoň trošku schopné fungovat. A tak funguju. Žiju. Chodím. Trénuju. Fotím. Jednou týdně jdu na oběd k rodičům, aby měli pocit, že když mě vidí, může se jim udělat líp.

Kolikrát děti, a je jedno jak staré děti, se přetvařují před rodiči, aby se rodiče nestrachoali. Proč před lidmi, s kterými jste strávili největší část života, se nemůžete bavit upřímně? Proč se

před rodiči nemůžu zhroutit a sesypat? Je to láska? Je to proto, že mě milují tolik a bolí je pohled na vlastní utrápené dítě? Nebo je to zvyk? Nedat radši nic najevo, předejít zbytečným dotazům. Radši všechno odkývat.

A tak funguju. Žiju. A přemýšlím. Už nepláču. Jen občas. Jednou se mě někdo zeptal, jestli mu nechci vystrojit pohřeb? Pamatuju si naprosto přesně pohled té osoby, protože já jsem místo odpovědi propukla v hysterický záchvat smíchu. Smála jsem se dlouho, až mi tekly slzy. Pak jsem se na tu osobu koukla znova. A od té doby jsme se neviděli. Je mi to líto? Není. Vystrojila jsem pohřeb? Vystrojila. Sama pro sebe. Byl to víc můj pohřeb než jeho. Byla jsem sama doma a vypila jsem až moc Chardonnay, vzala jsem jeho věci a svoje věci, které mi ho připomínaly a naházela je do krabic. Krabice jsem pevně zalepila a schovala. Věděla jsem, že jsem tam v ten moment zamkla i velký kus sebe. Že možná za pár let, až ty krabice najdu a rozdělám, tak kromě fotek, oblečení, kávovaru, knížek, řetízku a prstýnku najdu i sama sebe. Najdu tu pozitivní, usměvavou holku, která bude schopná milovat. Anebo ne. Třeba tahle část mě zmizela společně s ním. Pokud se neobjeví on, neobjeví se ani moje staré já.

Je mi dvacet osm let. Svůj život mám rozdělený do fáze předtím – tedy předtím, než mi beze stopy zmizela láska mého života – a potom. Potom, to je fáze teď, zří 2025.

Absolvovala jsem meditační kurzy, chodila na jógu, a když jsem byla hodně soustředěná, dokonce jsem se i smála. Nejlepší terapií pro mě bylo focení. Předtím jsem fotila přírodu, kytičky, zvířátka v oboře, slunce, hvězdy. Pak se to stalo a já fotila černobílé portréty lidí. Realitu, bolest, chudobu, prostituci, narkomany, zlaté prsteny na špinavých rukou, chodila jsem do ghett a stála u ohňů v plechových sudech, poslouchala osudy lidí, pila s nimi a fotila je. Nesnášela jsem barvy a svět byl lepší přes čočku fotoaparátu. Po dvou letech jsem udělala výstavu. Jmenovala se Oči. Oči lidí, ač na černobílých fotografiích, vyprávěly příběhy, na které lidská slovní zásoba nestačila. Kdo si fotografii koupil, dostal k ní i příběh. Výtěžek akce jsem rozdělila. Část jsem si nechala. Část jsem donesla v hotovosti mezi lidi, kteří byli na fotkách. Někteří o tom ani nevěděli. Peníze si vzali a koupili za ně další alkohol a cigarety, nedělala jsem si naději, že někomu změním život.

Focení tváří a psaní příběhů očí probíhalo v noci. Ve dne jsem většinou spala, bloumala po bytě se zataženými závěsy a úspěšně se ze mě stával asociál. Telefon jsem si vypínala, i když mi stejně nikdo nevolal.

Taky jsem absolvovala pár schůzek naslepo. Všichni ti muži do jednoho byli skvělí. Intelektuálové, obchodníci, fotografové, cizinci. Zvali mě do drahých restaurací a imponovalo jim, že jsem si neobjednala salát, ale steak, že jsem pila víno a pivo a neusrká-

vala jemně perlivou vodu. Měli jsme vždycky o čem mluvit, a to bylo všechno. Celému tomu konceptu hledání partnera chyběla podstata něčeho víc. Podstata toho, že já jsem byla cizí i sama sobě, byly ve mně neuvěřitelně hluboké a divoké vrstvy, v kterých jsem se obden topila a dusila. Nemohla jsem a nechtěla jsem po nikom, aby se mě snažil spravit, když jsem byla rozbitá. Ani já jsem se spravit neuměla. Ani ty nejšíkovnější ruce obchodníka, které se mi snažily dostat pod šaty, mě nepřesvědčily o opaku.

Dvě léta uplynula a já si občas nevzpomněla třeba týden na svou lásku. Nevzpomněla, nebrečela, nepila. Pokud jsem si vzpomněla, platily všechny předchozí činy. Vymyslela jsem si tisíc možných scénářů o tom, co se nejspíš stalo a proč se to stalo. Snažila jsem si říkat, že bych cítila někde uvnitř, kdyby umřel. Věřila jsem na naše duševní spojení a lásku. I když už žádné duševní spojení nebylo. Byla jsem jen já. Jen moje samotná duše, která se schovávala před celým světem ve své bublině, protože když jen vykoukla na povrch, realita ji semlela jako divoká řeka. Občas mě přepadl pocit, že jsem na světě úplně sama. V těch chvílích jsem měla černé skvrny před očima, začalo mi bušit srdce a v dechu bylo vzduchu míň. Nohy mě neposlouchaly a fungovaly na automat a většinou mě donesly k nejbližší lavičce, vinotéce nebo domů do postele.

Do postele, která dávno ztratila obrys dvou těl.

Do polštářů, které ztratily jeho vůni.

Občas jsem se bála, že jsem si to celé vymyslela. Že on nikdy nebyl. Že neexistoval a že jsem blázen. V tu chvíli jsem se vrhala po krabicích a šantročila v nich všechny ty relikvie, které jsem nechtěla, aby mi ho připomínaly, a zároveň jsem se potřebovala ujistit, že jsem s ním opravdu žila. S úlevou jsem pak mačkala jeho stará trička a plakala mezi tou hromadou vzpomínek.

OKNA DO DUŠE

Patricie (29 let), říjen 2026

Rozhodování ztratí svůj význam, když ho měníte skoro stejně často jako ponožky, dokonce i když je smyslem rozhodování podstata vaší existence. Síla volby je neopodstatněná. Co platí ráno, může být večer naprostý opak. Když jste už unavení z celého toho rozhodovacího procesu, neděláte radši žádná rozhodnutí. Neurčujete si, jakou budete mít náladu, protože jste se nepřiklonili k žádné z možností.

A tak plynete. Jako voda. Stejně tak můžete jeden den semlet obrovský kus země, jindy naopak protékáte pod povrchem a nikdo o vás neví. Pořád jste v pohybu, protože se planeta otáčí, a nutí vás se přizpůsobovat. Čas kolem vás utíká a vy plujete. Nakonec zjistíte, že stav plutí a plynutí je mnohem jednodušší než přemotivované pondělky, kdy se nabudíte na šťastnou vlnu takovou silou, že vás to spláchne ještě před polednem. Vzdorné pátky taky nemají úplně smysl, pokud jdete sami proti sobě, a je to něco, co prostě nechcete. Nejvíc se osvědčuje vzorec: Pokud se ti něco nechce, nedělej to. Pokud se ti nechce usmívat, být veselá, šťastná, nebuď. Procitování potlačených vnitřních potřeb je

očišťující. Pokud se vám chce brečet, tak brečte. Pokud vám není do smíchu, nenutte se do toho a budete v rovnováze sami se sebou.

Snažila jsem se balancovat na hraně ostří a pode mnou zely hluboké propasti plné smutku, zoufalství, deprese a patřila k nim i berlička v podobě alkoholu. Jak jinak. Postupem času jsem přicházela na to, že snažit se balancovat na té špičce nemá smysl, že na to nemám sílu. Tak jsem toho snažení se jednoho dne nechala. A začala jsem poslouchat, co po mně chce moje tělo, moje smutná duše a moje z kousíčků poslepané srdce. A ono to pomohlo.

Dýchalo se mi lehčeji, nohy jsem neměla tak těžké a záchvatů úzkosti ubývalo. Po šesti letech od jeho zmizení jsem dostala nabídku velmi výhodné pracovní spolupráce. Odjet na dva měsíce do Konga a zdokumentovat pozůstatky po těžbě krvavých diamantů. Nafotit špinavé bosé děti, které si hrají s odpadky, aby si celý svět mohl pokrytecky povzdychnout nad africkou chudobou, popřípadě založit bezvýznamnou nadaci a přispět do ní pár stovek. A pak si za miliony koupit diamant. Říkala jsem si, že z toho udělám další výstavu. K fotkám očí sepíšu příběhy, a když už nic jiného, tak aspoň vypadnu. Kývla jsem okamžitě a za čtyři dny odlétala.

Kongo je nádherná země. Nebezpečná. Ale nádherná. Nejsmutnější na tom je, že i když si myslíte, že největší hrůzou

budou pětmetrové anakondy, jedovatí pavouci, nedostatek hygieny nebo komáři přenášející malárii, tak nakonec pro mě byli největší hrůzou lidí. Jsou tu lidi zlí, plíží se ve stínech a jediné, co je zajímavá, jsou peníze. Jestli to je náтурой místních, anebo jestli to z těchto lidí udělaly těžařské firmy, to jsem nezjistila.

Nebyla jsem tam ale kvůli psychologickému výzkumu, ale kvůli fotkám. To se ukázalo podobně komplikované. Fotit děti šlo bez problémů, jakmile jsem však namířila hledáček na nějakého dospěláka, už za mnou běžel s nastavenou dlaní a požadoval za fotografii peníze. Někteří lidé mi schválně lezli do záběrů a pak taky chtěli peníze, protože jsou přece na fotce. Člověka by tohle úplně odradilo. Já měla trošku posunutý pud sebezáchovy, takže jsem zkoušela, kam až mě nechají zajít. Nechali mě zajít daleko a já pak musela hodně rychle utíkat. Nicméně účel návštěvy jsem splnila. Nafotila jsem tisíce fotek a splnila zakázku.

Z konžských očí jsem ale nikdy výstavu neudělala. Nevím proč, ale ty fotky mi nikdy nepřiřostly k srdci. A když jsem nad tím přemýšlela hodně zpětně a hodně objektivně, možná mi přiřostly k srdci až moc a chtěla jsem si je nechat sama pro sebe.

Tím začalo moje cestovatelské období. Kabelky jsem vyměnila za batoh, sukně za kraťasy a domovem jsem nazývala každých čtrnáct dní jiné místo. V cestování jsem nacházela obrovskou útěchu, navíc jsem se snažila cestovat sportovně, takže jsem většinou večer spala jako zabitá. Ne, že v cizině nemůžete být

smutní, ale svým způsobem už ztracení jste, takže tak bloumáte a hledáte občas něco víc, občas míň a občas nic.

Peníze na cestování jsem si vydělávala focením při cestách po světě. Pro někoho to zní jako splněný sen. Pro mě to byla forma terapie, forma projevení své ztracenosti. Doslova. Cestovala jsem sama, náhodně, a pokud se jednalo o zakázky pro firmy, většinou se mi snažily vnutit překladatele, sluhu a průvodce, což jsem odmítala. Anebo jsem se to snažila eliminovat pouze na jednoho člověka, který by uměl všechno. Když jsem vznesla tento požadavek, jedna firma se mnou rozvázala spolupráci a jindy na mě koukali jako na blázna.

Bavil mě adrenalin, který mé cesty doprovázel. Byla jsem drzá, občas až moc. Taky mě bavilo zaměstnávat mozkovou kapacitu učením se cizích jazyků a zjišťováním informací o dané zemi. S cizinci, kteří o mně nic nevěděli, jsem se seznamovala mnohem snadněji, bavila jsem se s nimi upřímněji než s kamarády, rodinou a starými známými. Ubytování jsem neřešila dopředu, zkrátka jsem čekala, co mi cvrnkne do nosu. Na jednom místě jsem fotila třeba několik dní. Lidé mě přemlouvali, abych jim fotky ukázala. Těšili se na velká panoramata jejich domova, města, hor a kopců. Nečekali, že uvidí jen polorozmazané tváře a ostré oči.

Některé lidi to vyděsilo, jiní si mysleli, že jsem tajná agentka a hledám zločince nebo naopak, že já jsem zločinec a vybírám si oběti. Většina z nich neviděla to, co jsem v lidských očích viděla já.

Celé vesmíry. Nekonečné příběhy lidských životů. Originální barvy, vrásky kolem očí, slzy a řasy mě fascinovaly, u některých lidí jsem ani nechtěla znát jejich příběh, chtěla jsem si ho k těm očím nejdřív vymyslet a pak až jsem se jich ptala. Bavilo mě, když byl jejich příběh jiný, než jsem čekala, děsilo mě, když jsem se trefila.

Oči malých dětí jsou tak jiné než oči dospěláků. Přála jsem si vyfotit oči dítěte, zapamatovat si je a vyfotit je znovu za padesát let a vidět tu změnu. Změnu, která skoro není vidět, protože barva očí se nemění. A barva je to jediné, co lidi na svých očích vnímají. Přitom je to kouzlo cítit i z černobílých fotografií. Viděla jsem v nich duše. Tajemství. Pravdu. Protože i když se ústa smějí, nemusejí se smát oči a naopak. Oči odrážejí a říkají mnohem víc než slova nebo gesta. Stačí se jen pozorně dívat.

JARO ŽIVOTA

Patricie (31 let), srpen 2028

Je něco špatného na tom, že jsem sama a jsem šťastná? Je to neobvyklé, ubohé nebo politováníhodné? Že jsem se naučila žít sama se sebou a je mi tak dobře? Proč si lidi myslí, že na samostatném bytí je něco smutného?

Trvalo to, ale přijala jsem své vnitřní nastavení a rozhodnutí, že se do ničeho nebudu nutit. Šrámy na duši se hojí pomalu, obzvláště pokud máte duši rozháranou, tak jako jsem ji měla já. Tlačila jsem se do situací a schůzek kvůli přesvědčení společnosti.

„Přece nemůžeš zůstat sama, musíš to překonat!“

Samovo zmizení jsem překonala, ale nechtěla nikoho nového. Což bylo, aspoň podle většiny známých, špatně.

„Nemůžeš na něj čekat do nekonečna!“

„Musíš na něj přestat myslet!“

Nemůžeš tohle a musíš tamto. Rady, které mi měly pomoci, mě stresovaly svými časovými limity. Na všechno už bylo pomalu pozdě.

„Radši se rychle rozhoupej, ať ti něco neuteče!“

„Ať ti život neproklouzne mezi prsty!“

„Ať stihneš ještě něco zažít, přece se nebudeš do konce života trápit!“

Připadala jsem si jako blázen. Nic z toho, co by mě mělo trápit, mě netrápilo. Já měla zlomené srdce. Konečně jsem přišla na to, že ho musím zahojit, že mu musím dát prostor a svobodu. Dát mu možnost, aby se zacelilo, aby fungovalo, aby se z toho samo vyléčilo. Na zlomené srdce nejsou mastičky, pilulky nebo operace. Nejde jít do lékárny nebo do nemocnice a žádat něco takového vyléčit. Přitom kolik by ubylo nemocí, kdyby se léčily lidské duše a zlomená srdce. Dnes to funguje tak, že vás pošlou k „odborníkovi.“ Poté, co na takového odborníka vysypete celou svou nálož problémů, všechny strasti a trápení, utlumí vás. Předepíše pilulky na zklidnění, abyste si ulevili od těch smutných a srdcervoucích myšlenek. A to má pomoci.

Nic takového jsem nechtěla. Rvala jsem se s tím zuby nehty a přiznávám, že místo pilulek jsem občas použila alkohol. Pak jsem trpěla a choulila se v rohu koupelny a přála si splynout

s povrchem, stát se neživoucím předmětem, tvorem bez emocí. Až po letech jsem pochopila, že právě ty emoce jsou to, co mě dělá mnou. Nejde je odoperovat, nejde je potlačit a uměle utlumit. Po zmáhajících letech boje mne se mnou jsem přišla na to, že když se vzdám, nebude to prohra. Že tady není vítěz a poražený, že je to prostě já a já. I když je ve mně mnoho struktur, osobností, myšlenek a nálad, pořád jsem to já. A já chci být zdravá. Zdravá budu pouze tehdy, když to všechno přijmu.

Ano, stala se mi hrozná tragédie. Ano, nezvládla jsem to. Ano, stýská se mi a do smrti se mi stýskat bude, ale s tím se dá žít. Žít, a ne přežívat nebo živořit. To je rozdíl, jestli jenom přežíváte, nebo jestli žijete. Jestli se těšíte z maličkostí, nebo nadáváte na počasí a na pondělky, na věci, s kterými nic neuděláte. Se svým zármutkem neudělám nic jiného, než že ho přijmu.

Po dlouhém šedém období se v mé životní mozaice začínají objevovat i barevná sklíčka. Nejdřív tak postupně. Z šedé přecházejí nenápadně na špinavou bílou, z té na smetanovou a sem tam se zatřpytí i žlutá, zelená nebo modrá barva. Celá ta mozaika tvořící jeden lidský život začíná rozkvétat do barev, které symbolizují zrození, čerstvost a novotu.

Jaro v lidském životě.

Byla jsem relativně šťastná, jak jen může člověk v mém případě být. Smála jsem se, vařila dobrá jídla, změnila účes, koupila do bytu květiny a nové knihy. Sice to jsou samé symbolické kroky, ale já po pěti letech konečně ucítila klid. Klid z toho, že jsem sama. Už jsem necestovala tak intenzivně, ale když se mi zachtělo, popadla jsem batoh, obula pohorky, na krk pověsila foťák a odletěla. Cítila jsem svobodu, kterou mi zajišťovalo moje povolání. Práci jsem si vozila na krku nebo nosila v batůžku. Objevovala jsem nové věci, poznávala cizí lidi, ochutnávala všemožné kuchyně.

Když jsem cestovala za projektem Oči, byla jsem pozorovatel, tichý návštěvník. Teď jsem byla živel, usměvavý cestovatel. Nevadilo mi, že jsem sama, nevyhledávala jsem nebezpečí a po tmě nikam nechodila. Když si vzpomenu na toulky noční Kolumbií, nafackovala bych si za ten risk a adrenalin, který jsem si vlévala do žil, abych se cítila víc naživu. Blbost. Ale jsem ráda, že jsem si tím prošla. Prošla jsem dál. V teď. Kdy jsem sama se sebou spokojená. Šťastná, dá se říct. Pravidelně píšu domů. Nemizím bez rozloučení, zalévám květiny a fotím.

ČTYŘI MINUTY

Patricie (32 let), srpen 2029

Hledala jsem ho. Ne, že ne. I po těch letech jsem si velmi pozorně prohlížela podobné typy mužů a nezvládala, když mě náhodou oslovili. Koptala jsem a po pár trapných minutách ukončovala konverzaci a utekla pryč. Bála jsem se, že mi fyzické podobnosti cizinců otevřou staré rány. Bála jsem se, že se mi ti muži začnou líbit. Že se mi zalíbí jejich vnější schránka, propadnu jejich kouzlu a později budu litovat. Měla jsem nejspíš nesmyslně pevné přesvědčení zůstat Samovi věrná.

Samozřejmě jsem pár mužů poznala, nežila jsem život jeptišky, ale pocit viny mě provázel hrozně dlouho, takže jsem si říkala, jestli mi těch pár hodin milostného zapomnění za to stálo. Občas jsem přemýšlela nad tím, jaké by to bylo, kdybych byla maminkou. Kdyby otcem mého dítěte byl Sam. Jaké by to mohlo být až filmově ideální. Naše dětičky by zdědily všechny jeho rysy, společně bychom jezdili na rodinné výlety a vypadali jako z reklamy na štěstí. Anebo by nám to neklapalo. Třeba bychom se hádali, a nakonec se nenáviděli, rozvedli se a děti bych měla jeden

týden já, druhý týden on. Třeba je dobře, že zmizel. Aspoň náš vztah nedošel do ironicky smutného konce.

To, co se nám stalo, nebyl ironicky smutný konec? Opuštění, samota, deprese, úzkost? Vážně se utěšuju možností, že je lepší jeho zmizení? Podobně hluboké úvahy mě přepadaly vždycky, když jsem měla jít do společnosti, které jsem se dost často a úspěšně vyhýbala. Občas ale nebylo úniku. Jako třeba babiččina oslava osmdesátých narozenin nebo svatba sestřenice. Aspoň jednou za rok se musíte objevit na rodinné sešlosti, takové je pravidlo naší rodiny. Navíc já se před rodiči tvářila, že jsem už ve veliké pohodě a vnitřním souladu. Proč bych neměla být nadšená z toho, že na svatbě téměř cizího člověka mě budou otravovat kamarádi ženicha a zase se budu topit ve lžích? Ve lžích, které si sama nad sebou splétám. Protože ani po šesti letech nedokážu říct pravdu nahlas. Navíc jsem si na podobných akcích připadala označovaná jako telátko na jatkách.

„To je ta, co jí zmizel chlap beze stopy.“

„To je ta, co chlastala.“

„To je ta, co fotila ty divný fotky.“

Po pronesení těchto vět se ke mně pokrytecky poženou s rozpřaženou náručí a budou mi falešně pochlebovat.

„Ty jsi krásná.“

„Tvé fotky jsou kouzelné.“

Čím více mají lidi upito, tím jsou upřímnější a dotěrnější.

„To je taková škoda, že od tebe utekl...“

„To muselo být strašné...“

„Chudinko, potkala jsi aspoň v cizině někoho?“

Co věta, to rána pěstí. Bohužel jen v duchu. Na všechny tyhle řečnické otázky, shovívavé pohledy a dotazy o mé budoucnosti jsem měla jednoduchou odpověď. Vlastně to ani nebyla odpověď, bylo to gesto, které si každý vyložil, jak uznal za vhodné. Pokrčila jsem rameny, vyloudila úsměv, který lidé označovali za statečný, a dlouze jsem se napila ze skleničky. Mrkla jsem, otočila se a odešla. Také měli lidé tendenci se mě dotýkat. Hladit po vlasech, po ruce, soucitně mi klepat na rameno a naklánět hlavu, když se mnou mluvili. Všimli jste si, že když k vám lidé pronášejí lítostnou řeč, tak naklání hlavu a snaží se nemluvit o svém štěstí? Asi aby vás nerozrušili...

Je to směšné. Mnohem víc lidé nezvládají styk se smutnou, zlomenou duší než duše samotná, která tím davem soucitných pohledů, pohlazení po ramenou a otázek prochází. Taková opuštěná duše potřebuje člověka, který se baví normálně. Proč si lidé proboha myslí, že s těmi, kteří trpí depresemi, se má mluvit

jinak než s těmi, kteří jimi netrpí? Nejsmutnější na tom všem je, že nejsrdceryvnější věty pronášejí lidé, kteří vás neznají. A pak o vás mluví, jako že jste ztratili všechny city, protože jste jim hrubě odsekli na jejich výlev, který má ale ve finále pomoci nejvíc jim samotným. Aby si mohli v hlavě odškrtnout, že se snažili.

Jste uprostřed davu pokrevně příbuzných lidí a jste sledováni ostrřížím zrakem babiček, tetiček, bratranců a jejich kamarádů, kteří se vsází, že jsou schopní povolit vaše ledy. Zkoumají vás, co máte na sobě, protože pokud se obléknete moc vesele, jste nepokorná ke své ztrátě, pokud moc cudně a smutně, nejste schopná se přes ni přenést.

Po páté skleničce vína svolíte k waltzu s klukem, který sebral nejvíc odvahy a nenechal se odradit prvním zlým pohledem. Tančíte na cizí svatbě s cizím člověkem. Napůl je vám to všechno k smíchu. Ironie života. Srdce mi usedá, když mě kolem pasu drží cizí ruce a dvacet centimetrů od obličeje mám cizí rty, které by mě chtěly políbit. Tím to končí. Jedním tancem a polibkem na tvář.

Jedna z nejhorsích věcí na svatbách a rodinných sešlostech obecně jsou tradice a zvyky. Rozhodně nepůjdu chytat kytku. Odmítám všechno, co by mě mohlo jakýmkoliv nenápadným způsobem dostat do centra pozornosti. Ani náhodou. Všichni si myslí, že jsem zapšklá, ale já přesně vím, že tohle je něco, přes co se nepřenesu. Vždyť i já jsem měla mít svatbu. Byli jsme zasnoubení. Plánovala jsem tak netradiční svatbu,

jak jen to šlo. Všechno tohle umělé, lesklé, třpytivé, balónkové a peříčkové třeštění se mi nelíbilo. My chtěli světlo, jemnost, barevné květiny a jen pár známých. Známych, ne příbuzných. To jsou kategorie, které velmi striktně rozlišuji.

Po takové rodinné sešlosti si vždycky říkám, že příště už se z toho určitě vymluvím. Nebudu absolvovat akce, které mě stresují a netěší. Budu si sama. Sama se sebou.

Když jsem pozorovala, jak tancuje maminka s tátou, neudržela jsem slzy. Táta se smál, zpíval s muzikou a maminka nespouštěla pohled z jeho radostných očí. Bylo mi jich líto. Mrzelo mě, že jsem jim nesplnila sen o šťastném, tradičním dítěti. Bylo mi líto, že tátovi nesplním jeho představu o tancování na mé svatbě.

S omluvou, že jdu pro vodu, jsem zmizela na toalety a dalo mi strašnou práci ovládnout se a nevybuchnout v záchvat pláče. Měla jsem tendenci jít se rodičům omluvit. Za to, že od nich utíkám. Za to, že jsem rozbitá.

Přetrpěla jsem si tam svůj čas a pár minut po půlnoci odešla domů. Padla jsem na postel a tmavě modré šaty kolem mě vytvořily hedvábnou auru. Před očima mi až do rána vyvstávala jedna jediná vzpomínka.

Vzpomínka na chvíli, kdy jsem s tátou tancovala jeho milovaný jive. Čtyři minuty v obejmutí s člověkem, který mě zabezpečil, vychoval a miluje mě víc, než dokáže říct. Čtyři minuty, které považuji za nejhezčí moment za posledních šest let.

Kapitola 20

JIN

Patricie (20 let), srpen 2017

Dvacetiny neslaví člověk každý den a já jsem se těšila, jak si je užiju. Letošní srpen byl parný, takže jsem pořádala oslavu na zahradě. Na stromy jsem rozvěsila balonky, s mamkou jsem připravila občerstvení a po obědě začali postupně přicházet rodinní příslušníci. Sedělo nás kolem stolu deset. Babička s dědou, dvě tety a tři sestřenice, které pro mě byly jako sestry, rodiče a já. Uprostřed stolu byl velký dort a já poslušně sfoukávala svíčky a těšila se, jak to všechno nafotím a přidám na Instagram. K mému obrovskému potěšení to rodiče nevydrželi a popřáli mi o týden dřív. Dali mi zrcadlovku, můj první pořádný foťák. Věděli, že mě focení vážně baví a chtěli mě v tom podporovat. Od sestřenic jsem dostala lesk na rty, třpytivý top, tři knižní díly mé oblíbené románové série, ale všechny jsme věděly, že slavit budeme pořádně až večer. Až skončí tahle rodinná poklidná sešlost, vyrazíme se bavit do města. Tety mi nenápadně podstrkávaly obálky a babička s dědou mi také jednu předali.

Babička byla očividně nadšená, a tak jsem se do obálky chtěla jen diskrétně podívat a poděkovat. Babička mě pobízela: „Tak dělej, vytáhni to z tý obálky!“ Moc se mi nechtělo vytahovat

před všemi tisícikorunu. Prarodiče mi ale do obálky neukryli peníze, jak jsem si myslela, schovali tam poukaz. Modlila jsem se, aby byl do knihkupectví nebo restaurace. Nechtěla jsem jít na kosmetiku, masáž nebo lekci spinningu. Babička a děda mě ale překvapili. Dostala jsem od nich poukaz na deset lekcí kurzu vaření. Konkrétně se to jmenovalo Letem světem a v každé lekci se mělo vařit jiné typické jídlo z nějaké cizí země. Kurz probíhal v Pražském kulinářském institutu, což napovídalo, že si mamini rodiče museli dát záležet, než něco takového sehnali. Koukali na mě s velikým očekáváním a já jsem se honem usmála, poděkovala a dala jim pusu. Po chvíli jsem hodila nechápavý pohled na mamku, ale ta vypadala stejně překvapená jako já.

Ne, že by se mi ten dárek nelíbil. Jen jsem absolutně nechápala, jak babička přišla na to, že mi ke dvacetinám dá zrovna tohle? Nikdy jsem se v kuchyni moc neangažovala. Základní jídla jsem uvařit uměla, ale nikdy mě to zkrátka nelákalo v takové formě, že bych se přihlásila do kurzů. Babička a děda se nicméně tvářili velmi spokojeně a určitě si v duchu zařadili dárek jako nejlepší ze všech.

Nedalo mi to a zeptala jsem se: „Babi, mám z toho ohromnou radost,“ no dobře, trošku jsem lhala, ohromnou radost jsem z toho neměla, „ale zajímalo by mě, jak jste na to přišli?“

„No mamka nám říkala, že o tom pořád mluvíš, že skoro neděláš nic jiného a že jsi tím úplně posedlá.“

„Ehm, jo? Mami, fakt jsi to říkala babičce takhle?“

Mamka se naklonila k babičce a polohlasně se snažila uvést věci na pravou míru: „Mami, ale já jsem nemluvila o vaření, já jsem mluvila o focení.“

„Nene, určitě jsi mluvila o vaření, proč bych jí pak kupovala takovejhle dárek?“

Ani já, ani mamka jsme neměly to srdce zkazit babičce radost. Takže jsme se na ni usmály a babičce i dědovi jsme ještě jednou obě poděkovaly za super dárek.

...

Se začátkem zimního semestru přicházely nové zakázky na focení, připravovala jsem si objektiv a na internetu poslouchala podcast s oblíbeným fotografem. Když vtom mi volal děda:

„Tak co, jsi připravená na zítřek?“

„Jasně, dědo, zítra fotím jedný třídě tablo a večer má přijít Lucka.“

„A copak jí uvaříš dobrýho?“

„Dědo, objednáme si nejspíš pizzu, vždyť víš, že nevař--,“ do háje, děda volá kvůli tomu kurzu! Zítra má být první lekce, jak jsem na to mohla zapomenout! Po předstíraném záchvatu kašle: „Dědo, Luce uvařím tu největší specialitu, kterou se na kurzu naučím, chystám se tam zítra a o víkendu se za vámi stavím a povyprávím vám, jaké to bylo, jo?“

„To bude skvělý, holčičko, moc si to užij!“

Super, takže zítra od 18:00 jdu na kurz. První lekce: Italská kuchyně. Vzpomněla jsem si na dovolenou v Kalábrii, ale kromě špaget mě žádné italské jídlo nenapadlo, natož abych ho aspoň v představách uměla uvařit. Celou noc se mi zdálo o tom, že na mě křičí jednotlivé ingredience a skoro jsem se nevyspala.

Druhý den byl hektický. Každá holka v maturitní třídě trvala na tom, že na fotkách na tablo musí vypadat dokonale. Pořád mi nervózně koukaly přes rameno. Nelíbilo se jim tohle a pak zas tamto. Viděly na svých obličejích věci, které tam nebyly nebo aspoň já jsem je tam neviděla. Každá měla nějakou vadu. Ta měla moc krátké řasy, ta zas špatný odstín pleti, jedné se třepily konečky vlasů a druhá zas šílěla, že má na nose moc pih. Bylo to vyčerpávající a nemělo smysl těm holkám vysvětlovat, že jsou krásné. I když byly jen o dva roky mladší než já, házely na mě pohledy, jako bych byla jejich matka nebo spíš babička. Někdo, kdo tomu vůbec nerozumí.

Odbila pátá a já se nemohla dočkat, až budu doma, zalezu si a hodím nohy nahoru. Byla jsem umluvená, vyposlouchaná a taky trochu ochraptělá. Těšila jsem se na nový díl Game of Thrones. Seděla jsem v tramvaji a hrabala v tašce žvýkačky, když v tom mi padl pohled na poukaz. Já na to blbý vaření zas úplně zapomněla, a ještě jedu úplně opačným směrem. Panebože. Na další zastávce jsem vystoupila a utíkala na metro. Když to všechno půjde dobře,

stihnu to tak akorát. Když jsem znovu přestoupila z metra na tramvaj a jela předvečerní Prahou, už jsem nemohla nic uspěchat. Doufám, že jsem neměla mít nějaké speciální oblečení nebo svoji vařečku. Obavy mi vždycky stahovaly žaludek. Jakákoliv nervozita a nepříjemná situace mi rozbolely břicho a hrnuly krev do tváří. Přitom o nic nešlo. Nevinný dárek od babičky a dědy. Kurz vaření. Pravděpodobně tam budou ženský padesát plus, který se chtěj zavděčit manželovi v přechodu nebo udělat dojem na svého milence.

To už jsem otevírala dveře a vstupovala do malé chodbičky plné lidí. Udivilo mě, že většina z nich byla v podobném věku jako já. Neměla jsem čas se moc rozhlížet, přicházeli další opozdílci, takže jsem postoupila do kuchyně. Prostředkem místnosti vedla dlouhá nerezová kuchyňská deska. Na každé straně bylo sedm míst a v čele stál lektor. Rychle jsem se rozhlédla a zamířila na protější stranu tak, abych viděla na dveře a byla dost daleko od lektora. Proti mně i po mé pravici zbylo volné místo.

Lektor si odkašlal a začal mluvit. Jak mluvil o jídle, bylo fascinující. Nemohlo mu být víc než třicet let, byl plešatý a měl pečlivě vypěstované a zastříhnuté vousy. Rukávy černého trička měl vyhrnuté po lokty a na sobě kuchařskou zástěru, stejnou, jaká čekala i na všechny účastníky kurzu. Když mluvil, výrazně gestikuloval, předváděl, chodil a bylo vidět, že je jídlo jeho vášní. K mému znepokojení se ukázalo, že budeme dělat pizzu, ne

špagety. Když vydal povel obléct si zástěry, rozlétly se dveře, do kterých vpadl mladý kluk. Rychle vysvětlil, že to tady nemohl najít a že jde na kurz vaření, přičemž sebejistě zaujal volné místo vedle mě. Ne naproti mně. Vedle mě.

Lektor se opět ujal slova a já veškerou pozornost nasměrovala na něj. Pizzu jsem kupovala v krabicích nebo si ji objednávala dovážkovou službou domů, takže jsem neměla ponětí, jak se takové těsto dělá. Po dvaceti minutách práce se ukázalo, že se těsto neskládá z mnoha surovin, ale o to pečlivěji se musí umět vypracovat. Už jsem začínala chápat původ lektorových svalů na předloktí. Těsto se pod jeho rukama stávalo čím dál vláčnější, nelepilo se, a když se lepilo, tak to bylo proto, že chtěl, aby se lepilo. Mně se lepilo, kdy nemělo, a navíc mě rozptyloval ten kluk, který přišel pozdě. Ani jsem nerozuměla, jak se mi představil. Měla jsem na práci jiné věci, protože jsem zrovna zkoumala, jestli mnou připravené těsto vypadá stejně jako lektorovo.

Kluka moje snažení nejspíš pobavilo. S troškou zklamání jsem zjistila, že to jeho vypadá ukázkově. Když nám těsto kynulo a my si připravovali ingredience, kterými pizzu ozdobíme, lektor se omluvil a šel vyřídit telefonát. Kluk si se mnou začal povídat a znovu se mi představil. Jmenoval se Samuel. Všiml si fotoaparátu, který jsem měla na lavičce za sebou, a s lišáckým úsměvem se mě vyptával, co fotím, proč fotím, jak fotím, koho fotím. V tu chvíli jsem úplně zapomněla nervózně kontrolovat,

jestli mi těsto správně kyne. Dokonce jsem i zapoměla, že po celém dni jsou moje vlasy rozjezený a řasenku mám rozmazanou. Naštěstí zmačkané tričko s Harry Potterem nebylo pod zástěrou moc vidět. Smáli jsme se a Samovo charisma v kombinaci s jeho zájmem o focení bylo opojné.

Snad mě i zamrzelo, že jsme měli pouze pět minut na konverzaci, protože se vedoucí kurzu opět ujal slova. Po další půl hodině přišla ta zajímavá část. Těsto před upečením bylo potřeba bez zbytečného mačkání ztenčit a rozšířit, aniž by ztratilo na své lehkosti. Určitě jste někdy viděli sexy kuchaře, který zcela suverénně roztočí na dlaních těstovou placku a pak ji ladným pohybem položí na vál. Přesně tohle nám předvedl náš lektor. Vypadalo to velice profesionálně a jednoduše. Asi jako když basketbalista roztáčí na ukazováčku míč. Tak nějak to mělo fungovat.

Po pár vteřinách začali první odvážlivci točit těsty. Přišlo mi to neuvěřitelně komické. Otočila jsem se na Sama a chystala se říct velmi vtípnou poznámku o točících těstech, ale nestihla jsem vydat ani hlásku. Do obličeje mi plácl veliký kus lepidivé hmoty. Těsto mi plesklo přes celou tvář, oko a kus mi vletěl i do pusy.

Nastala velmi dlouhá vteřina ticha, během které se mi těsto z obličeje pomalu odlepovalo. Při dopadu na kuchyňskou linku vytvořilo moučný mrak, který mě na chvíli celou zakryl. Slyšela jsem výbuchy smíchu kryté nedůvěryhodným kašláním.

Cítila jsem, jak mě oprašují cizí ruce a krev se mi hrnula do tváří. S veškerou důstojností, kterou jsem byla v tu chvíli schopná pobrat, jsem odešla na záchod. Bolestná vteřina pohledu do zrcadla mi utkvěla v hlavě na věky. Rudé tváře ušpiněné moukou s kousíčky těsta až ve vlasech.

Obličej jsem měla čistý celkem rychle, vysmrkala jsem trošku moučného prachu a byla schopná se hned vrátit. Problém byl, že se mi zpátky úplně nechtělo. Zhluboka jsem se nadechla. Zalitovala jsem, že jsem si nevezla s sebou kabelku a foťák. Zbabělý útěk tak bohužel nepřicházel v úvahu. Se sklopenou hlavou jsem se pomalu vrátila vedle Sama, který se hned začal omlouvat: „Moc mě to mrzí, neudělal jsem to naschvál, fakt se omlouvám.“

Důkladně jsem si ho prohlédla. Kdybych spatřila jen náznak ironie nebo výsměchu, asi bych ho vzala pizzou po hlavě já. Ale v jeho očích jsem viděla upřímnost s malou jiskřičkou klukovského šibalství. Vypadal, že ho nehoda opravdu mrzí. Koneckonců mě by taky bylo líto, kdyby se moje těsto rozpláclo na jeho obličej. Odpověděla jsem: „Když slíbíš, že už nebude žádný točení, tak můžeš pracovat společně se mnou.“

Čtyři ruce v jednom těstu. Uzobávali jsme kousky mozzarely, všude byla spousta mouky a kolem voněla bazalka a čerstvá rajčata. Taky Sam moc příjemně voněl. Celá ta kombinace byla omamující. O to víc jsem si však uvědomovala, že já jsem ta, která by nutně potřebovala sprchu. Když jsme pizzu

dozdobili, Sam ji zkušeně nabral na kuchařskou lopatu a hodil ji na tři minuty do pece. Už se nám sbíhaly sliny. Hned za tepla jsme pizzu rozkrájeli a celou ji, odděleni od ostatních, snědli. Zbytek kurzistů se shlukl okolo lektora a zasypával ho dotazy ohledně jeho znalostí a stáže v Itálii.

Samuel zvedl oči od posledního kousku pizzy a klidným hlubokým hlasem a naprosto nevtíravým způsobem mi povídá: „Můžu tě hodit domů? Mám tu auto.“ Kdybych nebyla upocená, upachtěná a celá od mouky, nejspíš bych odmítla. Než snášet posměšné úšklebky ve třech různých dopravních prostředcích, radši se nechám odvézt. Hůř už před ním stejně vypadat nemůžu.

V autě hrálo i mnou oblíbené album od Imagine Dragons. Sam si začal společně s hudbou pobrukovat, plynule se zařadil do večerního pražského provozu a vezl mě domů. Bylo mi trošku do breku a stejnou měrou i do smíchu. Přála jsem si, aby naše setkání bylo dokonalejší. Abych ve vlasech neměla mouku a zbytky těsta. Jeli jsme víceméně v tichosti. Snažila jsem se co nejmíň ušpinit sedadlo a on se soustředil na řízení.

Když zastavil před mým domem, podíval se na mě a řekl: „Ještě jednou se ti upřímně omlouvám, nechtěl jsem ti zkazit první lekci vaření. Mohl bych tě pozvat na večeři, abych ti jeden zkažený večer nahradil jedním pěkným?“ Řekl to takovým způsobem, že se mi z toho podlamovala kolena a zajíkal se mi hlas. Dala jsem mu své číslo, rozloučila se a radši se ani neohlédla, jestli po mně nezbyla

moučně prachová kupička. Svoje chování jsem rozebírala v nejosvědčenější terapeutické místnosti – ve sprše. Pod proudem horké vody a se zavřenýma očima, jsem si uvědomovala, jak úžasný kluk to byl. Měla jsem velkou radost, když jsem od něj na mobilu našla ten večer zprávu.

JANG

Samuel (21 let), srpen 2017

Teploty v letošním srpnu dosahují opravdových maxim. Horko sálá z příletových drah a silnic a letiště je plné ovívajících se postaviček. Jako každé léto jsem tu pracoval. Je to tu můj druhý domov. Zním piloty, letušky, mechaniky, techniky, prodavače, kluky z ostrahy i uklízečky. Líbí se mi ten mumraj a celý jeho koncept. Je to místo, kde se lidi scházejí, padají si do náručí, loučí se, odlétají za svými sny, vracejí se opálení, občas spálení, vždy se spoustou vzpomínek. Je to místo, kde reálně vystupují ze své komfortní zóny a odlétají vstříc novým zážitkům.

Že chci být pilotem, jsem věděl od malička. Od patnácti let jsem tu trávil veškeré prázdniny, a jelikož vás v tomto věku nenechají pilotovat letadlo, brigádničil jsem zde jako uklízeč, prodavač, rádce a postupně jsem se propracovával. Od osmnácti let jsem mohl odbavovat kufry a dělat ostrahu. O rok později jsem splnil úspěšně přijímačky na vysokou. Teď, třetím rokem, studuju na pilota, takže moje brigády už konečně neobsahují uklízení papírků, hledání ztracených kufrů, šacování podrážděných lidí, ale létání.

Občas létám s poštou po republice, občas přepravím pár byznysmenů na jednání. Některý den zaplatím víc za pronájem letadla a za benzín, občas naopak dostanu tak štědré dýško, že mám na týden předplaceno. Mám rád strukturovanou organizovanost letišť, kde všechno šlape jak hodinky, které se synchronizují s časy po celém světě. Všechno tiká v tichém rytmu k nejvyšší spokojenosti cestujících.

V den mých dvacátých prvních narozenin jsem upekl čtyři obří dorty. Vezl jsem je na zadním sedadle a na parkovišti si pro ně přistavil vozík na zavazadla, abych je bezpečně a najednou dovezl do společných šaten. Nerozlišoval jsem, jestli dám kus dortu okolo procházející letušce nebo paní uklízečce s vozíkem plným chemických přípravků. Přijel jsem o dvě hodiny dřív, abych se s celou tou spolupracující, leč nesourodou, skupinou rozdělil. Dostal jsem i pár dáreků. Jeden byl od mého nejbližšího kamaráda Davida, který byl o dva roky starší a v leteckém světě o to zkušenější. Bral jsem ho jako staršího bratra, který se se mnou rád dělil o každou novou zkušenost a radu. Dostal jsem od něj krásné velké stříbrné hodinky. Pozval jsem ho na večeři, kam dnes jdeme s rodiči. Trávili jsme spolu většinu času i mimo letiště a už byl brán jako člen naší rodiny.

Na druhý dárek se složila skupinka uklízeček, dva technici v důchodu, kteří obsluhovali vysokozdvížné vozíky, pár kluků, kteří se starají o nakládání zavazadel, a dva sekuriťáci. Celá tahle

skupinka se sešla, domluvila a sehnala mi dárek. Dárek od skoro patnácti cizích lidí mě dojal a potěšil víc než hodinky trojnásobné hodnoty od nejlepšího kamaráda. Dojala mě jejich upřímná snaha, starost a to, že pro tyhle lidi je opravdu navíc vydat peníze navíc. A ještě za mě. Dostal jsem od nich naprosto skvělou věc – poukaz na lekce vaření do Pražského kulinářského institutu. Byl to dárek od srdce, od lidí, kteří mě poslouchají a vědí, co rád dělám. Vědí, že kdybych nebyl pilot, byl bych kuchař. Baví mě se učit, poznávat, kombinovat a objevovat nové chutě. Měl jsem z toho ohromnou radost. Člověka se dotkne, když ten nejmilejší dárek dostane od skoro cizích lidí.

Z letiště jsme odjížděli společně s Davidem a potkali se s rodiči v luxusní restauraci kousek za Prahou. Už na nás čekali. Jen jsme usedli, nalévali šampaňské. S rodiči jsem byl domluvený, že mi nebudou kupovat už žádné dárky. Platili mi jednu z nejdražších škol v republice a umožňovali mi plnit si sen.

Když nám začali nosit na stůl, užíval jsem si ten gastronomický zážitek. Rád jsem objevoval nové kombinace chutí, bavilo mě snoubení vína a jídla a v duchu jsem se radoval z lekcí vaření. Rodiče se jako obvykle bavili o práci a my s Davidem o letadlech a holkách.

Zbytek léta jsem se snažil strávit víc ve vzduchu než na zemi. Hodinky jsem si vzal asi jenom jednou nebo dvakrát, nějak jsem se s nimi nemohl sžít. David nebyl typ člověka, který by to

nějak komentoval a neustále mi kontroloval zápěstí. Září nastoupilo velmi rychle a já jsem si do diáře poznamenal svou první lekci vaření – Italská kuchyně. Paráda. Těšil jsem se a plánoval si, jak v pět hodin odjedu z letiště, abych všechno stihl.

Bohužel mi ten den platily všechny Murphyho zákony, včetně zákonů karmických. Byl to jeden průšvih za druhým, a nakonec mi oznámili, že po obědě letím na otočku do Bratislavy. Super. Jsou věci a lidi, kterým nemůžete říct ne.

Se vším soustředěním jsem přistál v 17:30 na pražském letišti. Z letiště jsem sprintoval v 17:50 a samozřejmě se zasekl v provozu. Takže přijdu pozdě a zrovna dneska na první hodinu.

„A kde to vlastně je? Proč mi nefunguje GPS? To jako tady nikdo neví, kde je Pražskej kulinářskej institut?“ nadával jsem z auta. Po zbytečně dlouhých dvaceti minutách jsem našel místo k zaparkování. Snad jsem prošvihl jen úvodní řeči.

Nádech, výdech.

„Dobrý den, já se omlouvám, jsem to nemohl najít,“ nervózně jsem prohodil a zamířil k prvnímu volnému místu. Tak jo, můžeme začít! Dneska se dělá pizza. Tu už jsem párkrát dělal, tak to nebude problém. Oblékl jsem si zástěru, rychle dohnal ostatní ve výrobě kvásku a začal se rozhlížet okolo sebe. Vedle mě stála holka. Zdála se být trošku unavená a podle sklonu ramen a strnulých pohybů bych řekl, že se tu cítila lehce nesvá a že v životě nevařila. Působila jinak docela sympaticky, myslel jsem si,

že představením se nic nezkazím. Nevypadala ale, že se se mnou chce nějak vybavovat, akorát mi mrkla pod ruce a nespouštěla oči z lektora, který se evidentně hodně rád poslouchal. Ta holka měla vtipně rozčepejřený vlasy, kdoví, jestli to měla naschvál. Po očku jsem ji pozoroval, jak se absolutně soustředila, když hnětla těsto. Určitě jí záleželo na tom, aby nic nepokazila.

Nechali jsme těsta kynout a lektorovi zazvonil mobil. Využil jsem chvilku času a znovu se představil a začal se s tou roztomile ztracenou holkou bavit. Jmenovala se Patricie a jejím životním posláním bylo zachycovat svět skrz čočku fotoaparátu. Mluvilo se mi s ní hezky, klidně a po chvíli jsem zjistil, že má stejný smysl pro humor. Smáli jsme se a chvílemi jsem si říkal, jestli ji náhodou odněkud neznám, ale nemohl jsem si vzpomenout odkud.

Než nastala druhá část výroby pizzy, vypadalo to na ještě lepší večer, než jsem očekával. Třeba bych ji potom mohl někam pozvat nebo jí říct o číslo. Jak jsem rozvíjel své plány a představy, moc jsem neposlouchal, co lektor povídal. Můj řetězec myšlenek přerušilo lektorovo točení s těstem ve vzduchu. Pár odvážlivců už také začalo. Řekl jsem si, že to by se mi mohlo povést. Třeba tím udělám dojem. Vzal jsem těsto a začal točit. V tu chvíli jsem cítil, že jsem to hned na začátku svým rozmachem přehnal. Těsto mi vylítlo z rukou a nejspíš se rozplácne Patricii do vlasů. Právě v tuhle chvíli se ale otočila směrem ke mně a těsto se jí naprosto tragikomicky nalepilo přes půlku tváře. Spadlo do moučného

polštáře, který jsme před sebou oba vystlali a z kterého se zvedl mrak a na chvíli mi na ni zakryl výhled. Nevěděl jsem, co dělat. Vůbec mi to nepřišlo k smíchu, i když jsem viděl a slyšel, že můj kousek pár lidí pobavil. Začal jsem ji oprašovat. Otevřela oči, zakašlala a rychlým krokem odešla na záchod.

Já tam zůstal trčet, poprášený moukou, s půlkou těsta v ruce. Připadal jsem si jako nejhlupejší a nejnešikovnější člověk na světě. Doufám, že si nebude myslet, že jsem ji chtěl ztrapnit nebo ublížit.

Lektor se naštěstí opět ujal slova a zakázal veškeré další točení. Svoje těsto jsem vyhodil, posbíral zbytky poválené po zemi a válu a stál tam jak tvrdé Y. Po chvíli se otevřely dveře a jako myška se Patricie vrátila. Došla na své místo a na nikoho se nepodívala. Obličej měla čistý a mírně červený, buď od pláče, nebo vody. Hned jsem se jí omluvil. Podívala se na mě zvláštním způsobem, jako by mě skenovala a přeměřovala, jestli si z ní nedělám náhodou legraci. Omluvu jsem myslel smrtelně vážně, cítil jsem se trapně, cítil jsem se jako idiot a mrzelo mě, že jsem ji tím těstem uhodil. Koukala mi do očí a viděl jsem v jejím pohledu neuvěřitelnou sílu. Hlavou mi proletěla na setinu vteřiny šílená myšlenka: Dej jí pus! V tu chvíli ona promluvila: „Když slíbíš, že už nebude žádný točení, tak můžeš pracovat společně se mnou.“

Usmál jsem se a pustili jsme se do práce. Pozoroval jsem její dlouhé a štíhlé prsty. Nehty měla zastřižené nakrátko a neměla

je nalakované. To se mi líbilo. Kdyby trhala bazalku dvoucentimetrovými růžovými drápy, nebyla by to holka pro mě. A tohle snad je holka pro mě? Pomyslel jsem si zaraženě. Povídali jsme si a já jí postupně vyndával kousíčky těsta z vlasů. Pizzu jsme ozdobili, dali péct a odděleně od ostatních jsme si ji snědli.

Super, takže pozvat ji teď na večeři by byl vrchol trapnosti. Ale mohl bych ji vzít domů. Jako k ní domů, ke mně domů by asi nechtěla. Proč mě napadaj takový kraviny? Mozku funguj, teď tě potřebuju!

Souhlasila. Trošku jsem čekal, že se bude vymlouvat, ale vypadala vděčně, že se nemusí štrachat přes půl Prahy. Pověsila si foťák na krk, popadla kabelku a nenápadně zmizela z dohledu ostatních. Já jsem houkl nashle a pospíchal za ní. Auto jsem měl poblíž, a když jsme nastoupili, najednou to bylo zvláštní. Byli jsme jen my dva. Cizinci v jednom autě. Hrál moje oblíbené CD a zdálo se, že když Patricie uslyšela první tóny, víc se uvolnila a pohodlněji usadila, takže jsem pobrukoval a soustředil se na řízení. Možná víc než obvykle. Poslední, co bych dneska potřeboval, by bylo do někoho narazit. Nevěděl jsem, co říkat, a ona působila, že o konverzaci moc nestojí, takže jsme jeli víceméně mlčky. Když jsem řadil na pětku, skoro jsem se dotkl jejího kolene. Měl jsem ruku asi centimetr od ní, a přitom se jí nedotkl. Chtěl, ale neodvážil jsem se.

Když jsme dorazili před její dům, ještě jednou jsem se omluvil. Nepřipravoval jsem si to, a tak mě samotného překvapilo, jaká slova ze mě vycházela. Pozvání na večeři jako na oplátku? A ona souhlasí? Tak hlavně teď se netvářit moc překvapeně a spokojeně. Vystoupila z auta rychleji, než jsem čekal, stihl jsem za ní jen křiknout: „Tak ahoj!“ a rychle jsem se podíval na mobil, kam mi uložila své číslo. Najednou, když jsem o tom přemýšlel, tak to třeba nebylo úplně hrozný. Navíc mi dala své číslo. Nemůže si myslet, že jsem úplně k ničemu, ne?

Cestou domů jsem se stavil u Davida. Sedli jsme si na zahradu a jako nejlepší kamarád měl pro mě vychlazené pivo a taky trochu toho pochopení. Ale jen trochu. Jen do té chvíle, než jsem mu vyprávěl, jak mi těsto vyletělo z rukou a přilepilo se jí na obličej. V tu chvíli David propadl naprostému záchvatu smíchu a mezi jeho sípáním a chytáním dechu jsem pochytil útržky:

„Kus vola!“

„Natočil to někdo?“

„A ona vlezla k tobě do auta?“

Další smích. Bylo to zoufale pravdivé a nakažlivé. Začal jsem se smát a nemohl jsem přestat. Napsal jsem jí hned na cestě domů. Rád bych ji zase viděl. To jsem věděl jistě.

HVĚZDY NA ZEMI

Samuel (21 let), říjen 2017

Nedočkavě jsem pohlédl na své nové hodinky a se vzrůstajícím pocitem nervozity se snažil přesvědčit, že jsem tu až moc brzo. Rozhlížel jsem se po parku nedaleko restaurace a vyhlížel ji. Byl krásný říjnový podvečer. Slunce hřálo, ale už ne takovou silou, jakou umělo vyvolávat srpnové pařáky. Park byl plný lidí, potkávali se zde pejskaři, kamarádi jezdili po upravených cestách na kolečkových bruslích a maminky se s kočárky procházely po štěrkových pěšinách ve stínu habrů a lip. Mezi nimi jsem hledal skoro cizí tvář.

Poznal jsem Patricii, až když byla skoro u mě. Dlouhé vlasy, které měla předtím svázané v halabala drdolu, jí lemovaly obličej a spadaly do půlky zad. Na sobě měla tmavě modré rifle a bílé tričko. Asi jsem na ni zíral déle, než bylo vhodné, ale nestačil jsem se vynadívat, jak krásná ta holka byla. Jak se blížila, začalo mi bušit srdce a znervózněl jsem z obav, že si nebudeme mít co říct.

„Ahoj, moc ti to dneska sluší,“ řekl jsem sebejistěji, než jsem se cítil. Usmála se a hned jsme se dali do řeči. Došli jsme do blízké restaurace, a než nám donesli jídelníček, už jsme se oba

stihli upřímně zasmát nad naším, ne úplně šťastným, seznámením. Potěšilo mě, když jsem viděl, že se nestydí, umí si ze sebe udělat legraci a nevzdá se dalších lekcí vaření.

Číšník nás dovedl ke stolku, který jsem zarezervoval. Stůl pro dva s výhledem na Vltavu. Na zkosené střeše nad námi se v lehkém vánku klimbaly rozvěšené žárovičky a lampiony. Zatím svítily jemně a nenápadně, ale s nastupujícím večerem a příchodem tmy se rozzařovaly a zjevovaly se ve tmě jako světlušky. Světla se jí odrážela v očích a já v tu chvíli věděl, že jsem s výběrem, nejen této restaurace, neudělal chybu. Objednal jsem lahev Rulandského modrého, s nímž jsme si přitukli na méně těst v obličejí. Vzduch voněl odcházejícím létem a příslib slunečných podzimních dnů visel ve vzduchu spolu s lampionky.

Oběma jsem nám objednal hovězí burgery. Byla výzva dát si na první schůzce jídlo, které nejde jíst civilizovaně, ale o to víc jsme se nasmáli. Doléval jsem jí víno a téma jídlo a jeho příprava nám dalo na hodinovou konverzaci, z které jsme plynule přešli dál. Povídal jsem jí o létání, o letišťích a jejich systémech, o zkouškách a prvním letu s poštou. Cítil jsem se mnohem víc opilý, než kolik jsem toho ve skutečnosti vypil. Vyprávěl a gestikuloval jsem skoro stejně výrazně jako náš lektor vaření. Prožíval jsem to, napodoboval hlasy a lidi, bavil se a pozoroval, jestli se i ona baví. Patricie se smála, a i když mluvila mnohem míň než já, vypadala, že jí to nevadí.

Restaurace zavírala příliš brzy a příchod číšníka nás vrátil do reality a přetrhal kouzlo večera, které se nad námi vznášelo.

Ještě se nám nechtělo loučit, tak jsme zamířili do uliček staré Prahy. Patricie mi cestou povídala o své vášni pro fotografování, o lásce ke knihám a o svých plánech a snech. Vysvětlovala mi, v čem pro ni spočívá kouzlo fotografování, obhajovala své názory a moje otázky ji jen povzbuzovaly v jejím nadšení. Mluvila zapáleně a odhodlaně, už zase jsem v ní viděl tu bojovnici, kterou jsem viděl v jejích očích, když si mě prohlížela v kuchyni. Nedivil jsem se, že její fotky mají úspěch. Přiznávala to dost skromně a nenápadně, jen tak mezi větami.

Na hodinách odbila půlnoc. S lítostí v hlase řekla, že by měla jít domů. Procházeli jsme ztichlými ulicemi v rodinné čtvrti, až jsme došli před její dům.

Nastalo trošku rozpačité ticho. Takové to ticho, které přeruší nesmělý úsměv nebo polibek. Stáli jsme těsně vedle sebe a koukali si do očí. Naklonil jsem se k ní blíž, ona zavřela oči, nadechla se a já ji políbil.

VÍRA A OSUD

Samuel (46 let), duben 2043

Byl první letošní teplý večer. Kluci s kamarády zahájili grilovací sezónu a užívali si volné soboty. Já jsem vyrazil na svůj obvyklý patnáctikilometrový okruh okolo řeky. Pravidelné tempo a rytmus kroků mi pomáhal utřídit si myšlenky. Zdravil jsem se s dalšími běžci, vyhýbal se chodcům, zhluboka jsem dýchal nosem a skrz sluneční brýle pozoroval západ slunce. Cestou zpátky jsem běžel přes míň frekventovanou část města, a když jsem probíhal kolem kontejnerů a popelnic, uslyšel jsem rachocení. Křasy nebo potkani, pomyslel jsem si. Zastavil jsem, když se k rachotu ozvalo i kňučení.

Než jsem jeden z kontejnerů otevřel, tušil jsem, co najdu. Vykoukla na mě dvě štěňata. Rozhlédl jsem se a čekal, že někdo přijde a řekne mi, co to má znamenat. Nikdo se ale neukázal a já pozoroval ta živá stvoření s trochou nedůvěry. Vytáhl jsem je obě ven a zkontroloval, zda jsou v pořádku. Pod vrstvou špíny, kterou byla pokrytá, naštěstí vypadala nezraněně. Vedle byla pohozená krabice, do které jsem obě štěněcí holky, jak jsem již zjistil, usadil.

Cesta na nejbližší veterinu byla dlouhá. Jednak proto, že jsem nevěděl, kde to je, a také proto, že štěňata přes sebe pořád

lezla, zajímalo je vše, co bylo mimo krabici, neustále se mi snažila očmuchtat obličej a já pořád hlídal, aby náhodou nevypadla. Na veterinu, kde naštěstí fungují dvacet čtyři hodin denně, jsem se přihnal skoro za tmy. Vysvětlil jsem, kde jsem je našel, a pan veterinář je prohlédl, zvážil a dal jim injekci a tablety na odčervení. Za odměnu taky pár piškotů, a když byla procedura hotová, naučtoval si pěkný balík peněz a rozloučil se s námi. S námi. Ne se mnou, ale s námi. Bylo mu jasný něco, co mně ne.

„Jako že si je mám nechat?“ pronesl jsem dost nevěřičně.

„Útulky v dnešní době prakticky nefungují a těch pár praská ve švech. Pokud je nechcete, měl jste to říct rovnou, bylo by pro ně lepší, kdybych je uspal než život v kleci.“

To mi vzalo dech a reflexivně jsem sáhl po krabici, kde pokojně spinkala dvě štěněcí tělíčka, protože je celá záležitost s veterinářem zmohla. „Tak to ne, jsou moje!“ řekl jsem s mateřským pudem nahnaným na maximum.

„Takže je rovnou očipujeme a pak můžete jít domů,“ řekl potěšeně veterinář.

Zaplatil jsem další balík za očipování a zeptal se na aspoň přibližnou rasu.

„No vypadá to na pořádně velký psy, nejspíš kříženci hovawarta, retrívra a možná trošku bernskýho salašnickýho psa. Jak máte velkou zahradu?“

Trapně jsem něco zamumlal a snažil se zapamatovat názvy jednotlivých plemen, které veterinář jmenoval. První, co doma budu muset udělat je, že najdu, jak ti psi vypadají.

Cesta domů byla už poklidnější a psí ségry spaly propletené v jedné hromádce. Krabice mi těžkla v rukách úměrně s tím, jak mi docházelo, kolik zodpovědnosti si v ní nesu. Jakou změnu nám přináším do života. Nikdy jsem neměl psa. Nikdy jsem po něm ani netoužil, ale teď, když jsou moji synové prakticky soběstační a na procházky se mnou jdou jen výjimečně a pod záminkou, že si na konci dáme pivo, se mi dvě psí partačky vlastně hodí. Zahradu mám velkou. To jo, to jsem měl tomu veterináři říct, ne tam na něj koukat jak moula, co neumí do pěti počítat.

Celou situací jsem byl nadšený. Nechápal jsem, jak někdo může taková zlatíčka hodit do kontejneru na odpadky. Cestou jsem se nad nimi rozplýval a těšil se, co na ně řeknou Patrik s Oliverem. Od branky jsem viděl, že kluci už negrilují a svítí se v obýváku, nejspíš koukají na televizi. Rozrazil jsem dveře a s výkřikem: „TADÁÁÁ!“ jsem postavil krabici na stůl. Kluci se hned běželi podívat, co jsem přinesl. „Podívejte, co jsem našel v kontejneru pohozenýho, dvě úžasný štěňátka! Vzal jsem je k veterináři a teď je musím vykoupat, zítra pojedu nakoupit vše potřebné. Jeden z vás tady s nimi zůstane a pohlídá je a druhý pojedje se mnou.“

Kluci na mě koukali dost překvapeně. Takhle nadšený jsem obvykle nebýval. Patrik se dokonce zeptal, jestli jsem nepil, ale mně to bylo jedno. Vzal jsem nejměkčí ručníky a odkráčel do koupelny. Holky, které jsem postavil do vany, okamžitě začaly prozkoumávat nový terén. Oliver se opřel o rám dveří, Patrik se posadil na pračku a oba mě s pivem v ruce sledovali. Jak kdybych byl to nejzajímavější, na co se můžou v sobotu večer koukat.

Nevydrželi nečinně přihlížet dlouho. Nejdřív Patrik seskočil z pračky, aby líp viděl. Tím pádem stínil Oliverovi, a tak se musel přiblížit i on. Když viděli, jak jsou obě štěněcí slečinky roztomilé, přebrali moji práci. Po pečlivém omytí a vysušení vypadaly úplně jinak. Huňatá srst se jim leskla a drápký cvakaly po podlaze. Během chvíle se z obýváku stala psí herna. Oliver běžel na půdu a vyhrabal staré plyšáky a deky, z kterých vyrobil provizorní pelíšek. Patrik nalil mléko do jedné misky a do druhé vodu. Nestačil jsem zírat. Z mých synů se z minuty na minutu staly štěněcí chůvy. Skoro mě k nim nepustili, a když pejsci usnuli, sedli jsme k počítači a dlouho do noci hledali vše, co jde o psech a jejich výchově na internetu najít. Napsali jsme dlouhý seznam věcí, které jsou potřeba koupit. Od pelíšků, pamlsků, misek, kartáčů až po kleštičky na vytahování klíšťat. Než jsem usnul, ještě jsem se zapojil do vybírání ideálních jmen. Shodli jsme se téměř hned. Faith a Destiny.

DAVID A GOLIÁŠ

Samuel (26 let), červen 2023

Cestou do práce mi volal David. Na druhé straně telefonu jsem nejdřív skoro nic neslyšel. Znělo to, jako by na druhé straně nebyl člověk. „To snad ne, ještě bude zlobit signál!“ Několikrát jsem volal Davidovo jméno, než mi konečně hlas, který jsem na první poslech nepoznával, odpověděl. S hrůzou jsem zjistil, že problémem není signál, ale že se mu nejspíš něco stalo. Sípal a kašlal, skoro jsem mu nerozuměl. Nakonec ze sebe vykrotil souřadnice nějaké stodoly, kde údajně byl.

Okamžitě jsem otočil auto a za jízdy se snažil vložit do navigace šířky a délky, které mi David nadiktoval. Nevěřičně jsem kroutil hlavou, kde to sakra je a netušil, kudy se tam mám dostat. Během deseti minut jsem vyjel z hlavního města. Tachometr jsem sledoval po očku a nohu sundával z plynu, až když se blížila hranice dvousetkilometrové rychlosti. Míjel jsem pole, statky, lesy a louky a řval na navigaci, která mě nebyla schopná ke stodole navést. Dobrou půlhodinu jsem kroužil kolem, než jsem ji konečně našel. Stará polorozpadlá stodola.

Ztracená uprostřed ničeho.

Měl jsem strach a snažil se nepřipouštět si hrůzné scénáře, které se mi dobývaly do myšlenek. Zaparkoval jsem a vyběhl z auta. Větší kontrast k mým pocitům příroda vytvořit nemohla. Obloha byla bez mráčku, ptáci vesele zpívali, vysoká louka, plná vlčích máků a kopretin, poklidně šuměla. S pěstmi zaťatými jsem vešel do stodoly, obešel dvě letadla, která zde parkovala, a v nejvzdálenějším rohu konečně našel něco, co by mohl být David.

„Panebože, chlape, žiješ? Davide, to jsem já, Samuel, neboj se mě, ty vole, to jsem jenom já!“ vychrlil jsem a klekl si k němu. Na Davida byl politováníhodný pohled. Ruce si strkal v obranném gestu před obličej. Po pár minutách se mi ho podařilo přesvědčit, že už mu nehrozí žádná další nebezpečí a mohl si ho pořádně prohlédnout. Jeho obličej připomínal fašírku. Napuchliny místo očí, vymlácené přední zuby, boule a modřiny. Zaslou krev měl rozmazanou téměř po celé hlavě.

„Davide, co se ti proboha stalo? Kdo ti to udělal? Musíme se odsud dostat, zvedej se!“ zavelel jsem a rozhlížel se, jestli jsme zde opravdu jen my dva. S mojí pomocí se David posadil a po záchvatu kašle začal mluvit: „Same, já se ti strašně moc omlouvám, že jsem tě do toho zatáhl, ale chápej, seš jedinej, komu to můžu říct a nikdo neumí pilotovat jako ty...“

Využil jsem chvíle, že se opět rozkašlal a zahrnul ho otázkami: „Počkej, jak jako jedinej? A do čeho jsi mě zatáhl?“

Jedeme prostě do nemocnice a domů, Davide, žádný pilotování dneska fakt nebude. Když se zvedneš hned, dostanu tě do Motola ještě před obědem.“

„Same, ty to nechápeš... Já nepotřebuju do nemocnice, jsem skoro v pohodě, odpilotoval bych to sám, ale blbě vidím a mám asi zlomený zápěstí...“

Nechal jsem ho, aby mi vysvětlil, o co mu jde. Odmítal se hnout a ve mně začal hlodat pocit, že to bude mnohem komplikovanější, než jsem si původně myslel.

David nikdy neměl hmotnou nouzi, ba naopak, žil si na vysoké noze. Létáním vydělával nemalé peníze. Vždycky kupoval drahé dárky, nosil perfektní oblečení a jednou ročně měnil auto. Nebral jsem to jako nic, co by ohrožovalo naše přátelství. Uvítal jsem VIP lístky na koncerty, fotbalové zápasy a afterparty, kam se normální smrtelník nedostane. David měl k tomuhle všemu pozlátku přístup. Bavilo ho sdílet zážitky, jíst v luxusních restauracích a jezdit v nových autech. Nikdy jsem mu nezáviděl, sám jsem se neměl špatně. David byl můj nejlepší kamarád. Všechny ty požítky k němu patřily.

Co jsem nevěděl, bylo, že David si přivydělával další nemalé peníze soukromými lety. Na tom by nebylo nic špatného. Měl dostatek peněz na své letadlo, tak proč ne. Problém byl ten, že soukromé lety neznamenal vyhlídky nad Prahou při západu slunce, byly to nelegální převozy. Čeho, to nevěděl, tak to měl

ve smlouvě. Lidi, pro které pracoval, neznal a nikdy je neviděl. Dokud od nich nacházel tučné odměny, nevyptával se. Když zásilku dovezl včas, postarali se, aby si pár dní stihl v dané destinaci odpočinout se vším všudy. Po příletu domů našel ve stodole odměnu. V hotovosti. Bylo to přece ideální. Nemusel vyplňovat tisíce papírů, nemusel se hlásit ani odvádět daně. Byl volný a neviditelný, a ještě mu za to platili. No nezní to jako sen?

David pro ně pracoval dva roky. Hryzalo ho svědomí? Ne. Věřil, že vozí léky dětem do chudých zemí, protože jich je velký nedostatek a oficiální cestou je všechno zdlouhavé a děti je potřebují hned. Tak letěl, a ještě mu za jeho dobré skutky platili. Naivní? Až směšně. Lidé se naivitou chrání, aby se nerozsypali. Aby si nepřipustili ten obří průšvih, který se jim kupí před očima. Pašeráci zbraní, drog a peněz, to se přece děje jenom ve filmech. To nemůže být takhle jednoduché. To se slušně vychovanému klukovi nestane.

Ted' mi ten kluk šišlavě skrz vyražené zuby povídal o jeho první chybě. Včera se opil a nebyl schopný letět včas. Zásilka se tedy zpozdila a někdo přišel o hodně peněz. Odnal to David. Ten kluk, kterej se nikdy na nic neptal, lítal ve dne v noci a mlčel. Ten kluk to zvorál. Pro ně to zvorál ted'. Pro sebe před dvěma lety. Podstatné je, že po tomhle upozornění, jak to David nazval a já nepochopil, se měla zásilka doručit znovu. Tentokrát správně. Upozorněním David myslel, že mu udělali z obličeje kaši.

Bylo mi na zvracení. David nebyl schopný letadlo pilotovat, a proto zavolal mě. Abych doručil zásilku dřív, než se oni vrátí a tentokrát ho upozorní ještě důrazněji, což by pro něj znamenalo jediné.

Snažil jsem se všemožně argumentovat, že musíme zavolat policii, nadával jsem, sliboval, prosil a vyhrožoval, že odjedu. V hlavě jsem ale věděl, že poletím. Davida jsem měl rád jako svého bratra, a i když všechny moje instinkty byly proti, nemohl jsem ho v té situaci nechat. Letěli jsme do Botswany s přestávkou v Izraeli a Jižním Súdánu. To bylo sakra daleko. Než jsem si stihl všechno znovu rozmyslet, už jsme se s letadlem odlepovali od země. Občas jsem mrkl na Davida, jestli neomdlel. Opakoval pořád dokola to samé slovíčko: „Děkuju!“

Potom, co jsme nabrali výšku, jsem si uvědomil, že ani nemám možnost, jak dát vědět Patricii, mobil jsem si nechal v autě. Z Izraele se jí musím ozvat. Bylo mi na nic, kloubky jsem měl úplně bílé, jak jsem vzteky svíral knipl a snažil se soustředit na to, abych nás dostal bezpečně a co nejrychleji na místo určení. Ani jsem netušil jak, přistáli jsme na první zastávce, na soukromém letišti v Izraeli. Nikde nikdo. Podobná stodola, jako kousek za Prahou. Jen vzduch byl vyprahlý a plný prachu, který řezal při každém nadechnutí.

Přiběhl k nám chlápek v bílém hávu, vyndal si naučeně z letadla dva balíky a čtyři menší naložil. Podíval se na Davida,

podal mu ruku a začali si něco povídat v jazyce, kterému jsem nerozuměl. Než jsem se stihl rozkoukat, byl David už na půl cesty k izraelcovu autu.

Nadával jsem a na Davida se ani nemohl podívat. Vůbec nevím, proč se ve mně zvedla taková zlost, ale měl jsem chuť ho zmlátit taky. Za tu jeho hloupost, za jeho naivitu, za to, že se dneska nevrátím a že nemám, jak dát vědět domů. Zuřil jsem, protože jsem nechápal, že by tohle David pro peníze udělal. Měl jsem ho tam nechat, měl jsem zavolat policii. Měl jsem... Asi tak sto různých scénářů, které jsem probíral v hlavě, než mi David konečně milostivě pověděl, že se pojedeme ubytovat a ráno poletíme dál.

„Pouze pokud budu moct zavolat domů!“ procedil jsem skrz zaťaté zuby.

„Mobily a veškerý kontakt se světem se používat nesmí, nikdo o nás nesmí vědět. Same, mrzí mě to. Patricii to po příletu sám vysvětlím. Prosím tě, pojd' se ubytovat, já si už fakt musím lehnout.“ Davidova slova byla myšlená upřímně, ale abych aspoň trošku uvolnil adrenalin, který mi koloval v žilách, nakopl jsem pneumatiku auta, do kterého jsme nasedali.

Jeli jsme skoro hodinu, David vděčně přijal od řidiče lahev a zhluboka se napil něčeho, co smrdělo jako domácí pálenka. Zakuckal se a zbytek lahve si vylil na obličej. Pomohl jsem mu otřít krev z tváří, čela a brady a on syčel a zhluboka dýchal, když mu alkohol dezinfikoval rány.

Zastavili nám před malinkým hostelem uprostřed rušné ulice. Pod okny našeho pokoje byla tržnice s ovocem a zeleninou. David padl na postel a během minuty začal chrápat. Zul jsem mu boty a přecházel s rukama za hlavou po pokoji. Zjistil jsem, že nás zamkli. Můj plán, zavolat si z recepcce, nevyšel. Na městečko padl soumrak a já si přisunul rozvrzanou židli k oknu a pozoroval mumraj prodavačů, kteří balili své zboží.

Vzbudil jsem se uprostřed noci, dorůstající měsíc prosvítal skrz závěsy a já si protáhl brnící nohy. Myslel jsem na Patricii. Zaštípaly mě slzy v očích a já opět začal přemýšlet o tom, jak jí tohle své zmizení vynahradím. Do rána zbývalo ještě pár hodin, ale já už neusnul. Zkontroloval jsem, jestli David dýchá, a šel jsem do sprchy. Tekla jenom studená voda. V šest ráno nám někdo zabušil na dveře, David vyskočil a zmateně se rozhlížel.

„Měl by ses jít osprchovat a dělej, ať už můžeme co nejdřív vypadnout.“ Nechtěl jsem, aby to znělo tak přísně, ale už jsem chtěl být doma.

„Same, za tohle tě čeká krásnej život, karma ti to vrátí. I já ti to vrátím, pokud se mnou budeš chtít mít v životě ještě něco společného...“

Zatnul jsem čelisti a neřekl na to nic.

„Doháje ta voda je ale ledová!“ oklepal se David.

Bez dalších zbytečných průtahů jsme se dostali do letadla a čekala nás další zastávka. Sever Jižního Súdánu. Šestihodinová

cesta proběhla bez komplikací. Přistáli jsme na udusané hlíně, a jak už bylo zvykem, uprostřed ničeho. Ze země trčela jen malá budka s ruční pumpou. Vystoupili jsme z letadla, David rozmotal hadici, zastrčil ji do hrdla nádrže a začal pumpovat. Netušil jsem, že na takovém místě je možné natankovat letecký benzín. Šel jsem ho vystřídat, v jeho stavu a v tom vedru by za chvíli zkolaboval. Po pár vteřinách jsem se koupal v potu. Tekl mi do očí a já se už začínal dostávat do fáze, kdy mi to celé přišlo k smíchu.

Na hranicích Jižního Súdánu a Konga nám začala zlobit kontrolka hladiny paliva. Někde uprostřed Konga jsem pochopil, že to není kontrolkou, ale že máme poruchu a musíme okamžitě nouzově přistát. Začal jsem pracovat, jak mě naučili na simulátoru. Snažil jsem se sdělit komukoliv, kdo by nás mohl slyšet, že máme problém. Ale my byli neviditelní a nebylo co komu hlásit. Napnul jsem všechny smysly a rozhlížel se, kde bude nejbezpečnější přistát. Všude kolem ale byla džungle. Nikde ani kousek volné plochy nebo vody. Kontrolky souvisejí jedna s druhou a už to na mě blikalo jako vánoční řetězy, zeleně, žlutě, oranžově a nakonec červeně.

Podíval jsem se na Davida, ale na jeho tváři byla těžko identifikovatelná jakákoliv emoce. Zem se strašně rychle blížila...

DVA ANDĚLÉ

Patricie (29 let), únor 2027

Vzpomínala jsem na začátky našeho vztahu. Hodiny jsem seděla na vypočítaném parapetu a s šálkem kávy nebo se skleničkou vína jsem opouštěla přítomnost. Před očima mi tančila minulost tak živá, jako by to všechno bylo včera. Jako by to byl film, který mi utkvěl v paměti. Dívala jsem se na nás z velké dálky a zároveň cítila všechny emoce.

Nejsilnější vzpomínky přitom nebyly ty největší milníky našeho vztahu, ale detaily, které jsem předtím až tak nevnímala a které člověk vidí, až když se začne pořádně dívat. Nechtěla jsem nijak podceňovat jeho kreativitu v romantických gestech a činech, jako třeba žádost o ruku, která obsahovala těsto na pizzu a jeden málem ztracený prstýnek uprostřed kupy mouky, ale to je ten milník. Symbol. To není to, co dělá celek celkem. Správný celek stojí na drobných věcech, a ne na velkolepých, pro společnost rádobý důležitých momentech utvrzujících lásku navenek.

Oba dva jsme věděli, že jsme se do sebe nezamilovali ten večer na kurzu vaření ani následující týden na večeři s tisíci světýlky nad hlavou. I když padl polibek, nebyla to láska, bylo to

krásné, ale nebyl to ten moment, kdy se setkají dvě duše, kdy poznáš jádro, to skryté já toho druhého, které občas člověk nevidí ani sám v sobě.

My jsme si tenhle pohled z očí do očí vyměnili, když nám v uších doznívalo houkání sirén odjíždějící záchranky. Chodili jsme spolu tenkrát sotva dva měsíce. Potkávali jsme se na kurzech vaření, dávali jsme si rande v parku, který převlékal letní kabát za podzimní, jezdili jsme autem za Prahu na víkendové výlety a vášnivě jsme se líbali na gauči pět minut po začátku filmu, na který jsme se nikdy nedokoukali.

Patricie (20 let), listopad 2017

Bylo listopadové nedělní ráno a já vyrazila fotit. Mlha a chlad se mi zakusovaly do nosu i uší, ale já pokračovala tvrdohlavě dál. Podzim byl mé nejoblíbenější období, každý den se příroda o kousek změnila a já milovala její přeměnu zachycovat. Scházela jsem těsně ke břehu Vltavy a opatrně sestupovala po kamenných schodech, které byly pokryty namrzlými listy. Ranní opar pomalu mizel, klubalo se sluníčko a centrum Prahy bylo zatím liduprázdné. Duby a olše rostoucí podél břehů měnily své listy do ohňových odstínů, které postupně opouštěly vysoké větve a přistávaly na vodní hladině. Tvořily tak naprosto ideální kompozice a já mačkala spoušť fotoaparátu stokrát za minutu. Skrz

tu krásu jsem úplně zapomněla na čas. Až vibrování telefonu mě vrátilo do reality.

„Same, já se moc omlouvám, úplně jsem zapomněla kontrolovat hodinky, nabereš mě?“ vyhrkla jsem bez pozdravu do telefonu. Sam si jen povzdechl a po pěti minutách jsem už seděla u něj v autě, v rukou měla kávu v termohrnečku a do zad mě příjemně hřála sedačka. Sam fungoval přesně jako hodinky. Měl to v popisu práce. Snad na všechny naše schůzky chodil o pět minut dřív.

Vyrazili jsme na vyhlídku, která byla hodinu od centra a dle referencí na internetu slibovala nejbarevnější výhled široko daleko. V plánu byla procházka, kochání se, focení a dobrý oběd, zkrátka ideální romantická neděle. Hrneček mi krásně prohříval zmrzlé prsty a já byla vděčná za Samovu starost a dostatek kofeinu, kamkoliv jsme se hnuli. Zpíval si společně s rádiem, pravou ruku měl položenou na mém koleni a já usrkávala kávu a prohlížela si své čerstvě ulovené fotky.

Na trase jsme nepotkali ani živáčka. Cesta ubíhala v poklidném rytmu a hlavní silnice se brzy změnila na záplatované. Přírody kolem přibývalo a pod koly nám šustily zlaté listy bříz.

„Same, koukej! To je taková nádhera, ty lístečky se třpytí! To by byly fotky!“ nadšeně jsem vykřikovala většinu cesty. Sam si už na moje vnímání světa zvykl, pohladil mě po hlavě a hlasem trpělivého rodiče povídal: „Určitě uvidíme miliony podobně

krásných lístečků i na vyhlídce. Rád bych tam dojel co nejdřív, kolem poledne se to tam začne hemžit turisty.“

Usmála jsem se na něj a zadívala se na naše propletené prsty, když v tom Sam prudce dupnul na brzdu. Pás mě udržel v sedačce, ale termohrneček mi spadl a rozlil zbytek kávy po koberečku. „Co blbneš?“ vyjekla jsem dezorientovaně, ale Sam už zapínal výstražná světla a vybíhal z auta.

Ve stromě na pravém kraji silnice byla nabouraná černá fabie. Sam obcházel kolem a hulákal do mobilu. Jako v mrákotách jsem doklopýtala za ním. V hlavě mi bzučelo, co budeme dělat, co budeme sakra dělat? Můj přítel to nejspíš věděl a na uchu už měl dispečerku záchranky.

„Haló, slyšíte mě, paní!?“ Sam plácal po tvářích bezvládnou ženu ležící na sedadle spolujezdce a opatrně kontroloval její životní funkce.

„Mami! Maminko!“ Jako elektrický proud mnou projelo dětské zakřičení a já se ze svého katatonického postávání vzchopila a otevřela zadní dveře. Uviděla jsem dvě ubrečené tváře. V dětské sedačce byla asi čtyřletá holčička a vedle seděl o pár let starší kluk.

„Jste v pořádku?“ V tu chvíli mě nenapadla inteligentnější verze jakékoliv otázky, ale zabralo to. Kývli, že ano, a přestali tolik plakat a křičet. „Zkontroluju vás a zkusíme vyjít ven z auta, jo?“ řekla jsem mnohem sebejistěji, než jsem se cítila. Postupně se mi

podářilo oba uklidnit natolik, aby byli schopní mi odpovědět, jestli je něco bolí. S úlevou jsem zjistila, že kromě šoku jim zřejmě nic nebude. Dostala jsem je z pásů a posadila do Samova vyhrátého auta. Kluk si přidržoval rukáv mikiny na prokousnutém rtu a druhou rukou mi mačkal dlaň. Holčička se klepala, tak jsem si ji přitáhla do náruče. Snažila jsem se je rozptýlit a odvést, aspoň myšlenkami, někam daleko. Oba se mě pořád ptali, jestli bude jejich maminka v pořádku, a já jim pořád dokola opakovala, že je s ní Sam, že určitě bude.

Po jedenácti nekonečných minutách dorazila záchranka. Dva záchranáři vyběhli na pomoc k Samovi a k nám přišla záchranářka, aby prohlédla děti a vyptala se na pár detailů. Během tří minut odjízďdělali za řevu houkaček pryč. Dle instrukcí jsme počkali na policii, které jsme popsali vše, co se stalo. Po další půl hodině a poděkování, že jsme zastavili a podali první pomoc, jsme mohli odjet i my.

„Je ti dobře?“ zeptal se Sam a schoval mě v medvědíh obejmutíh.

„Same, já jsem byla úplně k ničemu, moc se omlouvám, hrozně mě to vyděsilo, vytáhla jsem ven děti a vůbec jsem nevěděla, co dělat,“ zlomil se mi hlas.

„Pojď, odvezu tě domů, dáš si sprchu, čaj a já si dám panáka!“ řekl Sam a já ho poslušně následovala k autu.

Celou cestu domů mě držel za ruku a snažil se mě uklidnit: „Přijeli jsme tam včas, Patricie, přijeli jsme tam úplně akorát, pomohli jsme jim, zachránili jsme je! Prosim tě, lásko, nebreč, dětem se nic nestalo a tys byla skvělá. Odvedla jsi je pryč, mluvila na ně, prohlédla je.“

Nevěděla jsem, co říct. Měla jsem knedlík v krku a rozmazávala si řasenku ve snaze zastavit slzy. Ke mně domů to nebylo daleko, zastavili jsme před brankou a už z dálky slyšeli klasiku nedělního rána: „Rasa psa na šest,“ křičel táta od křižovky na mamku, která opodál věšela prádlo.

„Jaký máš první písmenko?“ odpovídala zatím trpělivě maminka, ale odpověď už od táty nedostala, protože v tu chvíli si všimli našeho nečekaného příchodu.

„Co tady děláte? Co se vám stalo?“

„Dobrý den, jste v pořádku?“

„Proč brečíš? Co se stalo?“

Záplava otázek od obou rodičů. Já nebyla schopná přes slzy kloudně odpovědět, takže se toho ujal Sam. „Ehm, dobrý den, my jsme se ještě neviděli, já jsem Samuel, přítel. Jeli jsme na výlet a cestou jsme viděli dost ošklivou autonehodu. Jsme v pořádku a oni snad taky, pomohli jsme jim. Jenom se z toho potřebujeme vzpamatovat a váš dům je nejbliž, nechtěl jsem Patricii vláčet až k nám.“

Rodiče na Sama zírali, jak kdyby mluvil cizím jazykem. Postupně na ně dolehl význam toho, co řekl.

„No to je hrozný, vždyť je to všude v televizi, samý nehody, lidi si prostě nedaj pozor!“

„A kde se to stalo?“

„A co jste udělali?“

„A jak to vlastně všechno bylo?“

Zase přes sebe vykřikovali.

„Jdu do sprchy, Same, pojd' se taky omýt, máš ruce od krve,“ můj hlas zněl naprosto nepřirozeně a skříple.

„Ježiši, vy máte na rukách krev! Same, běžte, donesu vám ručníky pro hosty a nějaký čistý tričko na převlečení.“ S těmito slovy nás už mamka postrkovala směrem do koupelny.

Sam u nás zůstal, a dokonce u mě poprvé přespal. Z šoku jsem se probírala celé odpoledne. Fungovala jsem ve stavu, který táta zhodnotil slovy: „Ta holka je úplně vyřízená.“

Zbytek dne uběhl ve zvláštní mlze. Po večeři považoval táta za nutnost ukázat Samovi dílnu, a když se Sam za půl hodiny vrátil, cítila jsem, že nejspíš vůbec neobdivovali jeho řezbářský koutek, ale koutek domácích pálenek.

Mamka mě mezitím stačila poučit o tom, že by byla škoda, kdyby nám to nevyšlo, ať se koukám hezky snažit, že Sam vypadá na slušného chlapce. „Dobrou noc, mami,“ odvětila jsem s protočenými očima a důrazně zvednutým obočím. Vysvobodila jsem

Sama z přednášky o pálení třěšňovice u strejdy Karla, které se koná každý srpen, a kam se Sam určitě musí taky podívat.

Vešli jsme do mého podkrovního pokoje. Sam se mírně zamotal, když lezl do postele, a dvakrát se bouchnul do hlavy o zkosený strop. Úplně automaticky si mě přitáhl na hrud' a do dvou minut jsem slyšela jeho pravidelné oddechování. Já jsem nemohla usnout. Ležela jsem v jeho objetí a přemýšlela.

- křehkosti a vratkosti lidských schránek.
- svých cílech, prioritách a snech.
- změnách, které do života člověka vstupují a neptají se.
- Samuelově akčnosti a rychlosti.
- strachu a dětech.

Uprostřed noci jsem se vzbudila s pocitem, že mě někdo pozoruje. Otevřela jsem oči a viděla Sama, jak se z okna díval na hvězdy a po tváři mu stékala slza.

„Taky nemůžeš spát?“ zeptal se pološeptem a hřbetem ruky si osušil obličej.

„Same, tys ji zachránil. Zachránil jsi těm dětem mámu,“ potichu jsem pronesla do tmy.

„Já se tak strašně bál, přemýšlím pořád o tom, co by se stalo, kdybychom nejeli kolem.“

„Naštěstí jsme kolem jeli, byl jsi statečný, miluju tě.“

„Taky tě miluju.“

Co se nikdy nedozvěděli, bylo, že chlapeček se stal záchranářem a holčička novinářkou. Maminka si po měsíčním pobytu v nemocnici odnesla pouze neuvěřitelné poučení a pár jizev. Od toho dne se jejich vnímání samozřejmosti bytí změnilo. Žili s láskou a radostí. Celým průběhem životů si občas vzpomněli, a nikdy nezapomněli. Na holku s velkou náručí, a ještě větším srdcem, a na kluka, který dvěma dětem zachránil maminku. Na dva anděly ve správný čas na správném místě.

NAROZENINOVÁ MELANCHOLIE

Samuel (40 let), srpen 2036

Jsem zvyklý od narozenin nic neočekávat, neřeším je a většinou mě stejně jen jímá melancholie, takže jsem rád, když co nejrychleji utečou. Narozeniny jsou jediný večer roku, kdy mě nakonec všechno dožene a já se už jen z principu hrabu ve vzpomínkách. Čtu staré deníky, prohledávám internet a pátrám po Patricii. Jedinou mou společností bývá Jack Daniel's. Hledám a bojím se, co najdu. Vytvářím si v hlavě deset ideálních verzí naší společné budoucnosti a pak usínám na gauči. Ráno zase samozřejmě funguju. Směju se a důkaz předešlé noci mizí v kontejneru na sklo za rohem a kupa vzpomínek v krabici na půdě.

Na mé čtyřicáté narozeniny mě ale kluci překvapili. Ráno to nevypadalo nijak valně, kluci přišli na snídani už rozhádaní. Oliver měl na krajíčku, ale ve své hrdosti a přesvědčení, že kluci nebrečí, slzy držel a nemohl moc mluvit. Patrik byl ještě na vyšším stupni naštvání. Ten nemluvil vůbec a jenom zatínal čelist a ostentativně si sedl na druhý konec stolu. Vycítil jsem, že to není klasická hádka, to by na sebe prskali i při snídani. Tohle ticho nejspíš znamenalo, že nemám vědět, o co jde.

Snažil jsem se navázat konverzaci. Mluvit s jedním a pak s druhým, i s oběma, ale nic nezabíralo. Byla to krizová situace. Tak jsem na stůl postavil nutelu a čekal jsem. To byla moje tajná zbraň. Postavil jsem ji vedle sebe, takže až na ni kluci dostanou chuť, budou se muset přiblížit, což je první krok v usmiřování. Budou se spolu muset domluvit ohledně toho, kdo si ji vezme a kdy ji vrátí. Komunikace je druhý krok v usmiřování. Jenže už to nebyly malé děti, s Patrikem mlátila puberta a Oliver se mu velmi rychle přizpůsoboval. Nejdřív si nutelu suverénně namazal Patrik, pak Oliver, pak mi ji vrátili a potichu jedli.

Byl jsem v koncích. Moje usmiřovací postupy mě zradily, a než jsem vymyslel něco jiného, kluci dojedli, omyli po sobě nádobí a zavřeli se spolu do pokojíčku. Čekal jsem, jestli se bude ozývat křik nebo známky boje, ale neozývalo se nic. Nechal jsem je být a tichým domem se neslo: „Hodně štěstí, zdravíí, hodně štěstí, zdravíí,“ které jsem si dost cynicky broukal pod vousy.

Kluci nevylezli do oběda. Byl krásný letní den a já chtěl grilovat. Vzhledem k tomu, že u toho kluci vždycky rádi asistovali, zavolał jsem na ně, ať mi jdou pomoci.

„Tati, nezvládl bys dneska maso připravit sám? My máme s Olim moc práce,“ řekl mi Patrik.

Ty děti mi dávaly neuvěřitelně na frak. Ležérně jsem souhlasil, šel pro dřevo a vážně přemýšlel o tom, co mají ti dva za lubem, protože se evidentně usmířili a teď mají moc práce.

Při přípravě grilu jsem se soustředil hlavně na maso a oheň. Po zavolání, že je jídlo hotové, přiběhli oba se smíchem. Zapomněl jsem na divnou náladu u snídani a byl jsem rád, že jim chutná. Jídlo zbaštili do posledního drobceku. Nádobí pečlivě narovnali do myčky, pak postávali v kuchyni a čišela z nich nervozita. Nakonec Patrik povídá: „Tati, můžeme si jít zahrát s klukama do parku fotbal?“ To nebylo nic divného, sobotní odpoledne většinou kluci trávili na hřišti.

„No jasně, vyzvednu vás v pět, jo?“

„Jo, ale prosimtě vezmi si tu novou košili a ty dlouhý kalhoty, jo?“ vypadlo rychle z Olivera.

To už byla trošku divnější prosba a já jsem si ji vzal velmi osobně a začal jsem brblat něco v tom stylu, že se snad za mě nemusí stydět, že bude vedro, že se můžu oblíkat, jak chci. Ale oba dva mě zasypali na přeskáčku argumenty o tom, jaké mají výhody dlouhé kalhoty, že košilí přece nic nezkažím a jejich oči mě tak prosily, že jim na tom z nějakého důvodu vážně záleželo. Souhlasil jsem. Kluci popadli klíče od garáže a s nacpanými batohy běželi ke kolům. Za chvíli už mizeli v dáli. Využil jsem volného času, vzal jsem taky kolo a vydal se opačným směrem na krásný šedesátikilometrový okruh s cílem vyhlídky nad zatopenými lomy. Měl jsem na to čtyři hodiny, takže jsem měl i dostatek času si tam zavzpomínat. Když jsem projížděl cestou, kde jsme tenkrát s Patricií byli svědky nehody, slezl jsem z určité úcty z kola a vedl

ho, až jsem dorazil na vyhlídku, na kterou jsme i tenkrát mířili. Sedl jsem si do trávy a víc poslouchal, než koukal, a víc vnímal, než myslel. Hlavně jsem vzpomínal. Viděl jsem její oči a dólíčky ve tvářích, když se usmála. Viděl jsem ji. Mladou, krásnou, milovanou. Láskou bych ji umačkal, kdybych teď měl tu možnost. Úsměv na rtech mi vydržel celou zpáteční cestu.

Domů jsem dorazil po půl páté. Dal si sprchu a oblékl si dlouhé kalhoty a košili, jak mě kluci uprosili. Navoněl jsem se, zastříhl si vousy a pěšky vyrazil na hřiště. Sluníčko svítilo a mně bylo lehké. Těšil jsem se na kluky a přemýšlel, proč jsem jim nikdy nevyprávěl o tom, jak jsme s Patricií zachraňovali život nebo je nevzal na tu krásnou vyhlídku. S roztoulanými myšlenkami jsem dorazil na hřiště. Kluci už nejspíš dohráli, a tak na mě čekali na lavičce u dětského hřiště. Když mě viděli přicházet, rozeběhli se ke mně.

„Týjo, tati, ty vypadáš dost dobře!“ radostně zhodnotil Oliver.

„Tati,“ začal slavnostně Patrik, „máme pro tebe překvapení, pojď prosím s námi.“ Uculovali se na sebe s Oliverem jako dvě sluníčka. Vedli mě kolem rybníka, kde se ještě opalovalo pár lidí a na pláži se hrál volejbal. Na levém břehu rybníka stála restaurace, spíš taková hospůdka. Zařizena byla v takovém domácím stylu, ale zároveň vařili naprosto luxusní jídla. Patrik se rozeběhl napřed a Oliver mě chytil za ruku. Společně jsme vešli

dovnitř. Patrika jsem nikde neviděl. Ihned si nás všiml číšník a zamířil k nám. K mému překvapení povídal: „Dobrý den, pane Olivere, váš stůl je připraven.“ To už jsem začínal tušit, co kluci celý den připravovali, a že číšník promluvil na Olivera, a ne na mě, byla věc krajně podezřelá.

Dovedl nás k salonku, otevřel dveře a já otevřel pusy. Byl tam krásně prostřený stůl pro tři. Dort, balonky ve tvaru letadýlek, papírové květiny, konfety a druhý číšník, který na nás čekal s Patrikem, bouchl dětské šampaňské a Patrik začal zpívat hodně štěstí, zdraví. Byl to sice jeden velký kýč a splácánina, ale mě v tu chvíli málem puklo srdce dojetím.

Cinkli jsme si a číšník, když viděl mé rozpaky, donesl na účet podniku ještě lahev sektu. Začali nosit na stůl. Měl jsem ze všech emocí stažený žaludek, ale kluci se do jídla pustili s velikou chutí a taky mi líčili zážitky z příprav celého překvapení. Jídlo bylo úžasné. Masíčko se rozplývalo na jazyku a malinkaté brambory byly do zlatova osmažené. Kluci byli tak nadšení, že na židlích nadsakovali a překřikovali se ve vysvětlování a smáli se věcem, které jsem úplně nechápal.

Suma sumárum. Moji dva synové si domluvili na zbytek prázdnin brigádu tady v restauraci výměnou za dnešní večer. Za jídlo a pití. Výzdobu si prý udělali sami (to bylo dost očividné). Prý se domluvili s pánem, co mu to tady patří. Ve snaze upozornit

číšníka, aby už nakrojil dort, nepřírozeně mávali a všemožně gestikulovali. Řekl jsem, že jdu na záchod a opustil salonek.

Narazil jsem na číšníka a poprosil ho o kontakt na vedoucího. K mému štěstí byl zrovna u baru. Nevěděl jsem, jak začít. Naštěstí se z pana majitele vyklubal sympaták, kterému se moji synové zamlouvali. Věděl jsem, že ti dva tady nejspíš moc nepomůžou, pokud se po nich nebude chtít výzdoba salonku, takže jsem se s ním chtěl finančně vyrovnat, abych kluky i jeho ušetřil práce. Ale pán trval na tom, že už jsou domluvení, že budou sekat trávu kolem hospody, pomáhat v kuchyni a já mu nic nedlužím. Byl jsem lehce překvapený, ale nakonec se mi to zdálo jako docela dobrý nápad a souhlasil jsem. „Jsou to správní kluci, dobrá práce,“ řekl a přitukli jsme si, i jím oblíbeným, Jackem.

Kapitola 27

EMMA

Oliver (19 let), zář 2043

Když mi bylo čerstvě devatenáct, táta si domů přinesl dva psy. Nejdřív teda vypadali jako malá medvíďata, navíc ještě obalená špínou, ale ještě ten večer jsme je dali do kupy a vyklubaly se z nich dvě krásné štěněcí slečny. Táta si je přinesl s naprosto úžasnou radostí v očích a už připravenou láskou v srdci. To on tak dělá. Zachraňuje živé bytosti z ulice a dává jim domov. Stejně jako těm dvěma odhozeným štěňátkům, stejně jako mně a stejně jako Patrikovi. Jsme mu za to neuvěřitelně vděční. Zachraňuje všechno a všechny kolem sebe, a tím si nahrazuje prázdné místo v srdci. Tam, kde by měl mít ženu, má dvě adoptované děti a dva na ulici nalezené psy.

Jedno vím jistě, ač byl tátův život plný lásky, optimismu, smíchu a pohody, chyběla v naší domácnosti a rodině ženská ruka. Chyběla, když nás vychovával, učil tancovat, vařil nebo pral. Nehodlal jsem ponechat nic náhodě a hledal dívku pro mě. Měl jsem strach, že budu sám. Jako táta.

S Patrikem jsme brzo zjistili, že štěňátka jsou přímo lepidla na holky. Jako mladší a neoriginální bratr jsem závistivě přihlížel,

jak se za Patrikem otáčejí, jak se na něj usmívají a jak s ním koketují. Zase musím uznat, že Patrik byl v balení holek geniální. Nechápu, jak to dělal a nechtěl mi to prozradit, ale pokud u nás doma zvonila holka, hledala Patrika.

Já jsem si potřeboval rozmyslet, co řeknu, co udělám, plánoval jsem jednotlivé kroky, chtěl jsem být originální. Dokonce bych i básničky skládal, introvert a romantik, katastrofa v dnešní době. Nejspíš budu na věky sám. Patrik proti mně byl horká hlava a sázel jedno kliše gesto za druhým, kupodivu z toho šly holky do kolen. Až po čase jsem zjistil, že to ale nejsou ty, který bych já chtěl. Chtěl jsem chytrou slečnu, kterou neoblbnou první růže. Chtěl jsem, aby se smála upřímně, a ne vysokým hihňavě umělým hláskem. Zjistil jsem, že všechny Patrikovy holky měly stejně neupřímný smích, když jim vyprávěl jeden a ten samý vtíp.

Až jsem jednoho dne potkal Emmu. Delší kaštanově hnědé vlasy, dlouhé nohy a výrazné brýle. Typická kočka pro Patrika. Což si přesně tak Patrik zaškatulkoval. Seděli jsme na zahradě a cvičili psí pubertáčky a Emma šla kolem se svým psem. Zcela neskrývavě jsme ji pozorovali. Patrik vyrazil do akce, takže já jsem čekal s Faith a Destiny a byl našťvaný, že je to tak automatický, tohle právo staršího. Právo lepšího. Ale zároveň jsem věděl, že bych se nikdy neodhodlal jít k plotu oslovit ji. Patrik se ležérně opřel o branku a čekal, až ho bude Emma míjet. Jenže v tu chvíli, kdy ona procházela, se naše psí pubertáčky rozhodly skamarádit s jejím

psem. Blbec Patrik byl natolik zabraný do flirtování, že je postřehl, až když se kolem něj prořítily a vrhly se na Emmu i psa.

A co já teď? Utíkal jsem za nimi a řval na ně i na Patrika, ale bylo to k ničemu. Psi se kamarádili a okusovali, skákali po sobě, štěkali a slintali a jakékoliv naše pokyny ignorovali. Bohužel Emma reflexivně držela vodítko, takže brzo skončila na zemi a celá ta psí hromada se přes ni převalila. Nakonec se nám nějakým zázrakem podařilo zahnat Faith a Destiny zpět na zahradu, udržet na vodítku jejího poblázněného labradora a sebrat ji z chodníku.

Nevypadala dvakrát nadšeně. Aby byl blázinec kompletní, přijel zrovna táta na kole a psi letěli vítat ještě jeho. Jelikož ho neviděli dvě hodiny, nejspíš si mysleli, že je opustil navždy. Rozrazili přivřenou branku a vítali ho takovou silou, až ho z kola shodili, protože si nestihl vycvaknout cyklistické boty z pedálů. Vytvořilo se nové klubíčko. Emma se snažila svého labradora odtáhnout, my se zase snažili vyprostit tátu z kola nebo aspoň z něj odehnat tu chlupatou lavinu, která se na něj snesla.

Situace to byla tragikomická. Po pár těžkých vteřinách se nám podařilo psy nastrkat za branku, tátu zvednout z kola, a ozvala se Emma: „Vy jste k vám na zahradu zavřeli i můjho psa, já bych si ho s dovolením vzala zpátky.“ Ani nevím, proč jsem vybuchl smíchy. Řekla to tak nevinně a já se jí nechtěl vysmát, ale celá ta situace mě pobavila. K mému údivu se i ona začala smát a táta s Patrikem nás v záchvatu ještě podpořili. Stáli jsme na druhé

straně branky, řehtali jsme se jako blázni, byli jsme špinaví, oslintaní a táta měl roztrhnuté cyklistické kraťasy na zadku, jak po chvíli zjistil.

Táta mě překvapil a povídá: „Patriku, pojd', odlovíme toho psa, co není náš,“ řekl to tak zvláštním tónem a strašně tátovsky a nenápadně u toho kroutil obočím, že ho Patrik následoval. Než mi došlo, proč to udělal, tak mě nejdřív napadlo: Nojo, jasně, Patrik záchranář, Patrik lovec psů, náš hrdina, Emma se do něj může klidně zamilovat. Až po téhle ukřivděné myšlence mi došlo, že nás nechali o samotě.

V duchu jsem mu poděkoval a zároveň začal panikařit, protože jsem netušil, co mám teď dělat. „Ehm, čau, já jsem Oliver,“ řekl jsem naprosto trapně skřípnutým hlasem. Co to mám s hlasem?

„Jo, já vím, tys jednu dobu pracoval v hospodě u rybníka, že jo? Jinak já jsem Emma.“

Co vám budu povídat. Vytáhl jsem se o půl metru. Ona ví, kde jsem pracoval, a ví, kdo jsem. Nejen proto, že jsem brácha Patrika. „Jo, to jsem pracoval. Já tě taky znám, ty jsi nejmladší příspěvatelka do místních novin, že jo? Čtu tvý články, jsou dobrý.“ V duchu jsem se nenáviděl za to, co jsem říkal, chtěl jsem říct něco vtipnýho, něco lepšího a ne, že její články jsou dobrý, co je to za blbou větu? Ale jí to nejspíš udělalo radost. Začervenala se a pokrčila rameny v tak pokorně šťastném gestu, že jsem byl

nakonec rád za každé slovo, které jsem jí řekl. „No a nechceš jít dovnitř na kávu? Psi si evidentně rozumějí,“ navrhl jsem po pár dalších větách. Věděl jsem, že ji nemůžu nechat odejít. Chtěl jsem zase vidět její úsměv a slyšet její smích.

„Seš milej, Olivere, ale ne, nezlob se, musím ještě dopsat dva články a večer odjíždím pryč.“ Rána pěstí by mi vadila míň. Ona mi řekla, že ne. Rychle musím něco vymyslet. „Tak počkej, přivedu ti psa a doprovodím tě.“ Aspoň ještě deset minut.

Když jsem obešel dům a hledal jsem, kde je ten její pes, první, koho jsem uviděl, byl táta s Patrikem. Oba se na mě zubili a házeli na mě naprosto trapné hlášky, které jsem v tu chvíli nechtěl slyšet. Byl jsem nešťastný a odmítnutý. Těm dvěma to vůbec nedocházelo, táta si ani nepřevlékl ty roztržený kraťasy a pobíhal po zahradě s napůl holým zadkem. Sousedka byla určitě ráda. Odvlekl jsem jejího psa k brance, kde si ho připnula na vodítko a vyrazili jsme k jejímu domovu. „O čem budeš psát?“ navázal jsem nervózně rozhovor a po očku ji sledoval. Byla krásná. Na nose měla lehký poprašek pih a za brýlemi jí zářily zelenohnědé oči. Vlasy stáhnuté v halabala drdolu a pár uvolněných pramínků jí lemovalo obličej. Tričko měla špinavé od trávy a odřené koleno. Pro mě ale byla nejkrásnější holkou na světě.

„Víš, já vlastně nemám tolik práce, můžeme jít ještě do parku, kdybys chtěl, já jsem se u vás nechtěla moc zdržovat.“

Patrik mi není moc sympatickej, hází po mně ty svoje vtípky, který mně moc vtipný nepřijdou, tak jsem chtěla jít jinam.“

Zíral jsem na ni jako blázen. Za prvé ona si chtěla povídat se mnou a za druhé byla asi první holčkou na světě, které nepřišly Patrikovy vtipy vůbec vtipný. „Nedáme si zmrzlinu? Táhle za parkem dělají výborný poháry,“ navrhl jsem, nabuzen svou nově získanou sebedůvěrou.

„Ráda. A, Olivere, máš ve vlasech větvičku a ještě něco, ukaž.“

Zrudnul jsem až na záda a sklopil hlavu, aby mi mohla z vlasů vybrat všechen nepořádek a v duchu si říkal, že lepší první dojem jsem udělat nemohl.

Došli jsme k cukrárně a objednali si poháry. Emma se mi moc líbila. Byla roztomilá, pokorná, sarkastická a skvěle jsme si rozuměli. Vyrušilo nás až zazvonění jejího mobilu. Měla už být dávno doma, letí s rodiči na dovolenou a za chvíli odjíždí na letiště. Rychle jsme zaplatili a doběhli před její dům. Její táta už dával kufry do auta a nervózně pokřikoval něco o nezodpovědných pubertáčích. S rozpaky jsme se po sobě podívali.

„Tak já už musím jít,“ řekla ona.

„Bylo to super,“ řekl jsem a koukal jí do očí.

„Já už ale fakt musím jít,“ odpověděla.

„Až se vrátíte, šla bys se mnou na večeři?“ pokračoval jsem a chytil ji za ruku.

„Jo, to já mám večeře ráda,“ usmála se a zírala na naše propletené prsty.

„Já mám taky rád večeře, obzvlášť když je stihnu, protože mladá dámo, jestli kvůli tobě přijedeme pozdě, tak si mě nepřej! Dnes máme večeřet na Krétě!“ zařval její táta zpoza auta a zrušil veškerou romantiku.

Než jsem se nadál, dala mi pusku na tvář, zasmála se a upalovala domů. Cestou zpátky jsem vstřebával realitu dnešního odpoledne a domů došel ani nevím jak. Patrik s tátou grilovali, a když mě uviděli, uculovali se naprosto šíleným způsobem. Aspoň že se táta už převlékl. Sedl jsem si na lavičku a koukal na žhavé uhlíky a rozpálený rošt, na který táta právě položil první kus vepřové panenky.

„Jestli ses takhle usmíval a slintal na tu slečnu, jak čučíš na tu panenku, tak se divím, že s řevem neutekla.“

I když se zbytek večera bavili na můj účet, už mi jejich popichování nevadilo a spolu s nimi jsem propadal záchvatům smíchu.

VÁNOCE V MINNESOTĚ

Patricie (40 let), prosinec 2037

Trvalo mi dlouho, než jsem si uvědomila, že se mi vlastně splnil životní sen. Jezdím po světě, fotím a objevuji, a ještě za to dostávám zapláceno. Asi bych nikdy nebyla schopná takhle cestovat, kdybych byla se Samem. Ale díky své samotě a nezávislosti jsem stoprocentně flexibilní a umožňuje mi to trávit cestováním neomezené množství času. Jeden rok jsem vyhrála dokonce několik mezinárodních fotografických soutěží, a znáte to, jednou se proflákne vaše jméno a i ti, kteří o vás v životě neslyšeli, tak nechtějí fotky od nikoho jiného. Je to taková sláva přes noc, davová psychóza.

Líbilo se mi to. Mohla jsem si vybírat a prioritizovat, jak se mi chtělo. Nebyla jsem závislá na každé zakázce, a nemusela se se staženým žaludkem starat o to, jestli přijde další.

Moji nejkrásnější zakázku, jednu z mála věcí, kterou jsem nikdy nezařadila do svého portfolia, jsem nafotila, když mi bylo čtyřicet let. Mým cílem byla Havaj a největší surfařská soutěž roku, která se každoročně koná na přelomu listopadu a prosince. Minulý ročník se mi povedl, to jsem fotila surfaře z pohledu ryb. Jeden

z těch složitějších výmyslů, ale povedený. Získala jsem za něj smlouvu na hlavního fotografa letošního ročníku. Užívala jsem si pohled ze souše a fotila všechno! Atmosféru. Emoce přihlížejících. Dav, který trne nad jednotlivými výkony. Syrovost a soutěživost, tajné sázení a večerní oslavy. Ještě měsíc po soutěži jsem na Havaji zůstala, upravovala fotky a posílala je do světa.

Z Havaje jsem odlétala opálená a spokojená sama se sebou. Celou tuto pracovní cestu jsem měla proplacenou a sympatie firmy jsem si získala už jen tím, že mi stačila ekonomická třída. Nepotřebovala jsem nic soukromého a osamělého. Jenže díky tomuhle mému přesvědčení jsem se cestou z Havaje ocitla v Minnesotě. Na osud ani na náhody nevěřím, ale tohle nemohlo být nic jiného. Vzlétávali jsme s dvouhodinovým zpožděním ze slunečného Honolulu a mně bylo jasné, že tato cesta domů bude velmi dlouhá. První plánovaný přestup byl v Las Vegas. Z Las Vegas pohodlně do Portlandu, z Portlandu do Reykjavíku a z Reykjavíku do Prahy. Pokud by šlo všechno podle plánu, byla bych na Vánoce doma.

Jenže jsme kvůli počasí museli na cestě z Portlandu nouzově přistát v Minnesotě a nikdo nevěděl, kdy znovu poletíme. Co všichni věděli jistě, bylo to, že nestihneme navazující lety. O dalších postupech nás měli informovat nejdříve za pár hodin.

Bylo půl páté ráno, 23. prosince. Já a dalších tři sta spolucestujících jsme se tak ocitli v zachumeleném Minneapolisu.

Letiště mám ráda, ale ještě radši prozkoumávám a objevuji nová místa. A kdy se dostanu do vánoční Minnesoty příště? Vyrazila jsem s foťákem na krku ven, kufr nechala v úschovně a ohledně dalšího letu mi měli volat.

Vzpomněla jsem si na knížku, kterou jsem nedávno četla. Bylo v ní zmíněné městečko Ely, kousek od hranic s Kanadou. V čisté přírodě, kde žijí vlci. Spojení vlků, přírody, sněhu a vánočního kouzla dohromady ve mně vyvolávalo příjemné mrazení. Zavolala jsem si taxi, a než jsem si to stihla víc promyslet, už jsme opouštěli brány letiště.

Bylo devět hodin ráno a já vystoupila na náměstí v Ely a ocitla se v krásné zimní pohádce a doufala, že se nepromění v horor. V tom se mi ozvalo kručící břicho, což jsem vzala jako jasný ukazatel, kam vyrazit nejdříve. Na snídani.

Zapadla jsem do prvních dveří, z kterých to vonělo kávou a čerstvým pečivem. V letních botaskách jsem si sedla k rohovému stolečku, objednala si snídaňový speciál a pozorovala dění kolem. Lidé pomalu přicházeli, objednávali si své oblíbené pokrmy, vesele se zdravili a nikdo nikam nespěchal. Vzhledem k blížícím se svátkům mě to udivilo. Z Čech jsem zvyklá na shon, paniku, drama nebo nadávání. Tady se ale všichni smáli, měli čas zastavit se na kus řeči anebo si jen v klidu dopřát šálek kávy. Bylo to tak idylické, že jsem v první chvíli nastavovala objektiv a měla tendenci poprosit pána přede mnou, aby o kousek uhnul, protože

mi stínil. Pak jsem se zarazila a uvědomila si, jak moc bych mohla celou atmosféru narušit. Štelování světla a cvakání foťákem sem nepatřilo. Je to dokonalé tak, jak to je. Celá ta rodinná pohoda předvánočního rána by se na fotografii stejně nepřenesla.

Po vydatné snídani jsem vyšla ven, slunce pod mrakem lehce prosvítalo a ulice byly vymetené od sněhu. Nos mi mrznul, takže bylo určitě pod nulou. Procházela jsem hlavní ulicí a sledovala barevná světýlka na domech, kýčovitě nálepky a křiklavé nápisy na výlohách obchůdků lákající na opravdu neuvěřitelné poslední slevy v tomto roce. Foťák mi bezvládně visel na krku a já vstřebávala celý ten svět, v kterém jsem se ocitla. Nakukovala jsem do postranních uliček a v jedné mě zaujal malý, rukou nakreslený, nápis na dveřích. Knihkupectví. Bez váhání jsem zamířila dovnitř.

Přes půl hodiny jsem seděla na malém, oranžovohnědém gauči v patře nad obchodem a skrz dřevěné zábradlí, které aktuálně bylo ověšeno barevnými světýlky, pozorovala občasné zákazníky. V dlaních mě hřál hrníček horké čokolády s ukrutnou vrstvou šlehačky, která se ještě nestihla rozpustit. Foťák jsem si položila vedle sebe a za celou tu dobu nebyla schopná udělat jednu jedinou fotku. Přitom je to místo, které bych si chtěla do detailu zapamatovat a aspoň ve fotkách se do něj vrátet.

Po mé pravé ruce byla skříňka plná ušmudlaných, polorozpadlých knížek, které nebyly k prodeji, ale člověk si je mohl

půjčit a počíst si v nich, když ho zmohlo nakupování a zatoužil po úniku z reality. Byly tu dva malé stolečky a u každého tři pohodlná křesílka. Nikdo u nich právě neseseděl. Skrz malé okénko jsem viděla, že začalo chumelit a vůbec se mi nechtělo ven.

Prodavačem a zároveň číšníkem byl kluk, kterému nemohlo být víc než dvacet let. S troškou bolesti v srdci jsem si uvědomila, že by to mohl být můj syn. Rychle jsem tu představu zaplašila a lokla si čokolády. Zvoneček nade dveřmi příjemně cinkal, jak se do knihkupectví trousilo pár z dárků zoufalých nakupujících. Každý, kdo přišel, odešel s knihou. Musela jsem uznat, že kluk byl evidentně šikovný prodavač, a já jsem tajně poslouchala, jak o knihách s lidmi mluví. Vlastně on nejdřív mluvil s lidmi buď o lidech, pro které knihu sháněli, nebo o nich samotných. Po pár minutách konverzace už vybíral perfektní knihu. Přišlo mi milé, jak to lidi překvapilo, že naprosto neomylně dostali to, pro co přišli, a ještě s úsměvem.

Líbil se mi celý styl knihkupectví. Útulné, dřevem a horkou čokoládou provoněné království knih. Když odešli další zákazníci, sešla jsem po točitých schodech zpátky do obchůdku. Prodavač se na mě usmál a dali jsme se do řeči. Pochválila jsem jeho pracovní dovednosti a on mi pochválil botasky. Neonově modré boty, v kterých jsem ještě před čtyřicetimi hodinami chodila po havajské pláži. Je to vůbec možné?

Po další hodině, co jsme si povídali, mi zazvonil mobil. Volali z letiště. Bud' se do hodiny dostavím připravená k odletu a se čtyřmi přestupy se za dvacet dva hodin dostanu domů, nebo poletím až za tři dny a cesta s jedním přestupem bude trvat deset hodin. Do hodiny se na letiště stejně nedostanu, a tak jsem potvrdila let na popozítří. Asi jsem se zatvářila lehce ztraceně, protože se mě kluk hned zeptal, co se stalo.

„Ocitla jsem se tu kvůli nouzovému přistání a další letadlo mi letí za tři dny. Strávím Vánoce v nějakém hotelu, což mi nevadí,“ dodala jsem tu poslední část věty, abych nevypadala jako největší chudák na světě.

Kluk se na mě zazubil a povídá: „Vy jste říkala, že jste fotografka, že jo? A já si vedle ve vchodu otevírám novou kavárnu. Mám návrh. Nechám vás u mě tři dny bydlet, když mi nafotíte a upravíte fotografie, které si ve velkém formátu nechám vylepit na zdi kavárny.“ Omotal si mě kolem prstu jako ostatní zákaznicky a absolutně odhadl, že bych jeho pozvání zůstat u něj přes Vánoce nepřijala, a tak mi hned vytvořil práci, abych si připadala užitečná. Usmála jsem se od ucha k uchu a podala mu ruku, abychom naši dohodu utvrdili.

Další hodinu jsme seděli na gauči nad schody a ten kluk, James, mi popisoval svou představu o celkovém stylu kavárny. Kavárna se nacházela ve dveřích hned vedle knihkupectví, ale její vzhled byl úplně odlišný. Žádné teplé dřevo, útulná světýlka

a ohmatané hřbety knih. Tady byly ostré hrany, černá, bílá a sklo. Všechno vonělo čistotou, novotou a barvou. James měl vkus a pravdu v tom, že správné fotografie budou třešničkou na krásném dortu.

Skočila jsem naproti přes ulici pro oběd a vzala ho ve dvou krabičkách zpět do knihkupectví. James za mnou zavřel dveře a obrátil cedulku s nápisem otevřeno na zavřeno, abychom se v klidu najedli. Měla jsem v hlavě pár návrhů, jak by mohly fotografie vypadat, ale ještě jsem nic neřikala nahlas a James na mě netlačil. Povídali jsme si o životech a já si s tímhle o polovinu mladším klukem rozuměla víc než s mými vrstevníky.

„Jak může jeden člověk vybudovat to nejtulnější knihkupectví a zároveň mít na druhé straně zdi moderní kavárnu?“ divila jsem se a hůlkami nabírala z krabičky nudle.

„Knihkupectví jsem zdědil po rodičích i s prázdným prostorem vedle, kavárna z něj je čistě můj projekt. Knihkupectví miluju, protože jsem v něm strávil většinu dětství a připomíná mi rodiče,“ odpověděl mi.

Vstřebávala jsem každý detail a začínalo mi čím dál víc záležet na tom, aby fotky byly přesně takové, jaké si James a jeho kavárna snů zaslouží. Samozřejmě, že mi na všech mých zakázkách záleželo, ale možná proto, že tohle nevyměním za připsaná čísla na účtu, ale že to vyměním za čas strávený s člověkem, jsem měla pocit, že ze sebe musím vydat všechno.

Po půl hodině James znovu otočil cedulku a já si šla projít město. Domluvili jsme se, že ho za čtyři hodiny vyzvednu a půjdeme k němu, abychom doladili plány ohledně fotografií. Navštívila jsem bazar a koupila si zimní boty, kalhoty a malý batůžek. Kličkovala jsem ulicemi a přemýšlela o všem a o ničem. Měla jsem radost z celého vývoje situace a s falešnou lítostí jsem zavolala domů, abych oznámila rodině, že nebudu na Vánoce doma.

V pět hodin se už stmívalo a já zamířila zpět do knihkupectví. Zvoneček cinkl nade dveřmi a James se na mě usmál přes rameno, protože mluvil s posledními zákazníky. Vydala jsem se mezi police knih a prohlížela si jednotlivé tituly. Napadlo mě, že odsud nemůžu odjet, a přitom si nějakou neodvézt. Nechám na Jamesovi kterou, ale pokud mi za ty tři společně strávené dny nedoporučí nějakou příručku pro psychicky nemocné, bude to vlastně ta pravá.

„Čas jít domů,“ řekl James a zamknul krámek zevnitř. Vydal se k pultu, za kterým odhrnul závěs, a objevily se schované dveře. Vyšli jsme dvacet čtyři schodů a byli u něj doma. Zнала jsem Jamese pár hodin, ale i za tak krátkou dobu mi bylo jasné, že jeho bydlení nebude špinavé doupě. Měla jsem pravdu. Vešli jsme do nádherně osvětleného kreativního nepořádku, kde vše bylo na svém místě a na parapetu stál miniaturní vánoční stromeček v květináči.

James začal připravovat večeři a já mu pomáhala. Příprava jídla nám zabrala skoro dvě hodiny. Řekla jsem mu nápady na fotografie a on při reakcích vždy zapomněl, že krájí, smaží nebo otáčí, a jenom mával nožem nebo kusem mrkve. K večeři jsme usedali plni elánu a těšili se na realizaci společného plánu.

Na Štědrý den ráno jsem se probudila zkroucená na ne moc pohodlném gauči a ucítila vůni lívanců. James se na mě usmíval od plotýnky a s rozčuchanými vlasy a v pyžamu vyndával první várku na talíře.

„Jsem stará, mohla bych být tvoje matka,“ zabrumlala jsem zoufale při pohledu na svěžest, s jakou James poletoval po bytě a chystal nám perfektní snídani.

„Veselé Vánoce i tobě,“ řekl s úsměvem. Měl opravdu moc hezký úsměv.

Nasnídali jsme se, já si dala sprchu a vyrazili jsme. Byl krásný den, vzduch voněl svěžím mrazem a nebe bylo bez mráčku. Na fotografiích, které bude mít James v kavárně, budou emoce. Emoce a gesta místních.

Sepnuté ruce.

Polibek.

Oči.

Dětské úsměvy.

Kdy jindy, než na Štědrý den jsou všichni emocemi přeplněni? Kdy jindy, než na Vánoce se emoce derou na povrch a číší z lidských očí? Chci, aby fotky lidem připomínaly, že se umějí smát, že stojí za to držet se za ruku, koukat do očí, dát polibek do vlasů, že láska existuje.

Budeme fotit na hřbitově, kam má dnes většina zdejších obyvatel cestu. Na hřbitov, který byl půl kilometru za městem, jsme šli skoro hodinu. Potkávali jsme cestou spoustu lidí a všichni s upřímným zájmem poslouchali náš plán. Smáli se nám i na nás. Někteří slíbili, že přijdou, že se rádi nechají Jamesem vyfotit, a někteří, že se budou jen koukat. Přesně tyhle lidi budu fotit já. Pozorovatele. Lidi s upřímným smíchem a láskou v očích. Lidi, kteří by nikdy nezvládli strojeně zapózovat. Proto James bude na sebe strhávat pozornost a bude fotit hlavní scénu. Já budu fotit ten „zbytek.“ Ten nejdůležitější zbytek. Skromné lidi, kteří se nechtějí předvádět, pyšné pohledy rodičů na své zpívající děti. Takový byl plán. Vše šlo přesně tak, jak jsme chtěli.

Lidé se zdravili, přáli si hezké Vánoce, objímali se a v rukou drželi horký cider s javorovým sirupem, který prodával pán před bránou hřbitova. Všude zněl hovor a bylo tam přesně tak živo, jak jsme doufali.

Živo na hřbitově.

Taková vánoční klasika.

James byl perfektní. Pobíhal s foťákem a formoval lidi do skupinek. Koneckonců i z jeho fotek budeme moct pár výřezů použít. Já jsem obhlížela terén a světlo. Vše se zdálo ideální. Jako vždy jsem se do focení úplně položila a přestala vnímat čas. Až za mnou v čase oběda přišel James a přinesl hot dog. Sám jeden jedl a s plnou pusou a nosem od hořčice se mi snažil říct, že před bránou prodávají i tohle. Neodolala jsem, okamžitě ho vyfotila a upřímně vyprskla smíchy. Tohle obvykle nedělám, nefotím lidi pro legraci nebo pro vzpomínku a taky nevyprskávám smíchy. Jamesovu výrazu ale nešlo odolat. Smál se se mnou a vypadal jako dítě.

James občas schválně klopýtl při couvání na ideální fotku, čímž upřímně rozesmál celý dav, který neviděl mě, jak čekám přesně na ten moment. Občas James prošel řadou mezi hroby a klekl si vedle staré paní, kterou znal z města, a prohodil s ní pár slov. Pomohl jí očistit hrob a zapálit svíčku pro její rodiče a manžela. Byly to okamžiky plné radosti, smutku, vděku a pokory.

Fotila jsem gesto, když James podal babičce ruku, když se zvedala od hrobu.

Fotila jsem slzu na tváři mladého muže, který pokládal kytici bílých růží na mramorový náhrobek.

Fotila jsem tajně ukořistěný polibek dvou pubertáků, kteří si mysleli, že je mezi hlohovými keři nikdo nevidí.

Fotila jsem gesto, jak si James prohrábl po sundání čepice vlasy, když se ve hřbitovní bráně objevil objekt jeho evidentní touhy. Dívka, kterou bych si pro Jamese dokázala úplně představit.

„Jamesi, prosím tě, potřebovala bych, abys šel vyfotit slečnu v té khaki parce. Pod tím stromem krásně prosvítá slunce a já za vámi za chvíli přijdu,“ navedla jsem Jamese zcela nevinně. Narovnal se, znovu si prohrábl vlasy a zvedl bradu. Pozorovala jsem, jak se tvářil vážně a profesionálně si nastavoval objektiv, i když ho spíš rozlaďoval. Nevěděl, co s rukama, takže jsem počítala s tím, že jeho fotky od teď budou nepoužitelné. Přišla jsem za nimi přesně z druhé strany a fotila Jamese, jak on fotí slečnu a jak se na ni smějí jeho oči. „Ahoj, já bych si vás s dovolením vyfotila společně, hodíte se mi barevně k sobě. Jamesi, dej mi ten foťák a běž pod strom,“ řekla jsem profesionálním a nekompromisním tónem. James se trochu začervenal a uposlechl mé příkazy do posledního detailu. „Běžte asi tak na metr k sobě a dívejte se do očí prosím,“ zněla má další instrukce. Oba se na mě podívali a dalo mi zabrat nezačít se smát.

Pod spleťtými větvemi starého javoru na sebe koukali dva mladí lidé, kteří se konečně začali vidět. Občas znáte člověka několik let, míváte se ve městě a víte o sobě základní fakta. Ale nevidíte se. Tihle dva se právě uviděli. Nejdřív se oba červenali, pak se začali usmívat a dívali se na sebe. Hodila jsem do větví sněhovou kouli, která shodila další sníh a vznikla perfektní fotka.

Ten zachycený moment, kdy se cítíte krásně a jste bezstarostně šťastní. Moment, kdy vám spadne sníh za krk a oči mluví hlasitěji, než by kdy hlasivky křičely.

Doufala jsem v začátek něčeho většího, než byla jedna společná fotka. James slečnu doprovodil k bráně a koupil jí horký cider, takže jsem na focení zbyla sama, ale nevadilo mi to. Většinu fotek jsem už měla, takže jsem spíš fotila náhodné kolemjdoucí nebo psí spřežení, které pelášilo kolem hřbitovní zdi.

Stmívalo se velmi rychle a nastal čas jít domů. Hřbitov se během dvaceti minut vylidnil, až na jednu rodinu. Když si jich James všiml, rozeběhl se za nimi. Obě děti, asi osmileté holky, mu skočily kolem krku, a když je setřásl, objala ho jejich maminka. Pokárala ho, že nemá čepici, a nakonec ho k sobě přitáhl do medvědího objetí i otec rodiny. Všichni se Jamese s láskou ptali, co jeho projekt znamená a mrzelo je, že nepřišli dřív, aby viděli, jak to tady celé probíhalo. Pomaličku jsem k nim přicházela a chtěla jim nabídnout, že je vyfotím, ale zároveň jsem nechtěla rušit ten rodinný kruh, který se kolem Jamese vytvořil, do kterého jsem já nepatřila. James mě přivolal, představil nás a jen tak mezi řečí mi oznámil, že to jsou lidi, s kterými strávíme Vánoce. „Ehm, cože? Já jsem myslela, že budeme třídit fotky, objednáme si pizzu a nerada bych někoho obtěžovala,“ zablekotala jsem polohlasně

k Jamesovi. James protočil oči a vypadla z něj kanonáda, kterou jsem nejspíš potřebovala slyšet už před deseti lety.

„Tak za první pizzu na Štědrý večer nerozvážejí, za druhé na Štědrý večer se nepracuje a za třetí co to říkáš o tom obtěžování pořád? To si myslíš, že seš pořád jenom na obtíž? Že někoho rušíš? Kdybych s tebou nechtěl trávit čas, tak ho s tebou netrávím a řeknu ti to. Proč bych měl lhát a přetvařovat se kvůli tobě? Zvát tě někam, kde tě nechci? Nevím, co přesně se ti stalo nebo jak to máš v životě nastavený, ale prosím tě, zbav se pocitu, že jsi tady navíc.“

Překvapilo mě, jak vyspěle se mnou mluvil o polovinu mladší člověk. Vteřinu jsem koukala do těch jeho modrých očí, objala ho a přimáčkla foťáky mezi námi. Nemohla jsem mluvit, ale chtěla mu objetím říct víc, než jsem byla schopná slovy. On mě objal stejně silně, držel mě v jednom z těch nejupřímnějších objetí, které jsem v životě zažila. Člověk, kterého jsem znala dvacet čtyři hodin. Člověk, který byl o tolik mladší a o tolik moudřejší. Člověk, který ztratil oba rodiče, a nebyla z něj hromádka neštěstí. Člověk, který věděl, proč tady je, a znal svou hodnotu.

Lidé, s kterými jsme nakonec opustili brány hřbitova a zamířili k nim domů, byli neuvěřitelně milí. Cestou jsem pozorovala Jamese, jak se s dětmi, Rose a Marry, kouloval. Já si povídala s rodiči, Eliotem a Natalií, kteří byli v mém věku. Bydleli v malém domku kousek od centra, v oknech jim blikala světylka

a na verandě bíle svítil plastový sob. Dvě holčičky vesele výskaly a těšily se, až Jamesovi ukážou výzdobu v pokojíčku. Ometli jsme si z bot sněh, prošli skrz krátkou chodbičku a ocitli se ve veliké kuchyni spojené s obývacím pokojem. James se hrnul k ledničce, Eliot dal chladit za okno sekt a rozdělal oheň v krbu. Natalie postrkovala holky směrem ke koupelně je převléknout. Já si sedla na barovou stoličku a pozorovala Jamese. Byl tu jako doma. Ti lidé s ním mluvili jako se svým nejlepším kamarádem a zároveň se starostlivostí rodičů.

James s Eliotem se plně ujali přípravy večeře a z patra nad námi byl slyšet smích a pobíhání holek. Poslouchala jsem praskání hořících polínek a po chvíli jsme se všichni sešli v kuchyni a za zvuku koled servírovali večeři. Všechno to doma, které si pod slovem Vánoce lidi představují, se tady zhmotňovalo a já jsem byla šťastná, že naše letadlo mělo zpoždění. Že jsem dojela do tohoto malého městečka a vlezla do toho nejmilejšího knihkupectví. James mi podal skleničku vína a přísedl si se slovy: „Děkuju za celý to vánoční kouzlo, který jsme dneska spáchali.“

„Ne, Jamesi, já děkuju tobě za ty nejhezčí Vánoce za posledních patnáct let,“ řekla jsem mu na oplátku se slzami v očích.

Strávila jsem vánoční večer s rodinou, která by mi měla být cizí, ale vzhledem k jejich pohostinnosti a naprostému klidu jsem se cítila lépe než doma. Nálada byla skvělá, jídlo výborné a v hlavě

jsem si za ten dnešní den urovnala více než za posledních pár let. Rose a Marry šly spát brzo, aby se dočkaly rána, kdy jim Santa Claus nadělí dárky. Seděli jsme a povídali si o těch nejdůležitějších věcech v životě a zároveň o úplných hloupostech.

Před půlnocí jsme vyrazili domů. Byl to neuvěřitelně plný den. Všechno, co jsme prožili a udělali, mělo smysl. James usnul asi tak osm minut po našem příchodu. Já tak unavená nebyla a chtěla jsem Jamese překvapit dárkem, na kterém jsem dneska tajně pracovala. Půjčila jsem si jeho notebook a zalezla si do měkkého křesla u okna. Než se nahrály všechny fotky, uvařila jsem si čaj a z druhého pokoje se ke mně neslo pravidelné pochrupování. Fotky jsem promazávala, třídila do kategorií a hledala ty, které použiju na dárek.

Fotila jsem jeho svět, jak jsem ho za těch třicet šest hodin stihla poznat. Knihkupectví, kavárnu, byt, jeho dnešní kousky při focení a taky večer s rodinou. Fotila jsem, jak společně s Eliotem vařili, jak si jeden z druhého dělali legraci, ale v tom nejmilejším slova smyslu. Jak James gestikuloval, když předváděl sám sebe, jak se na hřbitově přerazil o schůdek schovaný pod sněhem. Fotila jsem jeho svět, do kterého on bez sebemenšího zaváhání pustil mě jako úplnou cizinku. Fotila jsem Jamesovu lásku ke všemu, co dělal. Jeho úsměv, když mluvil s lidmi, jeho červené tváře, když se bavil se slečnou, která se mu líbila. Fotky, které jsem nechtěla, aby

James viděl, jsem si nahrála do cloudu. Nakonec zůstaly jen fotografie, z kterých vybereme ty nejlepší pro zdi kavárny.

Shodli jsme se na devíti fotkách z deseti. Jako desátou fotku jsem prosazovala Jamesův úsměv a on moji tvář schovanou za fotoaparátem. Nakonec jsme se shodli, že viset bude fotek jedenáct. V letadle na zpáteční cestě jsem se slzami v očích vytvářela z vytríděných fotografií album i s popisky a větami, které jsem Jamesovi chtěla říct, ale neměla k tomu odvahu.

Byla jsem pryč jen o tři a půl dne déle, než jsem měla původně v plánu, ale tenhle vánoční zázrak byl něčím, na co nikdy nezapomenu.

...

Měsíc po tom, co jsem se vrátila do Čech, mi volalo cizí číslo: „Patricie... ty jsi... já jsem... teď jsem to otevřel...“

Nejdřív jsem myslela, že zlobí spojení, ale volal James. „Jamesi, předpokládám, že ti došlo album?“

„Přišlo! Jsi skvělá. Ani nedokážu říct, jakou mi udělalo radost! Musím ti poděkovat osobně, rád bych tě pozval na slavnostní otevření kavárny. Bude 14. března. Máš čas?“

Když jsem slyšela jeho hlas, tekly mi slzy radosti i smutku. Stýskalo se mi po něm.

14. března jsem vystupovala z taxíku ve staroznámém městečku Ely a vítala se s Jamesem, jako bychom se znali odjakživa.

KOUSEK ZE - MĚ

Samuel (35 let), září 2031

Pořád dokola jsem si v hlavě rekapituloval, jak na tom vlastně jsem. Mám dva zdravé syny, mám pro ně bezpečný domov, finančně nestrádáme, vyučuji je sám pomocí nového výukového systému, takže nemusejí chodit do škol. Jsem osm let po leteckém neštěstí a tři roky od návratu z Konga. Izoloval jsem se. Dobrovolně a totálně. Neobnovil jsem staré kontakty a vlastně jsem přijal nové zvyky a sociální roli otce, že by mě nejspíš nikdo známý nepoznal. Nechal jsem si narůst vousy, nabral svaly a asi se mi změnil i styl chůze.

Možná jsem působil jako srab, ale nekontaktoval jsem své rodiče ani kamarády. Začátkem podzimu v roce 2031 jsem se odhodlal zjistit, co se stalo s mojí identitou. V online seznamu pohřešovaných osob jsem našel své jméno. Sociální systém této země mě prohlásil za mrtvého. Letecká katastrofa. Nevyjasněné důvody. Bylo zvláštní koukat na svou fotku a skoro se nepoznávat. Listoval jsem seznamem tváří a hrklo ve mně, když jsem narazil na Davidovu fotku. Byl taky prohlášen za mrtvého, ale důvodem nebylo letecké neštěstí. V kolonce důvodu stálo: Vyšetřování

nedořešené, pozastaveno, s největší pravděpodobností sebevražda. Po tomto zjištění se mi udělalo zle. Rozklepanýma rukama jsem zavřel počítač. Během hodiny se mi snad desetkrát vyměnila horečka se zimnicí. Koupal jsem se v ledovém potu a v hlavě mi bušilo. Nezabíral na to žádný prášek a alkohol jsem si neodvážil dát. V bezesné noci mě napadaly myšlenky, že i ona je mrtvá. Že i její tvář může být na tom seznamu a důvod může být stejný jako Davidův. Skoro jsem nespal a neustále se převaloval.

Když druhý den u snídaně kluci uviděli můj zjev, měli stovky otázek v očích, a ještě víc na jazyku. Patrikovi bylo v té době deset a Oliverovi sedm let. Seděl jsem v županu u kuchyňského stolu, Patrik mi uvařil kakao a Oliver mi do něj nasypal půlku svých lupínků. Podali mi lžičku a chvíli zápasili s otevřením nové krabice mléka. Pozoroval jsem jejich hemžení a péči. Ještě mě takhle neviděli, nebýval jsem nemocný a překvapila je moje neschopnost. Oba byli velmi stateční, snažili se mě rozveselit a lupínky v kakau se postupně rozpouštěly a tvořily blivajz, který bych nebyl schopný pozřít, ani kdybych se cítil fit. Kluci kolem mě poskakovali ještě pár minut, než usedli ke svým provizorně připraveným snídaním.

Asi si nejdřív mysleli, že to hraju, že mi nemůže být tak zle, jak vypadám. Když jsem ty dva páry očí uviděl, všechno to, co mě pronásledovalo v noci, mě dohnalo v denní realitě a já jsem je oba pevně objal a řekl jim se slzami v očích, že je mám rád. Ten pocit strachu a paniky se změnil v obrovskou otcovskou starost a lásku.

Věděl jsem, že ti dva kluci jsou moje přítomnost a budoucnost. I když mám minulost bolavou a divokou, už ji nemůžu nechat, aby ovlivňovala moje myšlení.

Hned po snídani jsem si dal dlouhou studenou sprchu. Ještě s ručníkem kolem pasu a mokřými vlasy jsem zavelel: „Odcházíme na výlet!“ Kluci se tvářili překvapeně, nejspíš čekali, že se ze svého stavu budu vzpamatovávat déle. Nepřemýšleli nad tím dlouho a vesele balili batůžky. Vzal jsem je na osvědčené terapeutické místo. Na skály.

Sedli jsme na kola a vyrazili. Skály se schovávaly v lese deset kilometrů od nás. Kluci se těšili a mně žilami pumpoval adrenalin. Kola jsem připnul k blízké bříze a ustrojil kluky do sedáků a zkontroloval, že jim nespadnou helmy. Nechal jsem Patrika uvázat uzly a zhluboka se nadechl. Deset kilometrů ztracení od civilizace. O tomto místě vědělo jen pár lidí, vedla tu přitom krásná stezka mezi skalami a kolem rybníků. Bylo to naše území. Chodili jsme sem plavat, opékat buřty, lézt na skály, sbírat houby a v zimě dokonce bruslit. Většinou jsme tenhle malý kousek země měli celý pro sebe.

Dnešek se nezdál výjimkou. Patrik motal uzly a Oliver už vyšplhal jako opičák na čtyři metry vysoký bod a čekal, až se k němu připojíme. Zamával jsem na Olivera a křikl na něj, že už jdeme a najednou jsem uslyšel Patrika, jak si povídá. Otočil jsem se a uviděl, že si nepovídá pro sebe, ale že se dal do hovoru s cizí

ženskou. Strašně mě to rozčílilo, zase nějaká aktivistka v boji o bezpečnost dětí, já jí dám, kecat mi do výchovy. Svaly jsem měl naběhlé a přičítal se k ní a k Patrikovi. Než stihla cokoliv říct, spustil jsem: „Milá dámo, dejte si laskavě odchod a nechte mě a moji rodinu na pokoji, jsem s nima sice sám, ale dokážu se o ně naprosto plnohodnotně postarat a nepotřebuju vaše řeči o bezpečnosti. Vždyť to vidíte sama, mají helmy a já je nespouštím ani na minutu z očí a...“ zarazil jsem se hned z několika důvodů. Lhal jsem, právě jsem spustil Olivera z očí a nechal ho na skoro pět metrů vysoké římse zatím bez jištění. Zjistil jsem, že ta dáma je vlastně asi ještě mladší než já a že se na mě směje a sama byla oblečená do sportovního a s helmou na hlavě obdivovala, jak Patrik váže uzly, a taky se nejspíš chystala na výstup. Nebyla to žádná starostlivá aktivistka.

„Teda Patriku, mělš pravdu, že je tvůj táta borec, ale neřekl jsi, že křičí na všechny kolem sebe, to bych se jinak přesunula na druhou stranu lesa.“ Pronesla slečna a provrtávala mě pohledem. Zrudnul jsem a začal koktat. Patrik si nejspíš myslel, že zachrání celou situaci, a tak pronesl: „Táta je v pohodě, jenom se dneska moc nenasnídal a v noci mu nebylo dobře, ale on je jinak hodnej, že jo, tati?“

Trapnější to být nemohlo, moji společenskou reputaci zachraňuje desetiletý Patrik. „Patriku, utíkej za Oliverem, já zkontroluju lana a vyrážíme do dvou minut. Ehm, jinak ahoj,

promiň, že jsem na tebe křičel,“ zabrumlal jsem směrem ke slečně a klekl si, abych dotáhl uzly. Ani nevím, proč jsem se snažil, aby mi co nejdříve vylezl biceps. Zasmála se a podala mi ruku.

„Čau, já jsem Alex, myslíš, že ti nebude vadit, když polezu na tu skálu s vámi. Nebo je to tady tvoje teritorium?“ řekla a vyprskla smíchy. Evidentně jsem ji neurazil. „Jo, jasně, my stejně polezeme s klukama pomalu, tak nám budeš v pohodě stačit,“ odpověděl jsem zcela vážně. Že jsem ji nejspíš znova urazil, mi došlo, až když jsem to dořekl. Vypadala víc sportovně vybavená než já. Já jsem vyrazil v teplákách a tričku ze včera. Ona měla upnuté tílko, krátké kraťásky a boty jí ladily s helmou. Prohlížela si mě a znovu zhodnocovala, jestli má se mnou ztrácet čas nebo jestli ji ještě něčím urazím.

„Alex, omlouvám se, že jsem na tebe křičel, urazil tě a teď ještě podceňuju tvoje schopnosti, ale že jsi v lezení tak dobrá, jak vypadáš, musíš dokázat tím, že s náma zvládneš jeden hodně dlouhý výstup na tuhle skálu,“ řekl jsem a doufal, že mě neodmítne.

S jiskřičkou v očích opáčila: „Kdo bude nahoře poslední, platí pivo.“ A rozeběhla se směrem, kam zmizel Oliver a Patrik. Lezla jako první a naprosto bezchybně zdolávala pro ni neznámý terén. Kluci byli nadšení, že máme novou kamarádku. Byl jsem vděčný, že byla Alex opatrná a pomáhala mi dostat kluky tam, kam by mi to trvalo jednou tak dlouho. Podávala jim ruce, a když se

natáhla, bylo vidět, jak moc pevné a perfektně vytrénované má tělo. Lezl jsem jako poslední a kluky jistil, popostrkoval, nadnášel a přidržoval. Kapky potu mi stékaly do očí a bylo mi rozhodně líp než ráno. Když jsme se po dvou hodinách dostali nahoru, cítil jsem se jako nový člověk. Oliver mě obejmul a Patrik lovil v batůžku sušenky a pití. Sedli jsme si zády k sobě, jak jsme měli ve zvyku, a pozorovali třpytící se hladinu rybníka, statečné borovice rostoucí zprostřed skal, kolem nás létala káňata a vzduch voněl přicházejícím podzimem.

Alex byla velice milá slečna, o pět let mladší než já. Kluci ji skoro nepustili ke slovu a zahlcovali ji příběhy a zážitky. Nostalgicky jsem na ně koukal a bylo mi zvláštně. I když jsem pořád věděl, že moje srdce patří ženě, kterou jsem ztratil, tak moje pudy se zdály mít na celou věc jiný názor. Trošku jsem se předváděl, nemohl jsem si pomoci, nerandil jsem, ale tohle bylo fajn.

Když jsme se dostatečně posilnili a pokoukali, připravili jsme se k sestupu. První jsem spustil Alex, pak Olivera.

„Tati, vezmeme Alex na oběd k nám?“ pronesl Patrik při čekání na sestup.

„No, já nevím, můžeme jít někam do hospody, doma toho moc nemáme.“ Horlivě jsem přemýšlel, jak to udělat, abychom Alex ještě viděli, ale abych u toho neměl tepláky a nesmrđel potem. Na dlouhé úvahy jsem neměl čas. Zaměstnávaly mě ruce,

kteřé spouštěly mého syna dolů. Když jsem spustil bezpečně i Patrika, soustředil jsem se, abych se na zem dostal i já.

Sbalili jsme lana, odemkli kola a kluci už kručeli, že mají hlad, vtom Alex podotkla: „Dlužíš mi to pivo, nahoru jsi vylezl poslední,“ nahrála mi naprosto ideálně.

„Dobře, takže to uděláme takhle. Grilujeme u nás doma dneska v šest, pivo obstarám. Tady je adresa.“ Překvapeně si ode mě vzala souřadnice a já se snažil dohnat kluky, kteří už hlady nemohli vydržet a vyrazili napřed.

Byl jsem nervózní, ale zároveň se těšil. Kluci si dokonce zcela dobrovolně uklidili pokojíček, protože přece musí Alex ukázat jejich terária plná zvěře. Pozval jsem ještě souseda a jeho děti. Občas jsme spolu pili pivo a kluci si rozuměli, tak proč ne. Alex přišla přesně ve smluvený čas a překvapila mě svou dochvilností. Neměl jsem ještě naložené maso a zrovna jsem byl ve sprše, takže ji dovnitř museli pustit kluci. Se sousedem jsem byl domluvený, že přijde, až ucítí vůni grilu. Takže nejdříve za půl hodiny. Chvíli jsem si pohrával s myšlenkou, že půjdu jen v ručníku kolem pasu do kuchyně a budu se tvářit překvapeně, že už je Alex tady. Sám před sebou jsem se zastyděl, že mě napadají takové pubertální namlouvací manévry.

Učesal jsem si vousy, zastříhl vlasy, navoněl se a vzal si černé tričko a tmavě modré kraťasy. Kluci zatáhli Alex k nim do pokojíčku a ukazovali jí chameleona a taky sbírku kamínků

z Konga a naše společné fotky. Přišel jsem za nimi a Alex skoro nepoznal. Na sobě měla pruhované šaty a v rukou láhev vína.

„Ahoj, já vím, že se řeklo pivo, ale já vlastně pivo nepiju, a tak jsem přinesla víno. Kluci mi ale neřekli, kam ho dát, protože prý do sklepa nesmějí a klíče máš ty, takže...“ rychle na mě vybalila Alex.

„Pojď, odneseme ho tam a prosím pomůžeš mi s masem, jsem nemožnej, nestihl jsem ho připravit.“

Kluci rozdělali oheň. S Alex jsme nakrájeli maso a připravili salát. Po půl hodině přišel soused s dětmi. Alex se zatvářila trošku překvapeně, ale nekomentovala to. Společně jsme strávili večer plný výborného jídla a dětských her. Čtyři kluci, to dá zabrat, hrál se fotbal a noční hra na schovávanou. Rozloučili jsme se kolem půlnoci. Kluky jsem poslal do koupelny a šel počkat s Alex před dům, než přijede její taxi. Domluvili jsme se na příští víkend na další lezení. Asi mi chtěla říct ještě něco, ale soused se rozhodl čekat s námi, tak se na mě jenom usmála, nasedla do taxíku a zmizela.

Do postele jsem se dostal hodinu po půlnoci. Ležel jsem na zádech a snažil se uklidnit tisíce myšlenek, které mi kroužily hlavou. Nejživější myšlenka byla na Alex. Nevěděl jsem, co to do mě vjelo, ale když jsem jí ukazoval sklep, prostě jsem ji políbil a nezůstal jenom u toho. Deset minut totálního zapomnění. A pak zpátky do reality. Rozbušilo se mi srdce, jen jsem si na to vzpomněl, ale i tuhle krásnou vzpomínku překrývaly další myšlenky. Věděl

jsem, že Alex nemiluju a ani nikdy nebudu, Alex to věděla taky. Přesvědčoval jsem se, že se nemám cítit provinile za to, že je mi dobře s někým jiným. Cítil jsem se, co se mého fyzického já týče, mnohem líp než včera, než minulý týden a možná i než posledních osm let.

TRUHLICE VZPOMÍNEK

Oliver (19 let), zář 2043

Moje ranní i večerní procházky s Faith a Destiny změnily trasu a mým cílem byl Emmin dům. Víím, že to zní zoufale, ale já jsem ji potřeboval vidět a nutně s ní potřeboval mluvit. Chodil jsem teď se psy a doufal, že už bude doma. Dnes, patnáctý den od jejího odjezdu, jsem vyrazil později než obvykle a k jejímu domu přišel za tmy. Jejich auto už parkovalo před garáží a v oknech se svítilo.

Naše setkání jsem si fantazíroval asi tak tisíckrát, ale najednou mě popadla panika a nevěděl jsem, co mám dělat. Otočil jsem se a vrátil se domů. S náladou na bodu mrazu a ponurými myšlenkami jsem otevřel branku a vypustil psy z vodítek. Doufal jsem, že nepotkám tátu ani Patrika. Neměl jsem chuť na jejich popichování a otázky, takže jsem nešel hlavním vchodem, ale plížil se přes terasu. Nebyla ale opuštěná, jak jsem doufal. Byl tam táta. Seděl na křesle a probíral se starou krabicí. Nečekal mě, stejně jako já nečekal jeho. Měl strašidelně zvláštní pohled v očích, takže jsem se zastavil a nic neříkal. Nechtěl jsem mu koukat pod ruce, ale tušil jsem, co to má.

Táta se zhluboka nadechl, poklepal na místo vedle sebe, natáhl ruku a podal mi pivo. „Chceš vědět, co to je?“ zeptal se mě přiškrceným hlasem. Podle lehčího zaváhání mezi slovy jsem poznal, že i on si už nejedno pivo dal. Nebyl jsem si jistej, jestli to vědět chci. „Tati, nemusíš mi to říkat, už jsme s Patrikem vyrostli ze zvědavosti nad detaily ohledně tvýho zamilování, tvý lásky, toho, proč nemáš ženskou a proč s námi už nekamarádí Alex. Všechno to je tak nějak jasný, i když to nebylo nikdy řečený,“ začal jsem opatrně, protože jsem nevěděl, jak bude táta reagovat. Vyšlo by na stejno, kdybych neřekl nic.

„Tuhle krabici otevírám tak jednou, dvakrát ročně a s ní otevírám myšlenky a pocity, který mám přes rok zavřený v hlavě, stejně jako věci v týhle krabici. Je tam všechno. Můj deník z Konga, Davidovo parte, Olivere, a dokonce moje prohlášení za mrtvýho. Taky pár fotek, talismanů, jako třeba recept na pizzu a naše stará adresa, víceméně jsou to všechno nesmysly.“ Táta mluvil a skoro nemrkal. Díval se na všechny věci, které mu ležely před očima, a vpíjel se do nich, jako by chtěl, aby na něj promluvíly, aby zareagovaly, aby nebyly tak mrtvé jako všechny osoby, které jsou s tím spojené. Aby alespoň něco z toho žilo.

„Proč zrovna dneska, tati?“ zeptal jsem se ve snaze vnést do hovoru trošku konstruktivity.

„Dneska je 28. září a je to přesně dvacet šest let ode dne, kdy jsme se poprvé seznámili. Tenhle den před dvaceti šesti lety

jsem, Oliver, letěl z Bratislavy, abych stihl kurz vaření, na kterém byla ona, a já ji naprosto trapně plácl těstem na pizzu po obličeji. Byla to pro mě v tu chvíli pohroma. Holka v tričku s Harry Potterem, rozčuchaným drdolem a těma nejkrásnějšíma očima na světě. A já se zamiloval. Totálně. Až mi to přijde, že jsem si všechny ty kladný pocity vymyslel, že to nemohlo bejt reálný. Šest let jsem ji miloval, pak na ni zapomněl a pak ji znova v hlavě našel. Od té doby vím, že ji pořád ještě miluju. Dost na to, abych se tady po hromadě let babral ve vzpomínkách a dojímal se nad složením rajčatového suga.“

Nevěděl jsem, kdo je David, nevěděl jsem, jak se s ní seznámil, a bylo mi ho líto. Skoro jako by táta nemluvil o svém životním příběhu, ale jako by to byl film, který kdysi viděl. Tón jeho hlasu se chvěl takovým náporem emocí, že jsem mu věřil každé slovo a cítil reálnost všech jeho pocitů a vzpomínek. Než jsem se stačil na cokoli zeptat, táta pokračoval: „Oliver, jestli je tam někde venku holka, na který ti záleží, která v tobě vyvolává pocity, že kvůli ní a pro ni uděláš cokoli, tak tam za ní běž. Je jedno, že už bude půlnoc, že jsou doma její rodiče. Běž tam a udělej to. Nečekej na perfektní okamžik, ale perfektním ten okamžik udělej. Víc teď lituju věcí, který jsem neudělal, než udělal. Pořád věřím v lásku. Je to něco, co přeju Patrikovi i tobě. Tobě ji přeju právě teď, Patrikovi radši až za pár let. Oliver, já chápu, že moje rady, postřehy a životní zkušenosti jsou přesně to, co kluk v devatenácti nechce

od táty slyšet, ale zároveň jsou tím jediným, co chci, aby sis ode mě vzal.“

V tu chvíli jsem měl dilema. Tátova řeč mě nabudila natolik, že jsem byl okamžitě odhodlaný vzít kolo, dojet k ní domů, zazvonit a říct jí, že mi chyběla. Zároveň jsem tady tátu nemohl a nechtěl nechat. Táta se pousmál a lokl si z lahve Jacka Danielse. A já myslel, že pije pivo. Než jsem se rozmyslel, zeptal jsem se ho: „Tati, proč jsi ji nehledal?“

„Protože jsem pořád čekal na správný okamžik, čekal jsem, až vy kluci trošku povyrostate, čekal jsem, až se všechno usadí. Čekal jsem, jestli mě moje vlastní hlava nezradí znova, čekal jsem, až budu připravenej. To byla hloupost. A teď už je pozdě. Jak bych se po dvaceti šesti letech mohl objevit u jejích dveří a říct: ‚Ahoj, tak jsem tady!‘ To prostě nejde. Ona je úžasná a určitě vdaná a obklopená milující rodinou. Nechci si teď skoro v padesáti letech procházet zklamáním v podobě toho, že mě nepozná, nebude si mě pamatovat, pošle mě pryč. Nebo hůř, zjistím, že je mrtvá, nebo že já jsem mrtvej pro ni. Olivere, myslí si o mně, že jsem srab, ale já bych tohle nejspíš nepřežil. Přežil jsem pád letadlem, adoptoval a vychoval jsem dva skvělé kluky, v zemi, kde jsem byl najednou cizincem a kde nám systém házel klacky pod nohy. Bojoval jsem za Patrika i za tebe a vždycky za vás bojovat budu, protože jste moje rodina, prostě jednou táta, navždy táta. Takže se tady těmi vzpomínkami budu probírat tak dlouho, až se třeba jednoho dne

potkáme na ulici. Poznáme se, dáme se do řeči a ona mi dovolí, abych ji objal a chytil za ruku...”

Tátu jsem v těch slovech nepoznával. Vždyť on je bojovník, umí se prát, má sílu a nikdy se ničeho nebál. Tu stránku táty, která teď seděla vedle mě, jsem viděl poprvé. Hlas zraněného zvířete, zlomeného srdce a tisíce výčitek. To byla jeho stinná část, kterou jsem v něm nikdy neviděl. Možná jsem ji ani vidět nechtěl nebo neuměl a teď jsem nevěděl, jak reagovat. Když k někomu celý život vzhlížíte jako k nejstatečnější osobě na světě a ona vám ukáže tu nejkřehčí část duše, otřese to v první moment vašimi vnitřními jistotami a zároveň vyvolá silné ochranné instinkty. Tátu jsem objal. Objal jsem tu vysokou, svalnatou postavu, ve které se skrývalo mnohem víc, než jsem tušil. Neobjímal jsem ty části, které jsem znal, objímal jsem ty bolavé a ostré střepey, které do táty bodaly a ubližovaly mu. Chtěl jsem mu pomoci. Najít řešení. Uzavřít to. Jenže tady nic takového nebylo. Tohle byl večer, kdy mělo pomoci jen samotné sdílení. Sdílení a pochopení. Nehledání řešení, nesouzení člověka, pouze vyslechnutí a podpora od syna.

Bylo mi smutno a zároveň jsem měl trochu vztek, že s tím táta nic neudělal a trápil se. Uvědomil jsem si ale, jak moc pokrytecké to jsou myšlenky. Odsuzuji ho za věci, které neudělal, jen pár hodin poté, co jsem utekl od oken slečny, do které jsem se zbláznil, a sám jsem měl problém s ní promluvit. Trochu jsem si

zazlival, že se táta rozhodl radši pro mě a Patrika než pro svou lásku.

„Tati, vyprávěj mi, jak jste se poprvé seznámili, a prosím, řekni mi, že jsi ji nepraštil těstem přes obličej?“ Bylo to, jako by čekal, až se ho zeptám. Tátovi se rozlil po tváři veliký úsměv, oči se mu zalily slzami a spustil příběh. Pamatoval si detaily, jako by to bylo včera, smál se a bylo vidět, že je myšlenkami hodně daleko a slova se z něj hrnula. Smál jsem se s ním, až mi tekly slzy. Pořád bylo hodně zvláštní představit si tátu jako jednadvacetiletého, v čerstvé zamilovanosti. Povídali jsme si do půl třetí do rána, dokonce jsem přiznal, jak moc zbaběle jsem utekl od oken, kde bydlí Emma.

Poděkoval jsem mu za život, který nám s Patrikem dal. Byl jsem vděčný, že mě tenkrát v mých čtyřech letech vzal na Štědrý večer domů poté, co byly rány jeho minulosti neuvěřitelně čerstvé. S Patrikem jsme sice mluvili mockrát o tom, jaký je táta skvělý člověk, ale jak moc silná a těžká rozhodnutí v životě udělal, jsem pochopil až teď.

Ani nevím, jak jsem se dostal do postele. Nemuseli jsme si říkat, že tohle zůstane mezi námi. Všechny vzpomínky si táta pečlivě uložil zpět do krabice. Kam ji schoval, nevím, a nikdy jsem po tom nepátral.

Druhý den ráno vypadal táta fit a úplně zmizel smutný lesk, který měl celý večer v očích. Patrik nepoznal vůbec nic a ani já,

kdybych tu změnu neviděl, bych si ničeho nevšimnul. Nasnídali jsme se, a dokonce i před Patrikem jsem přiznal, kam se chystám.

Patrik se snažil doporučit mi balicí techniky a táta u nich propukal v tak upřímné záchvaty smíchu, až se zakuckal a kafe mu prolítlo nosem. Seděli jsme na terase déle, než jsem měl v plánu, ale celá atmosféra rodinného kruhu mě nechtěla pustit. Když jsem se konečně zvedl, Patrik se tak rozvášnil v tom, že mě podpoří v boji o Emmu, že mi dokonce půjčil své nové tričko. To bylo opravdu velké bratrské gesto.

Otevřel jsem hlavní dveře a málem upadl hned na prahu. Před brankou právě stála Emma a natahovala ruku, že zazvoní.

SMEČKA NAPOŘÁD

Oliver (19 let), říjen 2043

Jednu z nejdůležitějších otázek v mém světě mi položila dívka, která mě znala přesně dvacet dva dnů. Seděli jsme v mém pokoji a jedli lasagne. Chtěl jsem na Emmu udělat co nejlepší dojem, takže jsem většinu včerejší noci strávil s tátou v kuchyni a společně jsme je vařili. Talíře jsme měli na klínech a každý po ruce skleničku vína. Emma vypadala spokojeně, seděla v tureckém sedu, záda opřená o moji postel, vlasy rozpuštěné a za brýlemi se jí leskly propastně krásné oči.

Na střechu bušily vlny deště a pootevřeným oknem proudil čerstvý vzduch, který se mísil s její vůní, a já z toho všeho byl poloomámený. Co se týče táty a Patrika, měli jsme soukromí. Za to Faith a Destiny funěly těsně za dveřmi, protože ty zas omamovala vůně lasagní.

V povídání jsme se nezastavili od chvíle, co přišla. Pak položila tu otázku: „Hledal jsi někdy své biologické rodiče?“ Zatvářil jsem se tak překvapeně, že se hned začala omlouvat za netaktnost, a pak nastala taková ta trapná chvíle ticha, kdy jsme se oba nimrali v talířích.

„Nehledal jsem je, protože jsem nikdy neměl potřebu. Ne, že by mě to nezajímalo, ale mám tak báječnou rodinu, že bych si připadal jako zrádce, kdybych po nich pátral. Mám pár střípků z doby před tím, než mě našel táta. Asi i proto je nechci hledat. Člověk nemusí znát odpovědi na všechny otázky na světě. Aspoň já to tak mám. Fráze ‚hledat rodiče‘ pro mě znamená sejít dolů do obýváku a hledat tátu, jestli se nejel náhodou projet na kole.“

Když mi bylo deset nebo třináct let, občas jsem o téhle otázce přemýšlel, ale nezaobíral jsem se s ní dýl než pár minut. Tuhle věc jsem měl v životě vyřešenou. Je jedno, že na to máme o pár papírů navíc. Táta je táta a brácha je brácha. Co na tom, že krev v naší rodině nehraje roli, roli hrají pouta, která máme pevnější než kdejaké pokrevně spřízněné a uvnitř prohnilé rodinné klany.

Koukala na mě skrz brýle a zvažovala, jestli je dobře, že se zeptala. Krčila čelo a jednou rukou si hrála s vlasy a pak promluvila tišeji než předtím: „A nechyběla vám maminka, Oliver?“

„Nechyběla. Teda jako samozřejmě, že občas by bylo fajn mít mámu, ale táta zvládal úplně v klidu být obojí. Naučil nás umět si poradit nezávisle na okolí. Rozhodně u nás neplatilo, že by něco byla ženská práce a že to tím pádem nebudeme dělat. Prostě bylo potřeba to udělat, takže jsme prali, žehlili, vařili, a dokonce nás naučil i tancovat. Učil nás být samostatnými a soběstačnými a zároveň abychom uměli dobře fungovat jako tým. Chápeme

nesamozřejmost dostatku a myslím, že máme naprosto skvělou rodinu. S Patrikem jsme se smířili s tím, čím nás táta strašil už od puberty. Až se jeden z nás bude ženit, uličkou k nevěstě půjdeme vždycky všichni tři a samozřejmě nazdobená Faith s Destiny. Jsme rodina a jedna smečka. Nedokážu si představit, že by to bylo jinak.“

Při vzpomínce na svatební nácvik jsem se opravdu upřímně usmíval a hned začal vyprávět: „Všechno začalo tím, když nám Patrik ve svých patnácti letech oznámil, že našel slečnu, kterou si vezme za ženu. Táta se toho hnedka chytil, začal broukat tradiční svatební pochod a zavěsil se do Patrika a nutil ho nacvičit chůzi uličkou do rytmu. Patrika to tak vyděsilo, že už o tom nikdy nepadlo ani slovo, a když se po týdnu se slečnou rozešel, táta si dělal legraci, že bude muset svoje fajnový sako zase uklidit, že už ho měl nachystané. Stal se z toho rodinnej vtíp, několikrát dokola opakovanej, vyšperkovaněj do největších detailů. Ani na vteřinu nám táta nedovolil bejt smutný z nepřítomnosti zažitýho stereotypu, že ženicha vede k oltáři maminka. Takže v týhle spojitosti nikdy nebudu smutnej, protože se táta, jako o většinu věcí v životě, postaral už spoustu let dopředu.“

Trochu jsem se v tom povídání rozvášnil, jenže Emma kladla otázky, na které se nedalo odpovědět jenom jednou větou. Ptala se mě na věci, které jsem měl sice v srdci ujasněné, ale když jsem je řekl nahlas, cítil jsem jejich sílu.

„A řekl jsi tohle někdy tátovi?“

„Noo, řekl jsem mu, že je fajn mít ho za tátu. A že díky. Tak to asi pochopil, ne? Že jsem rád, že ho mám. Taky jsem mu koupil nový boty na kolo, protože měl ty svoje úplně rozdrbaný, a kraťasy, který si tenkrát, když jste se potkali, úplně rozerval...“

„To asi pochopil, protože je to chlap. Já bych to nepochopila, ale jestli si takhle vyjadřujete lásku a vděk, tak to bylo od tebe moc hezký,“ řekla s ironickým nádechem.

Sedl jsem si vedle ní. Ne naproti ní. Vedle ní. Trošku jsem doufal, že už se na nic nezeptá, a zároveň jsem jí chtěl všechno povědět.

„Emmo...“ začal jsem, ale dole se rozrazily vchodové dveře a ozvaly se tátovy výkřiky: „Jsem doma! Čáu! Leje tam jak z konve, radši jsem se vrátil dřív. Kde jsou ty moje chlupatý zlatíčka? A kde je Faith a Destiny?“ sám sebe pobavil natolik, že propuknul v záchvat smíchu a zničil celou romantickou atmosféru.

Chtěl jsem mluvit o tom, jak super tátu mám, jaký hodnoty vyznává a jak měl těžkej život, místo toho jsem řekl: „Emmo, chtěla by ses oficiálně seznámit s mým tátou? Můžeme si s ním dát kafe, táta moc rád vaří kafe.“ Doufal jsem, že Emmu moc nevyděsí.

„Jasně, ráda si s ním popovídám,“ odpověděla a zvedla se. Z pokoje jsme vycházeli ruku v ruce.

Táta nejspíš poznal, že jsme doma, jenže jako obvykle byl sám sebou. Sešli jsme dolů a našli ho, jak se válí v chodbě

na podlaze a dětským hláskem žvatlá, že už se vrátil domů, že jsou Faith a Destiny jeho jediný psí lásky, že jsou to jeho holky. Drbal je obě na břichu a za ušima a ty dvě se mohly přetrhnout blahem, že se konečně jejich milovaný páníček vrátil.

Vůbec si nás nevšiml, takže jsme prošli do kuchyně. Zapnul jsem kávovar a hledal hrníčky. Emma se posadila na barovou židličku u ostrůvku a povídala o svém aktuálním článku. Táta se v kuchyni objevil během minuty, hned se hnal k Emmě a podal jí ruku. Choval se samozřejmě strašně tátovsky. Kupodivu se naše konverzace ubrala inteligentním směrem, takže jsem se nemusel ani moc stydět. Seděli jsme společně hodinu a půl, než Emma musela domů. Liják nepřestával, a tak jsem ji odvezl.

Když jsme seděli v autě před jejím domem, déšť bubnoval do kapoty tak silně, že jsem musel zvýšit hlas, abych jí řekl, že se mi to dneska líbilo. Odepla si bezpečnostní pás, do rukou vzala kabelku a otočila se ke mně. Chytil jsem ji za ruku, pohladil po tváři a naklonil se blíž. Zavřela oči a políbila mě.

Domů jsem se vrátil za tři čtvrtě hodiny, brněly mi rty a točila se mi hlava. Líbali jsme se dlouho. Nemohl jsem se toho pocitu a jí samotné nabažit. Byl jsem úplně mimo, a když jsme se sešli doma u večeře, táta se na mě podíval, zvedl obočí a našťěstí nic nekomentoval. Patrik mě roznesl na kopytech. Starší bratr nezklamal.

Oliver (26 let), listopad 2050

Když jsem odemykal hlavní dveře, slyšel jsem hlasy z obývacího pokoje. Na rohožce jsem viděl Emminy boty, takže přece jenom dorazila dřív. Vešel jsem do obývacího pokoje a přede mnou byl obraz pohody. Emma seděla vedle táty na gauči a společně procházeli naše rodinná alba. Viděl jsem, že oba mají ve skleničce tátova oblíbeného Jacka, Emminy tváře jsou zbarvené do sytě růžové a v očích má slzy smíchu. Nechtěl jsem vědět, jak dlouho ti dva už tady sedí a táta krmí Emmu historkami z našeho dětství, ale nemohl jsem se ubránit myšlence, že to je naprosto idylický okamžik. Táta měl v záloze povídku snad ke každé naší vzpomínce zachycené na fotce. Emma byla výborná posluchačka. Přišel jsem ke gauči, dal jí pusku do vlasů a dopil její skleničku s Jackem, což se setkalo s velikým nesouhlasem a táta okamžitě běžel pro led a dolil jí. Tvářili se, jako bych je snad rušil, což jsem nejspíš opravdu dělal.

„Mám ještě tak na hodinu práci. Myslíš, že když si to vezmu nahoru, zvládnete to tady vy dva spolu?“ zeptal jsem se a nemohl čekat jinou odpověď, než jakou jsem dostal.

„Jasně, Oli, vždyť vidíš, že se máme dobře, a navíc tohle album jsi mi nikdy neukázal, poslechnu si ještě asi tak třicet historek z tvého mládí a pak nám všem uvařím něco k večeři, jo?“ navrhla Emma.

Vyběhl jsem po schodech nahoru a zapnul notebook. Zdola se ozývaly občasné výbuchy smíchu a já se ne a ne

soustředit. Potřeboval jsem dodělat práci, ale myslel jsem na ty dva dole. Na jejich vztah. Táta Emmu miloval jako vlastní dceru a Emma v něm našla otcovskou lásku, kterou nikdy nezažila. Úžasně si rozuměli, až jsem skoro žárlil. Občas jsem se i bál, co všechno jí táta řekl a ona potom neřekla mně.

Myslel jsem na Emmu a věděl, že s ní chci zůstat napořád. Přišlo to postupně, skrz všechny naše společné okamžiky, skrz souznění našich vnitřních já. Rád bych ji požádal o ruku, blesklo mi hlavou. Uměl bych si představit, že bych jí dal polibek, který by stvrdil naše tisíckrát šeptané:

Miluji tě.

TALISMAN

Samuel (41 let), srpen 2037

Byl jsem vděčný za období klidu, které v mém životě nastalo po čtyřicítce. Většina lidí prožívá krizi a já naopak uzavíral období, která mě vnitřně ubíjela. Nechtěl jsem, aby nadále ovlivňovala mé myšlení a život. Nejspíš jsem mohl mít klid už před pár lety, ale některé věci vyžadují víc času než jiné a moje zážitky z Konga k nim patřily. Byly sice navždy mou součástí, to jsem věděl jistě, ale byly prožité a uzavřené.

Že musím kruté Kongo přestat živit svými myšlenkami, jsem si plně uvědomil, když jsme se tam s klukama vydali letos v létě na měsíční expedici a já to znovu viděl. Kongo a vlastně celou Afriku jsem měl zafixovanou jako terč, do kterého jsem střílel všechny nenávistné pocity a na který jsem svaloval chyby a věci, které se nemusely stát, ale staly se. Vinil jsem tu zemi, že kvůli ní nemám život, jaký jsem plánoval. Proklínání Afriky byl samozřejmě nedospělý, nemoudrý a naprosto logice vymykající se postoj k životu. Občas jsem to věděl, občas jsem to vědět nechtěl. V jedné z těch slabších chvil jsem klukům odsouhlasil jejich nápad vyjet procestovat střední a jižní Afriku.

Než jsem si všechno stačil rozmyslet, ponořili se kluci do plánování naší cesty tak horlivě, že jsem jim nemohl říct, že na to nemám. Po vystoupení z letadla v Kinshase se mi udělalo mdlo, protože jsem uviděl vzpomínky na vlastní oči. Rozhlížel jsem se a instinkty měl v pozoru. Kluci se chovali přesně opačně, než se mi líbilo. Patrik byl ve svém živlu, a nejen že sem skvěle zapadl, ještě se ten šikula naučil základy svahilštiny, a už domlouval cosi s prodejcem náramků, a to nám ještě ani nevydali zavazadla. Oliver byl opatrnější, jako vždycky, ale stejně zvědavý, i on mě nechal u pásu a zkoumal okolí. Nebyly to malé děti, věřil jsem, že se neztratí hned na letišti.

„Byl to hodně špatnej nápad,“ brumlal jsem si pod vousy. Kongo jsme měli vynechat. Mračil jsem se a náladu mi nezlepšilo, že jsem musel z pásu sundat tři velké krosny sám a sám je odnést o kus dál, protože kluci byli zaujatí světem, v kterém se ocitli. Potřeboval jsem kafe nebo panáka. Vyřešil to osud a já posilněný pálenkou z cukrové třtiny se oklepal, obrnil a vyrazil s třemi obřimi batohy hledat své syny.

„Tys už stihl pít?“ zeptal se s divným obličejem Patrik.

„To je ochutnávání místní kuchyně, Patriku, to nás tady všechno čeká. Buď tak hodnej a radši si vezmi ten svůj batoh, jo? A kde je sakra nějaká autobusová zastávka?“ vychrlil jsem na ně a nedal jim šanci cokoliv namítat.

„Já se zeptám, tati,“ řekl Patrik a už svahilsko-anglicko-ruko-noho vysvětloval svůj dotaz náhodnému kolemjdoucímu.

Jízda autobusem byla jedna velká noční můra. Řekl bych, že negativita ze mě vyzařovala, a proto zůstalo sedadlo vedle mě prázdné. Z okna jsem pozoroval špínu hlavního města, desítky dětí pobíhajících bezprizorně ulicemi, v příkopech mrtvé psy a hlavní ulice ucpané auty. Cítil jsem pach výfukových plynů, suchou rozpraskanou půdu a úzkost v sobě i okolí. Obavy, které jsem nechtěl, aby mě dohnaly, mi zatemňovaly mozek.

Snažil jsem se nekazit klukům naši dobrodružnou cestu, ale byl jsem vyděšený. Báł jsem se, že mě doženou úzkostné stavy, jako když se mi vracela paměť. Báł jsem se, že zase zapomenu. Cítil jsem se jako zvíře zahnané do kouta. Měl jsem strach, a tak jsem cenil zuby. Kluci seděli na sedadle vedle, fotili, smáli se a dávali se naprosto bez zábran do řeči se spolucestujícími.

Po dvou hodně rozklepaných hodinách cesty a ujetých padesáti kilometrech jsme vystoupili u malého letiště. Kluci na mě koukali dost překvapeně, když jsem suverénně vešel do haly a hledal obsluhu. Francouzsky jsem domluvil, co jsem potřeboval, a po chvíli jsme stáli u malého letadla, kde mi předali klíčky.

„Co koukáte, kluci, nasedat! Jako váš pilot hlásím odlet za patnáct minut,“ řekl jsem ležérně a čekal na reakci. Chvilku jim to trvalo. Pak jsem se ocitl na místě, kde se chce ocitnout každý rodič alespoň jednou za život. Stal jsem se superhrdinou pro své

pubertální syny, na které už máloco udělá dojem. Budeme mít na měsíc k dispozici letadlo, které budu pilotovat. Jejich obdivuhodné komentáře a pohledy mě namotivovaly. Jasně, že to tady zvládnou, proč bych to nezvládl? Díky síle dětského obdivu dokážete překonat naprosto všechno na světě.

Vzlétli jsme a já se konečně cítil v bezpečí. Věřil jsem svým instinktům a věřil jsem letadlu. Bylo osvobozující být zpátky ve vzduchu. Klukům naštěstí nebylo špatně a cestu si užívali. Po čtyřech hodinách jsme přeletěli skoro celé Kongo a dostali se na kraj národního parku Kahuzi – Biega, který je poblíž hranic se Rwandou a je domovem posledních volně žijících goril.

Když jsme s letadlem přistáli na prašné dráze na okraji malé vesničky, už se stmívalo. Schwálně jsme si našli místo na západní straně parku, které je turismem netknuté. Druhá strana je naopak turistický ráj, ubytování za čtyři sta dolarů na osobu za noc, včetně průvodce a typicky vypadajícího oblečení vhodného na cestu džunglí. To nebylo nic pro nás.

Rychle jsme vytáhli stan a kluci dostali za úkol ho postavit, zatímco já půjdu do vesničky, než padne úplná tma, a seženu něco k jídlu. „Od letadla se nehnete na třicet metrů!“ upozornil jsem je třikrát. Moje kázání se setkalo s dvakrát protočenými panenkami a povzdechy o tom, že už nejsou malé děti. Do této debaty jsem se odmítal pouštět, protože se stmívalo opravdu rychle.

Poblíž byla samoobsluha, na jejímž zápraží sedělo asi deset vesničanů. Kouřili, a dokonce se na mě i mile usmáli, když jsem se kolem nich protáhl dovnitř. Nabral jsem si ovoce a zeleninu a zajímavě vypadající pečivo. Prodavač se na mě vycenil a ukázal, že víc zubů nemá než má, a namarkoval mi tak nízkou cenu, že jsem se divil, jestli se nepře počítal. Mluvil francouzsky se svahilským přízvukem a občasným dialektem této oblasti, takže jsem spíš vyvodil než pochopil, že jde ještě dozadu do krámu pro něco, co mi chce nabídnout k prodeji. Zmizel a já se otočil, abych si obchůdek prohlédl. V tu chvíli mě do očí praštila věc nad vchodem. Nad hlavními dveřmi byla pověšená vrtule z letadla. Šel jsem blíž a přisunul si z rohu stoličku, na kterou jsem si stoupl, abych mohl vrtuli pořádně prozkoumat.

„Jak se to sem, proboha, dostalo?“ zašeptal jsem do prázdného krámu. Musela to být ta vrtule. Naše vrtule. Na její straně byla vypálená česká vlaječka a rok výroby. Tohle přesně byla vrtule letadla, s kterým jsme s Davidem spadli. Prodavač přišel a koukal na mě, co dělám.

„To je talisman, přináší štěstí,“ řekl mi.

„Kde jste to našel?“ zeptal jsem se, slezl ze stoličky a odsunul ji nedbale do kouta.

„V džungli. Byl to zázrak, zachránila mi život. Hledal jsem smaragdy, a kdybych nenarazil na tu vrtuli, zemřel bych. Vzal jsem

si ji. Odnosl a díky ní nenarazil na schované dva vojáky,“ vysvětloval mi a já se tak moc snažil porozumět všemu, co říkal.

„Takže vám zachránila život?“

„Ano, spadla z nebe, bylo to jasné znamení. Symbol. A teď je to talisman. Od té doby se mi mnohem lépe daří obchod,“ odpovídal s naprostou jistotou.

Taková ironie.

„Jak dlouho už tady máte obchod? Neslyšel jste náhodou o ženě jménem Maniema? Vždycky se kolem ní motala kupa dětí, nebyla moc vysoká a pořád se smála.“ Vychrlil jsem dvě zdánlivě nesouvisející otázky a plně jsem si uvědomoval, jak blízko své minulosti jsem se ocitl.

„Maniema chodila ke mně do obchodu dlouhý čas, než vojáci vypálili část vesnice. Možná utekla. Nikdy já už ji neviděl,“ řekl prodavač a jeho slova mi zvonila v uších celou cestu zpátky.

Potmě jsem se vracel vesnicí k místu, kde jsme stanovali. Už z dálky jsem slyšel brebentění kluků. Seděli ve stanu a na hlavách měli čelovky. Koukali do mapy a diskutovali o tom, jestli opravdu zítra narazíme na gorily.

„Večeře,“ zahalekal jsem z dálky a kluci mi vyběhli naproti. Seděli jsme venku a ochutnávali ovoce a zeleninu společně s pečivem a kusy sušeného masa.

„Tati, proč ti to tak trvalo?“ zeptal se Patrik.

„Bavil jsem se s prodávčem a dozvěděl se zajímavé informace.“ Kluci mě napjatě poslouchali. Pověděl jsem jim, že jsem tam našel vrtuli a že je mi z toho smutno. Že jsem našel reálný úlomek svého minulého života a nehody. O Davidovi jsem se nezmínil. Vlastně jsem o něm nikdy nemluvil a teď jsem nechtěl začínat. Kluci na to neměli co říct, ani jsem to po nich nechtěl. Převedel jsem řeč na naše zítřejší dobrodružství, a když jsme se všichni tři zachumlali do spacáků, koukal jsem do tmy a přemýšlel.

„Tati, já nemůžu spát,“ ozvalo se ze spacáku vedle mě.

„Já taky nemůžu spát, Patriku,“ pošeptal jsem do tmy. Oliverovo pravidelné oddechování bylo záviděníhodné. Tohle má Patrik po mně, prolétlo mi hlavou.

„Já jsem rád, že jsi ztroskotal,“ řekl skoro neslyšně Patrik. V tu chvíli jsem si uvědomil, jak mohlo moje stěžování si na nehodu klukům znít. Že to byla stížnost na život, který mám. Zastyděl jsem se do morku kostí za všechny myšlenky, které mě napadaly. Já jsem to bral jako konec života. On to byl začátek. Ne že bych celá ta léta nebyl vděčný za život, jaký mám, ale pořád jsem ho viděl jako druhou variantu toho, co jsem chtěl. Že je to něco, čemu jsem byl nucený se podřídít, že jsem si to nevybral. Když jsem teď ve stanu pod africkým nebem zíral do neproniknutelné tmy, viděl jsem všechna rozhodnutí. Všechno to bylo na můj popud. Já to tak

chtěl. A tak jsem to měl. „Já jsem, Patriku, taky rád, že jsem ztroskotal,“ pošeptal jsem a vůbec jsem nelhal.

Druhý den ráno jsme byli vzhůru okolo šesté hodiny, rychle jsme pobalili věci a na záda dali malé batůžky. Jen co jsme vešli do džungle, ztišili jsme povídání a okamžitě začali vnímat signály přírody. Soustředili jsme všechny naše instinkty na prales okolo nás, šli potichu a já doufal, že najdeme, co hledáme. Stezičky tu byly krkolomné a kluci šplhali jako opičáci přes spletité kořeny stromů a ohlíželi se, jak to zvládám já. Pozorovali jsme brouky neznámých druhů, velké pavoučí sítě a v korunách nad hlavami bylo ještě víc živo než na zemi.

Na úzké blátivé cestičce, která vedla podél říčky, podjely Oliverovi nohy a skončil v ní ponořený do půlky stehen. Hned se chtěl vyškrábat zpátky na břeh, ale bahno na dně ho nechtělo pustit. Vykřikl tak zoufale, až mu odpověděla polovina bujného života nad námi. Povedlo se nám ho vytáhnout, ale nebylo mi z toho příjemně. Nechtěl jsem přemýšlet nad tím, co by mohlo pod hladinou všechno být a žít. Když jsme se z toho vzpamatovali, zahlédli jsme na druhém břehu pohyb. Zkameněli jsme. Vysoká tráva šustila, vlnila se a my čekali, co za obyvatele džungle uvidíme. Bylo to selátko prasete bradavičnatého. Šlo se napít k vodě a já se modlil, aby nenastal jeden z těch okamžiků, které jsou k vidění v dokumentech o přírodě, že se vynoří krokodýlí hlava a prasátko se stane svačinkou. Nechtěl jsem vědět, že v té vodě je

hladový krokodýl. V té vodě, kde jsme se všichni tři před chvílí vymáchali. Naštěstí se nic nestalo a prasátko odklusalo zpátky do vysoké trávy. Patrik zkoumal břeh řeky a já byl jak na trní.

„Patriku, okamžitě se vrať,“ zavelel jsem nekompromisně a bez efektu.

„Tati, tady je můstek, koukej,“ ozvalo se za zatáčkou, kde zmizel. Můstek bylo hodně přeceněné slovo vzhledem k tomu, co se tam klinkalo nad vodou. Visací sebevražedná atrakce, napadlo mě nejprve. Přišlo mi to tak absurdní, že jsem nedával pozor, a najednou se na mě Patrik zubil z druhé strany řeky.

„To si děláš srandu, Patriku, domluvili jsme se jinak, ty blázne. Nehýbej se, jdu pro tebe!“ zavelel jsem a připravoval se, že zachráním svému synovi život. To malé prasátko, které je teď na stejném břehu jako on, může mít někde poblíž maminku. Viděl jsem tu hrozbu naprosto jasně. Než jsem stačil cokoliv udělat, Oliver už byl taky v půlce cesty visacího mostu, kloubky měl bílé, jak se pevně držel, ale pokračoval rychle dál. Počkal jsem, až Oliver přejde. Bylo by nebezpečné, abych na ten můstek vstoupil ještě já. Jen co se nohama dotkl pevné země, vyrazil jsem. Byl jsem tak rozčilený, že jsem se ocitl na druhé straně, ani nevím jak.

„To byla brnkačka, ne?“ usmál se na mě Oliver a já naštváním nemohl mluvit. Funěl jsem a vtom uslyšel Patrika.

„Tati, Oli, gorily!“

Utíkali jsme vysokou trávou za ním a skrčili se u keře. Padesát metrů od nás si v trávě lebedila gorilí rodinka. Bylo to jedno z těch více nebezpečných dobrodružství, která jsme na cestě Afrikou zažili. Zbytek naší cesty byl až překvapivě klidný. Ve všech situacích jsem se ale pokaždé ujistil v tom, že rozhodnutí odjet sem bylo správné. Nevím, kdy nastal zlomový moment. Jestli to bylo hned ten první večer nebo až o tři týdny později, ale stalo se. Odlétal jsem klidný, jako bych prošel zázračnou meditační terapií. Nechal jsem v Africe svůj neklid a nepřátelství vůči celému kontinentu a postupně se zamiloval do nádherných míst a momentů, které ta místa udělaly nezapomenutelnými.

POLÁRNÍ ZÁŘE

Patricie (41 let), únor 2039

Setkání s Jamesem pro mě byla jako terapie. Loni v březnu jsem jela na slavnostní otevření jeho kavárny a zůstala v Ely skoro měsíc. Byla to skvělá dovolená, kterou jsem strávila prací za barem, protože Jamese zradila lidská síla, a tak dva dny po slavnostním otevření neměl personál. Ujala jsem se toho s radostí a láskou. Vařila jsem kávu, pekla vafle a snad na všechno dávala kupu javorového sirupu. Jednou jsem se odvážila upéct klasické české jablkové koláče. Všem sice chutnaly, ale druhý den byli rádi, že máme už zase vafle na tisíc způsobů. Nevadilo mi trávit den na nohou s myšlenkami zaměstnanými tím, co si kdo objednal. Klábosila jsem s hosty a byla užitečná.

James byl strhaný, pendloval mezi knihkupectvím a kavárnou, sháněl zaměstnance a sám se učil v novém podnikání chodit. Snažila jsem se mu pomoci, takže jsem nakonec zůstala o dva týdny déle. V tu dobu zaučoval personál v kavárně a trávil čas tam a já pro změnu měla na starosti knihkupectví. Roli veselé servírky jsem vyměnila za empatickou prodejkyň knih a užívala si celý pracovní proces. Přišlo mi to jako ještě větší zodpovědnost,

protože jsem knihám tolik nerozuměla. Po pár dnech jsem zjistila, že ti, kteří čtou knihy, nejsou tak sdílní jako lidé, kteří si jdou pro latté a donut.

Když mi měsíční prázdniny skončily, pohrávala jsem si s myšlenkou, že už tu zůstanu. Koupím si byt, vyřídím papíry a budu pracovat pro Jamese. Představa to byla neuvěřitelně lákavá, ale už tak jsem odkládala dost projektů, které jsem měla rozjednané v Praze.

Vracela jsem se ale opravdu nerada. Pracovní povinnosti mě semlely a James byl v podobném kolotoči jako já, takže jsme si napsali pár strohých zpráv, až kontakt postupně vyšuměl. Občas jsem si na něj vzpomněla, ale když jsem od něj našla po roce zprávu delší než pár řádků, uvědomila jsem si, jak moc mi chyběl. Ponořila jsem se do krásných vzpomínek.

Opravdu je to už skoro rok, co jsem byla v Ely? Opravdu je to už tak dlouho, co jsem naposledy viděla Jamese? Odepsala jsem obratem. Psala jsem o své nadcházející pracovní cestě na Island, o květinách, které jsem pěstovala, o knihách, které jsem přečetla. Psala jsem o lidech, s kterými jsem se setkala a nazpět se zeptala na tisíc otázek.

Neodepsal dva dny. Třetí den po jeho zprávě jsem odlétala na Island a doufala, že tam přijdu na jiné myšlenky. Trošku roztěkaná, ale připravená, jsem nasedala do letadla a ze zvyku zkontrolovala poštu. Nic nového, jen další instrukce lehce

hysterické zákaznice, pro kterou jsem letěla fotit ilustrace do její knihy. Byl to fantastický příběh o zemi, kde dobro zvítězí nad zlem a pravda nad lží a nenávisť. Ona usoudila, že islandská příroda nejlépe tyhle kontrasty zosobňuje. Nejlépe se do ní budou přidávat víly a další podobná strašidla. Měla ve mě plnou důvěru. Dala mi přečíst rukopis, položila pár otázek, líbila se jí má interpretace příběhu a nabídla slušnou cenu.

Seděla jsem v letadle na Island a důvěra, kterou ve mě do teď autorka měla, se nejspíš pomalu vytrácela. Pořád dokola mi připomínala, že jde o její životní dílo. Ptala se mě, jestli jsem nepřehodnotila svůj názor. Snažila se nejspíš neznít vystresovaně, a to se jí nedařilo. Na druhou stranu mi jí bylo líto. Chtěla si jít všechno nafotit sama, ale neměla techniku a bohužel ani zdravotní kondici, protože byla na vozíčku.

Byla jsem na tu zakázku pyšná, lákaly mě nové zkušenosti a ilustrace k pohádkové knize jsem ještě nikdy nefotila. Napsala jsem jí dlouhý uklidňující e-mail, z kterého jsem doufala, že pochopí, že i když mi napíše tisíc dalších mailů, tak nám ani jedné nepomůže. Slíbila jsem jí průběžné informování a pak jsem si vypnula mobil.

Na letišti v Reykjavíku jsem se rychle rozkoukala a naskočila do autobusu, který mě svezl pár stanic k hotelu. Načechraný komplex plný mramoru a zlatých klik. Uhlazená recepční mi podala klíče a nabízela desítky služeb od masáží až po treky na nejvyšší

sopky. Všechno jsem odmítla a rozhodla se, že se co nejdříve přestěhuju. Tohle ubytování mi zařídila moje zákaznice. Považovala za nejdůležitější věc, abych se cítila jako v bavlnce. Brumlala jsem si, že budu radši spát ve stanu, a byla rozladěná tím, že si myslí, že mě může vlastnit. Že když mi dopřeje přepych, budu proto pracovat líp? To je blbost! Mračila jsem se na sebe v zrcadle na dveřích výtahu. Nesnášela jsem přepych a okázalé bohatství.

V pokoji jsem vyložila věci z kufru a zamířila k minibaru, kde slovo mini bylo opravdu ironické. Vytáhla jsem lahvičku Jacka a prohlížela si královsky vybavený pokoj. Vyndala jsem mapy a doplňující poznámky od autorky samotné, jak si představuje dané záběry.

Ležela jsem na velké posteli a otevírala si s chutí už třetí lahvičku z minibaru, když v tom mi někdo zaklepal na dveře. Už podruhé. Poprvé jsem to ignorovala, ale teď už to bylo opravdové zabušení. Rozčílila mě vlezlost zdejšího personálu, který má navíc tak divný přízvuk v angličtině, že jim je sotva rozumět. Už jsem se chystala, že si vyjednám svůj klid, ale když jsem otevřela prudce dveře, oněměla jsem. Za dveřmi stál James.

...

„Tak už mi tu pohádku pověz,“ pobídl mě James druhý den u snídaně, když si zcela bez okolků nandával na talíř míchaná vejíčka a opečené toustové chleby.

„Tak mi taky naber snídani, skočím do pokoje pro ten rukopis,“ povzdechla jsem si nad jeho neodbytností a otočila se na patě. Když jsem se vrátila, nemohla jsem ho v přeplněné hotelové restauraci najít. Chvilí trvalo, než jsem si jeho černé čupřiny všimla. S mírným podivem, který pramenil z celé situace, jsem se vydala za ním. Začala jsem snídat a mezi jednotlivými sousty jsem Jamesovi v kostce nastínila linii příběhu. Vypadal velmi zaujatě a měl spoustu otázek. „Jamesi, nech mě najíst se. Na, zatím si to přečti,“ a podala jsem mu mírně podrážděně knihu. „Co na mě tak koukáš?“ zeptala jsem se s plnou pusou.

„Ta kniha je v češtině, Patricie...“

Zatímco se mi mozek automaticky přepnul na angličtinu, neuvědomila jsem si tuhle jazykovou bariéru. Připadala jsem si jako pitomec, a začala jsem vyprávět znova celý ten pohádkový nebo spíš hororový příběh se šťastným koncem.

„Tak a teď mi řekni, jaký máš z toho příběhu pocity?“ zeptal se mě zkoumavě James, protože postřehl v mém hlase změnu.

„Pocity z toho mám, upřímně řečeno, děsný. Sice to má být povzbuzující, motivující, krásný a zamilovaný příběh pro děti a naivní zamilovaný páry, který věří v překonání všeho zlého, ale zároveň to ukazuje strašnou beznaděj pro lidi, kterým se to nepovedlo. Na světě jsou lidi, který jsou nešťastný, opuštěný, bez partnera, jsou sami a Jamesi, řekni mi, proč zrovna já mám fotit knížku se stupidně šťastným koncem, když mně se žádnej takovej

nestal? Proč mám pobíhat po islandských horách, šplhat na sopky, být vzhůru do noci, čekat na ideální pohled, když vím, že jsou lidi, kteří nemají šťastnej konec před sebou?“ Klepal se mi hlas víc, než jsem chtěla, a tak jsem se odmlčela.

„A proč to teda fotíš?“ zeptal se ležérním tónem James a napil se kávy.

„Protože přes všechno špatný věřím, že to může bejt dobrý. Může to bejt skvělý, výborný, zamilovaný, šťastný a pravdivý. Věřím v to. A zároveň mě to děsí. V týhle pohádce se nebojím draků a přišer číhajících za oponou vodopádů. Víc se bojím toho štěstí a radosti na konci, která pluje na vlnách polární záře. Je těžký to pochopit, já vím, ale možná to dělám proto, abych dokázala sama sobě, že ještě pořád můžou bejt schovaný šťastný konce a že správný slova a lidi umějí dělat zázraky.“ Zvýšila jsem hlas a James se na mě samolibě usmíval, protože mě dostal tam, kam chtěl. Do stavu, kdy si uvědomuju pravý motivy svýho konání. „Jo a rozhodně se těším na hledání nejstrašnější jeskyně pro nejpříšernějšího draka. Musí to bejt fakt pecka, musí z toho dýchat strach!“ dodala jsem, abych nepůsobila jako úplně emocionálně nestabilní.

„Kecáš, nejvíc se těšíš na polární záři, v který se schovávají kouzla a láska,“ řekl mi James a mně nezbylo než si usrknout studený kávy, protože měl pravdu. Už zase.

Po snídani, při které jsem si ujasnila, proč tady jsem, jsme sbalili batohy, já pověsila na krk foťák a James nesl v ruce mapu a rukopis. Nasedli jsme do autobusu, který měl zastávku před hotelem, a celou dvouhodinovou cestu jsme konzultovali provedení fotek. Mluvili jsme o příběhu, pohádkách a o tom, jak velký poselství můžou fotky předat. James mě neuvěřitelně motivoval, najednou jsem sama měla pocit, že i já tím napíšu kus příběhu a budu součástí knihy, což jsem si doteď tak nějak neuvědomovala. Jeli jsme na jih k vodopádu Seljalandsfoss. V tu nejhorší možnou dobu, co se turistů týče. Tenhle konkrétní vodopád je turistická brutalita. Nachází se asi tak deset metrů od parkoviště, takže je opravdu oblíbenou zastávkou každého, kdo na Island zavítá. James chtěl, abych mu doslova přeložila scénku, kdy se skrz vodopád zjevuje obrys vodního draka, jak vylétá na noční lov. Obcházeli jsme dobrou hodinu kolem, než jsme našli perfektní místo.

Stranou od většiny lidí jsme si dali svačinu a já znovu Jamesovi překládala slovo od slova další kapitoly příběhu. Smál se a chtěl, abych je četla i česky. Líbilo se mu, že věděl, co se za slovy, kterým nerozuměl, skrývá za příběh. Opakoval slova, kde nebylo r a ř. Pak ta, kde byla, a měl záchvaty smíchu, jak to znělo ode mě a jak od něj. Byl jako malé dítě. Bavil se slovy a přítomností.

Moc práce jsem neměla, jen jednou za hodinu jsem zkontrolovala foťák na stativu a večer přehodila objektiv. Tohle je

jedna z fotek, které dodám kouzlo až skrz počítač. Spojím kus fotky z dopolední fotografie a nádech hvězd z fotografie večerní, všechno to vytvoří nádhernou kompozici, kterou v reálu není možné vidět. Taky budu vlastně kouzlit.

S Jamesem mi den u vodopádu utekl a mezi posledními jsme seběhli s první stovkou fotek směrem k autobusové zastávce, abychom stihli poslední spoj. V autobuse jsem nahrála fotky do notebooku a začala na kouzlení pracovat. James měl opřenou hlavu o moje rameno a v polospánku pozoroval, co dělám. Ani po dvou hodinách jsem nebyla s výsledkem spokojená, ale základ fotky jsem už měla. Autobus nás vyklopil před hotelem a hladoví jsme zamířili rovnou na večeři. Od té chvíle jsme se už nebavili o práci, ale o kavárně v Ely, knihkupectví a knihách, lidech a životě. Každé téma jsme přerušili pochvalnými komentáři, protože islandské ryby jsou jedny z nejlepších na světě.

...

Tři týdny uplynuly a my procestovali celý Island. Půjčili jsme si auto a po týdnu se přestěhovali do dalšího hotelu na severovýchodě ostrova. Příběh knihy jsme znali oba nazpaměť a já nakonec musela uznat, že šťastný konec neznamená divný konec. Prožívali jsme jednotlivé kapitoly, snažili se najít ideální místo pro fotky, nespali jsme tři noci, protože jsme čekali na polární záři, a když jsme ji poprvé uviděli, tak i Jamesovi došla

slova a já skoro zapomněla fotit. Navštěvovali jsme turisticky populární místa, ale i se vyptávali místních na tipy míst odlehlých, ale o to kouzelnějších. Fotili jsme detaily, které po mně nikdo nechtěl, ale já měla potřebu je do příběhu zakomponovat. Těšila mě osnova, kterou jsem se řídila, a zároveň úplná volnost, kterou mi poskytovala. Byl to jeden z nejlepších projektů, a to i díky Jamesovi. Na letišti v Reykjavíku jsem neudržela slzy, protože James letěl na druhou stranu Země než já.

○ půl roku později jsem posílala Jamesovi hotovou knihu. Příběh s našimi ilustracemi měl neuvěřitelný úspěch a já trvala na tom, aby spisovatelka uvedla i jméno Jamese jako fotografa, abychom byli tým. Fotky jsem upravovala měsíc a musím říct, že se mi povedlo vtisknout jim kouzlo i bez pohádkových bytostí. Dokázali jsme je vystihnout tak, aby z nich byla cítit atmosféra, která příběh podtrhovala. Když je viděla autorka příběhu, byla nadšená.

SVATEBNÍ FOTOGRAF

Oliver (28 let), duben 2053

S Emmou se budeme v srpnu brát. Byl duben a tento víkend jsme měli v plánu najít ideálního svatebního fotografa. Pár jsme si jich vytipovali a postupně si s nimi domluvili schůzky. V sobotu jsme se setkali s prvními pěti a zjistili, že tři z nich fotí svatby kvůli jídlu a zbylí dva kvůli nezadaným družičkám. Emma byla jaksepatří rozladěná a odmítala se už s kýmkoliv scházet a řekla, že svatbu radši nafotí její sestřenice.

Na neděli jsme měli domluvenou ještě jednu a poslední schůzku. Ráno jsem sršel optimismem a modlil se, aby ten, s kým se máme dnes dopoledne potkat, byl normální. Sešli jsme se v kavárně a po prvních minutách rozhovoru jsem viděl, že Emma cítila přesně to, co já. Tohle byl náš člověk. Rozuměli jsme si a povídali si mnohem déle, než jsme plánovali. Fotograf byl evidentně posedlý celým jeho světem plným těl fotoaparátů, objektivů, stabilizátorů, dronů a dalších věcí, kterým jsem vůbec nerozuměl.

„Pokud chcete výborné fotky, takové, které mají duši, jsem zcela neskromně nejlepší já!“ řekl s nemalou sebedůvěrou. Chlubil

se nám knihou s názvem: TOP snímky poloviny jednadvacátého století, kde byl výběr nejlepších fotografií od různých českých autorů a snad na každé druhé stránce bylo pod fotkou jeho jméno.

Při listování Emma občas ukázala na fotografie, které jeho nebyly, a neskryvavě je obdivovala. Jak úžasné jsou, jakou z nich cítí zvláštní energii, čistotu a zároveň bolest. Pod nimi byla podepsaná nějaká Patricie. Emmě to nedalo a zeptala se: „To jsou tak silný momentky, neznáte náhodou tu paní, co je fotila?“ Zastyděl jsem se, že Emma obdivuje víc práci někoho jiného, ale pan fotograf podobně nadšeně odpověděl. „To víte, že ji znám. Ta sice svatby nefotí, ale jinak je to perfektní fotografka, má neskutečný talent. Říkala mi teda, že talentem to není, že je to prázdným místem, které...“

Přestal jsem poslouchat. Hledání emocí a dohadování se, zda do svých fotografií člověk projektuje sebe sama nebo ne, to je něco, čemu za prvé nevěřím a za druhé mi to přijde trošku přehnané. Začal jsem přemýšlet nad úplně jinými věcmi a občas ze slušnosti souhlasně pokývnul. Emma do mě štouchla loktem, jestli jsem poslouchal. S jistotou jsem přikývl, že samozřejmě ano. Chtěla po mně čip, abychom zaplatili panu fotografovi zálohu.

Po tom, co jsme si závazně potřásli rukou a rozloučili se, na mě Emma vyhrkla: „No není to skvělý?“

„No to je, máme fotografa!“

„To teď nemyslím! Ale ta fotografka, to je ta tvýho táty!“

„Co povídáš, můj táta nemá žádnou fotografku.“

„Olivere, tys neposlouchal? Říkal, že ta žena, fotografka Patricie, přišla před třiceti lety o přítele a od té doby je sama. Proto ta bolest skrz fotky, protože ho nikdy nepřestala milovat, a že prý ten člověk zmizel beze stopy. To musí být ona!“

Vykulil jsem na Emmu oči a začal vykoktávat: „Cože? Jako TA Patricie? To není možný, že bychom na ni tak snadno narazili... A máš na ni kontakt?“

„Samozřejmě, že mám.“

...

O týden později mi v práci zvonil telefon, volala Emma: „Olivere, je to určitě ona! Jsem si na sto procent jistá!! Našli jsme ztracenou lásku tvýho táty!“

Oněměl jsem a nechápavě odpověděl: „Jak si můžeš bejt jistá? Domluvili jsme se, že zatím nebudeme nic podnikat.“

„Já vím, ale nemohla jsem to vydržet, a právě se vracím ze schůzky s ní. Zavolej Patrikovi, sejdeme se na oběd a já vám to povím oběma najednou, čau.“

Okamžitě jsem mu zavolaal a o půl hodiny později jsme už oba seděli v restauraci a netrpělivě čekali na Emmu.

„Já tomu pořád nemůžu uvěřit, Olivere, že jsi mi nic neřekl,“ povídal vyčítavým hlasem Patrik. Kdybych ho neznal, myslel bych si, že jsem ho naštvál. V jeho rychlém střídání nálad

jsem ale věděl, že mu tenhle postoj nevydrží déle než pár minut, protože zvědavost bude silnější.

„Patriku, říkám ti to teď, ani ne hodinku poté, co jsem domluvil s Emmou. Byla to šílená shoda náhod a sám víc nevím,“ vysvětloval jsem mu, aby pochopil, že nešlo o vynechání jeho osobnosti z nejdůležitější události za poslední desetiletí.

Patrik na mě zíral a jídlo mu stydlo na talíři. „Kde se ta Emma courá?“ Než stihl říct deset sprostých nadávek a přidat dalších dvacet otázek, už jsem spatřil kaštanovou hřivu mé budoucí ženy, jak se proplétala kolem malých stolečků ve snaze dostat se co nejrychleji k nám. Zním Emmu už téměř deset let, ale jen málokdy jsem ji viděl takhle euforicky rozzářenou.

„Kluci, je to stoprocentně ona. Jsem si jistá. Než mě oba přerušíte a než mi Patriku nejspíš vynadáš na základě tvých domněnek, tak vám řeknu, podle čeho jsem to poznala. Podle jejích tetování a hodinek. Taky říkala, že na lásku věřila před třiceti lety, než svého milovaného muže ztratila. Hlavně je to ideální ženská pro vašeho tátu a moje intuice mi říká, že je to určitě ona! Jo, a podle jmen.“

„Emmo, jestli tomuhle říkáš jasný důkazy, asi mi to budeš muset vysvětlit trochu detailněji. Jaký jako tetování? Jak jako hodinky? Jaký jména? A co si myslím o tvé intuici, to radši říkat nebudu, jinak mě Oliver zmlátí.“ Patrik vlastně shrnul i moje otázky,

já bych jen vynechal tu narážku na její intuici, a tak jsem to nekomentoval a čekal na vysvětlení.

„No podle tetování, protože má po vnitřní straně zápěstí roky 2017 a 2023. Taky symboly, dva páry očí, vánoční stromeček a letadlo. Váš táta byl přece pilot. Nejsou to snad ty roky, kdy spolu chodili? Nosí stejně retro složitý hodinky jako Samuel. A jména? Patriku, že se ptáš zrovna ty. Podle koho tě asi táta pojmenoval?“

Koukali jsme na sebe a neměli sílu nějak racionálně argumentovat nebo jsme možná nechtěli, aby to nebyla pravda. Po chvíli ticha jsme se vyptávali dál a Patrik měl slzy v očích, když pochopil, že jeho jméno může mít tak silnou spojitost s tátovou láskou.

Po obědě, který se protáhl na dvě hodiny, jsme se shodli, že jistí si našimi domněnkami budeme, až se zeptáme táty na původ Patrikova jména. Pokud to potvrdí, je to ona. Pokud ne, byla to jen shoda náhod. Ani jeden jsme nebyli v tuhle chvíli schopní zachovávat dospěláckou racionalitu. Úkolu se samozřejmě zhostil Patrik. Domluvili jsme se, že nebude pospíchat, hlavně, aby to nějak nevyhrotil a tátu nevyděsil. Musíme postupovat opatrně.

Večer jsem nemohl usnout, bylo chvíli po půlnoci a vtom mi zazvonil mobil. Volal Patrik. „Brácho, měli jsme pravdu. Táta řekl, že mě pojmenoval po své jediné lásce. Dost hustý, že jo? Tak dobrou a zítra ve tři u nás ta grilovačka, nezapomeň. Posílám pusu Emmě.“

„Tak tomu říkám nevyhrocené, klidné a postupné zjišťování informací,“ okomentovala Emma ironicky, protože celý telefonát slyšela.

„Já se z něj zblázním,“ dodal jsem a překulil se na bok.

V NEBI

Patrik (31 let), květen 2053

Oliver a ta jeho opatrnost, strach a nedůvěra. Pff. Zjistil jsem pravdu za jediný večer. Táta vůbec nic neskrýval, odpověděl mi, jako bychom se bavili o počasí, prostě jen tak. Možná už sám rezignoval na celou situaci, možná neměl náladu si nic vymýšlet a nalhávat. Pojmenoval mě po své lásce, po Patricii.

S Oliverem jsme se pohádali pokaždé, když přišla řeč na to, jak to tátovi říct nebo neříct. Já jsem to bral jako dobrou zprávu, jako novinku a skvělou život měnící událost. Oliver pořád mluvil o tátových pocitech a o tom, že to vlastně vůbec nemusí být pro něj dobrá zpráva. Takže chtěl trpělivě vyčkávat, což ale nebylo nic pro mě. I když jsme neměli stejný názor, bratrská loajalita mi nedovolila tátovi nic říct, aniž by s tím Oliver souhlasil. Přece jenom informace máme díky němu a Emmě, takže jsem musel uznat, že do toho má co mluvit.

Před týdnem měl Oliver narozeniny a od Emmy dostal poukaz pro tři osoby do nově otevřeného hotelu ve Vysokých Tatrách. Emma ho získala jako odměnu za článek pro jejich hotelový řetězec a napadlo ji, že by to mohla být pánská jízda pro mě, tátu a Olivera. Zároveň to pojmem jako jeho loučení se

svobodou a mě nenapadl žádný kloudný dárek, tak jsem navrhl, že bychom tam začátkem července mohli letět letadlem, které si občas pronajímám.

červenec 2053

Do sluchátek mi přišel signál, že můžeme letět. Odlétali jsme z menšího letiště kousek za Prahou. Táta si sedl na místo druhého pilota, z čehož jsem byl trošku nervózní, protože to byl člověk, který přesně rozuměl tomu, co dělám nebo nedělám. Kdyby vedle seděl Oliver, asi by se mi dlaně tolik nepotily. Dával jsem veliký pozor a nechtěl udělat jedinou chybičku. Oliver za námi nejistě pozoroval okolní krajinu a táta vypadal duchem lehce nepřítomně.

Cesta trvala necelé dvě hodiny a já se ve vzduchu cítil krásně. Jistě. Důvěřoval jsem technice a obdivoval detaily celého stroje. Táta se mě vyptával na technické vymoženosti a většinu cesty jsme probírali výhody jednotlivých typů letadel. Vyprávěl také o tom, čím létal on. Byly to obdivuhodné příběhy a já byl rád, že jsem tátovu lásku k létání převzal po něm. S letadlem jsme dosedli přesně tak, jak bylo v plánu. Náš víkend mohl začít.

Taxíkem jsme dojeli do luxusního hotelu, který byl nedaleko. V našem obřím apartmánu se nacházely tři ložnice, dvě koupelny a útulně vybavený obývací pokoj, z kterého byl vstup na balkon. Balkon, který byl snad větší než celý apartmán. Na jedné

straně byla měkká křesla a gauče, na druhé straně vířivka a v rohu minibar, který byl velký asi jako naše lednička. Na barovém pultu stály tři skleničky a za nimi čekala vychlazená lahev sektu. A ty výhledy. Tmavě modré jezero, nad kterým se tyčily majestátní hory. Všude lesy, čistota, ticho. Táta a Oliver byli nadšení stejně jako já.

Strávili jsme na tom balkoně většinu času, a dokonce tam i spali. Všichni tři jsme totiž milovali volnost a svobodu, kterou poskytoval výhled a nebe nad hlavou. První večer jsme usnuli brzo a víceméně mlčky.

Druhý den ráno jsme vyrazili na celodenní výlet do hor. Táta ve svých skoro padesáti sedmi letech měl víc energie než my dva dohromady a na většině vrcholků na nás musel čekat. Počasí bylo nádherné a my obdivovali plesa schovaná v kamenitých horách, žebříky vedoucí do propastí a sílu řek, které si razily cestu skrz strmá úbočí a padaly v podobě vodopádů do roklin. Nohy mě neuvěřitelně bolely. Oliver, který byl věčný praktik, se zapotil nejvíc, protože s sebou táhl tři pláštěnky, lékárničku a spoustu dalších věcí, které jsme my s tátou odmítali na zádech nést.

Do hotelu jsme se vrátili kolem sedmé, dali si sprchu a šli na výbornou večeři. Najedli jsme se dokonale. Usadili jsme se na terase, čekali na přicházející noc a já se s nimi cítil jako doma. Je zvláštní, jak lze slovo doma a pocit domova přenést. Z našeho obřího minibaru jsem vytáhl Jacka, led a tři skleničky.

„Na Olivera. Na to, že se můj mladší brácha bude ženit, na to, že našel perfektní a chytrou holku. Taky připíjím na tebe, tati, díky tobě jsme bráchové, díky, že jsi nás naučil tolik věcí, které nejsou samozřejmé. Díky za to, jaký jsi nám vytvořil domov. A díky za to, že seš skvělejší táta.“ Byl jsem na svůj proslov pyšnej. Oliver na mě vykulil oči a naznačoval mi, abych už nepokračoval v mluvení dál.

Možná to ode mě bylo vypočítavé, ale potřeboval jsem dostat tátu do nálady, abychom mu mohli sdělit, že jsme našli Patricii. Bylo to přesně, co nás táta učil. Nečekej na perfektní okamžik, ale udělej okamžik perfektním! Oliver se bál, ale já byl odhodlanej mu dneska večer všechno říct. Vypili jsme první skleničku, druhou, třetí a po čtvrté se Oliverovi rozvázal jazyk a povídal nám o chystané svatbě, o Emmě a plánech do budoucna. Já jsem měl naopak jazyk svázanější a pozorně si prohlížel tátu. Za brýlemi mu zářily oči, občas si prohrábl vlasy, ve kterých se objevovalo čím dál víc šedin. Polemizoval nad tím, co Emmě dá za to, že po něm převzala adopční štafetu a že se teď o Olivera stará ona. Byl jsem až překvapivě dojatěj, a začal mi docházet význam toho, co Oliver myslel tím, že by to nemusela být pro tátu dobrá zpráva.

Hovor plynul, táta se začínal dostávat do nálady a opět mluvil o svých zážitcích při létání. My poslouchali, jako když jsme byli malí kluci a vyprávěl nám na dobrou noc. Ležel jsem na zádech,

koukal na nebe plné hvězd, družic, letadel a poslouchal příběhy o tom, jak se táta učil létat.

„Kam jsi letěl nejdál?“ zeptal jsem se, i když jsem znal odpověď. Ptali jsme se ho takhle pořád, protože jsme měli své oblíbené historky, které po otázkách navazovaly. Táta si dolil z lahve a začal povídat jiný příběh. Nejdřív jsem myslel, že si to vymyslel, ale vzhledem k tomu, jak se Oliver posadil a začal se na tátu dívat, jsem poznal, že asi uslyšíme něco, co jsme ještě neslyšeli. Nebylo to nijak veselé povídání, i když vlastně šťastný konec mělo. Ten šťastný konec byl tátův život, který mu po tom všem zbyl. Vyprávěl nám, jak jel do práce a v tom mu zazvonil mobil a volal mu kamarád David. Vyprávěl nám, jak našel opuštěnou stodolu a v ní letadlo, jak letěl a proč letěl. Vyprávěl nám o ránu, které bylo jeho poslední s láskou svého života.

Ač jsme tam byli tři chlapi, kteří samozřejmě nebrečí, tak při pohledu na tátu jsem se neubráníl tomu, že mi ukápló pár slz. Nechtěl jsem, aby si táta myslel, že to jsou slzy lítosti, ale on nekoukal na nás, koukal na nebe a byl daleko od všeho, co ho právě obklopovalo. Oliver do mě šťouchl a naznačil, co mně bylo jasné.

„Tati, my jsme ji našli,“ řekl jsem a nenápadně si otřel oči. Pohled, jakým se na nás táta podíval, byl plný strachu.

„Co tím myslíte, že jste ji našli? Koho jste našli?“ zeptal se pomalu a bylo vidět, že si vůbec nechce připouštět realnost našich slov.

„Patricii,“ odpověděl Oliver a já se připravoval, že teď může přijít všechno.

„Cože?“

Kromě tátova prvního výkřiku nepřišlo nic hrozného. Zareagovaly na něj pouze sovy pohoršeným zahoukáním. Nejdřív tomu nechtěl uvěřit. Pořád dokola se ujišťoval, jak to teda vlastně bylo, co se stalo a co ještě Emma říkala, že ona říkala. I když jsem byl po celém dni unavený, táta rozhodně nevypadal, že někdy bude mít svých otázek dost.

Táta byl najednou jak vyměněnej. Naše zpráva ho vystřelila do nebe, on se smál a znova a znova se ptal na věci, které už od nás věděl. V celé své radosti rozdělal ještě další lahev Jacka a připíjeli jsme si na všechno možné i nemožné do půl pátý do rána. S východem slunce jsme s Oliverem usnuli. Táta nejspíš vůbec nešel spát, naplánoval další pochod do hor a sršel energií a vtipem.

S Oliverem jsme se po hřbetech hor ploužili za ním a ani jsme se nesnažili držet jeho tempo. Táta byl duchem úplně mimo. Z impulsu, který chápal jenom on sám, najednou začal utíkat, i když nám zbývalo do hotelu ještě dobrých osm kilometrů.

Nevěřili jsme, že by mu euforie ze znovuobjevení Patricie vydržela tak dlouho. S bráchou jsme na večeri dorazili o hodinu a půl později než on a zjišťovali jsme, co ho to popadlo. Nechtěl nám nic říct a culil se jako puberták. Nakonec z něj vypadlo:

„Chlapi, já jí napsal! A ona odepsala!“

ZTRACENÉ KRÁSY

Patricie (55 let), červenec 2053

Koukala jsem na obrazovku svého notebooku a nemohla uvěřit svým očím. Rozklikávala jsem znova a dokola ten samý text, hypnotizovala jsem jednotlivé věty a četla po písmenkách slůvka, která se mi pomalu, ale jistě, vypalovala do paměti. Hledala jsem skrytý význam celého obsahu textu, ale na nic jsem nebyla schopná přijít. Vedle mě stálo objednané cappuccino, na které jsem úplně zapomněla. V ranním chladu pomalu stydlo a ztrácelo pěnu.

Byla jsem natolik rozrušená, že jsem se štípla, jestli se mi to nezdá. Hltala jsem všechna ta slova, která zněla tak sladce známě, voněla láskou a dálkou. Vracely se mi všechny pocity, které jsem už dávno necítila. Příjemné vzrušení z neznámého a adrenalin, který mi najednou proudil celým tělem, mě nutil k akci. Během chvíle mě napadlo několik verzí ideální budoucnosti a všechny ty se šťastným koncem jsem zaplašila hodně hluboko do hlavy, protože si nemůžu dovolit prožít další zklamání. Šťastné verze ve mně byly, číhaly jen na chvíli nepozornosti, kdy začaly řídit, a vykreslovaly pak věci krásněji, než by kdy mohly být.

Seděla jsem na liduprázdné terase hotelu v Christchurch už od šesti hodin ráno. V tu dobu jsem se vrátila z nočního focení, jelikož jsem plnila další zakázku. Tentokrát na téma: Ztracené krásy Nového Zélandu. První dva dny jsem žádné takové ztracené krásy nenašla, tak mě napadlo pojmout celý projekt jinak. Doufala jsem, že to firma ocení, i když to určitě nebude podle jejich představ. Fotila jsem přírodní krásy, které se pro lidské oko ve tmě ztrácí, ale díky svitu hvězd, měsíce a dobrému fotografickému vybavení se znovu objevují. Překopala jsem tedy režim normálního člověka a fotila v noci a ve dne pospávala.

Dnes byl můj poslední pracovní den. Chtěla jsem ještě další týden cestovat, ale hned ráno se mi plány zkomplikovaly, překřížily, změnila a zrušily. Přišel mi totiž ten e-mail. Zpráva, na kterou jsem čekala celých třicet let.

Dokážete si představit tu obří časovou propast, kterou mezi námi život vykousal? Tu nekonečnost dnů, měsíců a let, kdy jsme se neviděli? Neslyšela jsem tón jeho hlasu, nedotkla jsem se linie jeho zad, jeho prsty se nepropletly s mými a jeho oči se nepropily do mého nejhlubšího já.

Už dlouhých třicet let.

Stále jsem uvnitř čekala, doufala, trpěla.

Nikdy jsem ho nenechala jít.

Nebyla jsem schopná opustit vzpomínku na jeho vůni, na jeho smích, na věci, které měl rád, které miloval. Prožila jsem život, jak jsem nejlépe uměla, ale nešlo mi to tak dobře, jako kdybych žila s ním.

Odesílatel: pilotsamuel2017@gmail.com

Milá Patricie,

právě sedím na terase nádherného hotelu ve Vysokých Tatrách a pozoruji západ slunce. Je mi neuvěřitelně krásně, protože stejně jako končí dnešek, tak věřím, že končí i jedna etapa v mém životě a začíná něco nového.

Neboj se, nezbláznil jsem se. Shodou náhod, co nebyly náhody, jsem na tebe dostal kontakt. Klepou se mi ruce a mám asi tak milion otázek, a ještě víc odpovědí. Rád bych tě viděl. Urči čas a místo na celém světě a já tam budu.

PS: Kdybys byla na pochybách, vzpomeň si na chuť první námi upatlané pizzy, vzpomeň si na první polibek v ulicích noční Prahy, a jestli se ti ty vzpomínky vybavují s alespoň poloviční láskou jako mně, tak jsem ten nejšťastnější člověk na světě.

S láskou Samuel

Napsat pár řádků nezní jako těžký úkol, vymyslet ale odpověď na zprávu, na kterou jsem čekala třicet let, mi rozklepávalo prsty takovým způsobem, že jsem zatím nebyla schopná dát dohromady bez chyby ani pozdrav. Při psaní

odpovědi se z cappuccina stalo jen studený kafe, ale tak nějak automaticky jsem ho usrkávala a nevnímala jeho chuť.

Po odeslání odpovědi jsem si spočítala, kolik mám ještě času, abych stihla mnou navržené setkání. Přesně čtyřicet jedna minut na to, abych si zabalila a dostala se na letiště. Popadla mě panika a vyrazila jsem. Servírce jsem nechala jednou tolik peněz, protože jsem neměla drobné, ani čas zdržovat se tím, že mi bude vracet. Do svého hotelového pokoje jsem vbíhala během pěti minut. Za dalších deset jsem měla všechny své věci naházené v kufru. Foták s největším objektivem jsem táhla na krku, jelikož jsem neměla nervy ho pečlivě a opatrně balit společně s další fotografickou aparaturou.

Na letiště jsem se dostala taxíkem, který jsem naprosto sprostě vyfoukla slečně, která vypadala, že nemá tolik naspěch jako já. Časově jsem na tom byla velmi dobře a do odletové haly jsem vbíhala s jasným plánem. Co nejdříve se dostat do Čech. Zmapovala jsem celý prostor letiště a na tabuli viděla, že za třicet minut odlétá nadzvukové letadlo do Dubaje, odkud pak letí linka do Prahy.

Bylo to až děsivě snadné, pomyslela jsem si, a nechala si nalít sekt od procházející letušky. Až v tu chvíli, kdy jsem si zapínala bezpečnostní pás, jsem si uvědomila, že už není cesty zpět. Všechno šlo neskutečně rychle a letadlo se připravovalo k odletu.

Bylo mi proti srsti vyměňovat peníze za zbytečný luxus a prosazování vlastních potřeb nad potřeby ostatních. Peníze mi ale tentokrát usnadnily život. Díky nim jsem se nadzvukovou rychlostí blížila k Dubaji, kde přistaneme za krásných sedm hodin. Do této chvíle šlo všechno uspíšit, ale teď už nemůžu udělat pro urychlení absolutně nic.

Pohodlně jsem se usadila v měkkém křesítku, natáhla si nohy, vytáhla notebook a napsala Jamesovi. Sdílíme společně už skoro šestnáct let drobné okamžiky našich životů a dvakrát ročně se navštěvujeme. Sice je James o dvacet let mladší než já, ale pořád ho beru jako svého životního kouče, mé upřímné já a jako rodinu. Když jsem mu sdělila informaci, že mi napsal Samuel a že se naprosto bezhlavě vrhám do setkání s ním, Jamese to vůbec nepřekvapilo. Naopak. Odepsal mi: No konečně! Nepokaz si to tím, že si vymyslíš tisíc důvodů, proč by to tentokrát nemělo vyjít. Nenech tu část sama sebe, aby tě přesvědčila o tom, že si to nezasloužíš. Kdy ses naposledy na něco nebo na někoho (kromě mě) těšila? Opakuju, nepanikař a zhluboka se nadechni!

Jamesova upřímná podpora mi pomohla utřídit si roztoulané myšlenky, které byly nahlodávány pochybnostmi. Začínala jsem se opravdu těšit. Uvidím Samuela. Já uvidím Samuela!?! Nervozitou jsem se chrula na sedadle a nemohla se nasytit celého spádu, kterým se vydal dnešní den. Nakonec jsem si pustila film a na pár hodin dokonce usnula.

...

Bezpečně jsme přistáli v probouzející se Dubaji. Díky, časový posune. Klimatizovaná letištní hala nenapovídala nic o venkovní teplotě, ale už teď muselo být vedro k padnutí. Neměla jsem domluvený žádný další let, ale měla jsem skoro celý den na to dostat se do Prahy, takže jsem naštěstí chytla jedno z posledních míst v nízkonákladovém dopravním letadle, které odlétalo ve tři hodiny v noci a do Prahy přilétalo v osm hodin druhý den ráno.

Koupila jsem si bagetu a colu a s kufrem se odklidila do rohové sedačky naproti velkým oknům, skrz která byl výhled na přistávající a odlétávající letadla. Nechala jsem myšlenky plout a čas ubíhal pomalu.

Sedmnáct hodin čekání přede mnou. Jen já a mé myšlenky. Ač jsem se snažila držet se Jamesových pokynů, představy mě samozřejmě brzo dohnaly. Rekapitulovala jsem celý svůj život tak, jak to dělají lidi před smrtí. Myslela jsem na třicet podzimů, zim, jar a lét, které jsem přežívala a prožívala bez něj. Většinu těch období jsem si pamatovala díky fotkám, jinak se mi čas uplynulých let sléval do jedné rozmazané čmouhy.

Vzpomínala jsem na chvíle, které následovaly těsně po Samově zmizení. Jeho rodiče tenkrát odmítli podepsat a potvrdit mé oznámení o jeho zmizení na policii. Nikdy jsem nepochopila, proč se tak lehce zřekli svého jediného syna. Po letech jsem se dopátrala jediného vysvětlení. Sam zmizel

společně s Davidem za hranice kvůli praní špinavých peněz. Jejich rodiče to nejspíš pohoršilo natolik, že s nimi a pak už ani se mnou nechtěli mít nic společného. Já jsem tuto verzi tvrdohlavě odsuzovala. Jenom jsem celou dobu nevěděla, čemu mám vlastně věřit.

Myslela jsem na pátrání, které jsem sama zorganizovala. S foťákem na krku jsem tenkrát po světě pobíhala jako blázen a nerozuměla ani sama sobě. Zůstala jsem dlouho opuštěná. Měsíce se slily v roky a nevzpomínám si, kdy nastal ten zlom. Zlom, kdy jsem na sebe začala být znovu opatrná a vážila si života.

Teď, ve vychlazené hale dubajského letiště, jsem se bála zklamání. Ve skoro šedesáti letech se na popud jednoho e-mailu, který může být jenom špatným vtípem, vrhám přes celý svět za vidinou návratu ke své lásce.

Tekly mi slzy a za zavřenými víčky jsem si představovala, jak bude Samuel vypadat. Jak bude znít jeho hlas, jaké odpovědi pro mě bude mít. Obejme mě? Odpustí mi, že jsem ho nenašla, a nakonec přestala hledat?

Pomalu jsem upadla do položivého stavu. Byla jsem hrozně nervózní a nemohla se dočkat. Když jsem nastupovala do letadla směr Praha, cítila jsem se ještě o trochu hůř. Byla jsem rozlámaná a po vzlétnutí jsem hned usnula. Dvakrát jsem se bouchla hlavou o okýnko a jednou mě vzbudilo decentní zaklepání paní vedle mě,

protože mi hlava padla i jejím směrem. Bez dalších karambolů jsem probděla zbytek cesty.

Praha v osm hodin ráno byla svěží, s nádechem budoucího vedra. Naštěstí nebydlím tak daleko od letiště, takže jsem už během dvaceti minut odemykala dveře do svého bytu. Dala jsem si dlouhou sprchu, vypila dva hrníčky kávy a čekala.

Nedočkavě jsem pohlédla na své hodinky.

Do setkání zbývalo pět hodin...

Chcete se ještě hlouběji ponořit do světa Patricie a Samuela?
Rádi byste rozpletli další osudy vašich oblíbených hrdinů a odkryli
příběhy nových postav?

Začtěte se do pokračování knihy Hodinky.

Do II. dílu s názvem: **MINUTKY**.

...

Přijmou Patricie se Samuelem vzájemnou přítomnost po třiceti
letech odloučení, jako by nebylo?

Jak vznikla Patriciina láska k focení a kdy se Samuel zamiloval
do létání?

Co se stalo po pádu s Davidem?

Jak to, že se Evelin, Samuelova matka, tak lehce zřekla svého
jediného syna? A co na to říká její psycholog Daniel Kahlman?

Jak se Patrik seznámil se Sofií?

Proč Emma utekla od své rodiny? Kdo je Dušan a jak bude
Samuelovi a jeho rodině komplikovat život?

...

Odpovědi nejen na tyto otázky naleznete na dalších 237 stranách
románu MINUTKY.

Neváhejte a objednejte si svůj výtisk ještě dnes.

Román **MINUTKY** můžete zakoupit na:

www.knihaminutky.cz

nebo telefonicky na číslech:

+420 776 621 907

+420 732 331 905

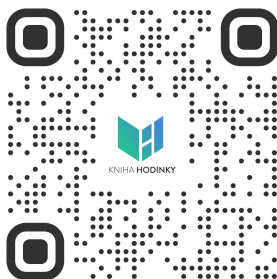
Pokud jste byli s knihou Hodinky spokojeni, budeme rádi, když se o ní také zmíníte svým známým nebo jim uděláte radost a knížku Hodinky i Minutky rovnou zakoupíte.

Jsme velice vděční, že koupí i komentáři naši práci neustále oceňujete a tím nás motivujete k další tvorbě.

Děkujeme.

Veronika a Václav Jonešovi

Nakupujte zde: www.knihahodinky.cz

PODĚKOVÁNÍ

Mami, děkuju, že jsi mě naučila číst a milovat knihy. Položila jsi základy, kterými neotřásly změny, kterými jsem v životě prošla. Nejen za to Ti patří obrovský a nekonečný dík.

Markétko, děkuju za každodenní podporu, přátelství, pravdu a smích, který mě s tebou celým životem provází. Jsi nejlepší sestra na světě. Moje i zdravotnická!

Radko, děkuju za opakované čtení příběhu, trpělivost a neustálé opravování chyb. Ještě víc děkuju, že jsi vychovala toho nejlepšího muže pod sluncem. Obojí jsi zvládla naprosto fantasticky.

Moje milé a milované betačtenářky,

když jsem vám na jaře dávala do rukou první verzi knihy Hodinky, myslela jsem si, že je téměř hotová. Díky vaší pomoci jsem zjistila, že zdaleka není. Upravila jsem příběh dle vašich rad, v teď už doufám, krásný celek.

Péto, děkuju za detailní vychytávání všech mušek, které v příběhu poletovaly. Děkuju, že chyby nejen umíš najít, ale navrhneš k nim minimálně jedno řešení. Funguješ tak i v životě a za to tě obdivuju a miluju.

Lindi, děkuju za dveře dokořán, skleničky vína a ukázání nejednoho životního směru. Díky za hodnoty, realitu a podporu. Jsi Ivce a tři ze čtyř hlavních postav taky. Náhoda?

Jájo, děkuju za nadšení, sdílenou lásku ke knihám a čtení, za pochopení všech mých poeticky myšlených, ale kostrbatě napsaných, vět. Jediná ty jsi je podtrhávala růžově, když je ostatní škrtali.

Míšo, děkuju za celoživotní přátelství a pomoc nejen s příběhem. Posloucháš víc než jiní a já ti děkuju za vedení v hledání odpovědí, které mám už dávno v sobě.

Kláři, děkuju za přátelství, které už trvá víc než patnáct let. Děkuju za energii, kterou v sobě máš a rozdáváš, děkuju za nejšílenější vzpomínky a zážitky, děkuju za pochopení a podporu.

Za editační poznámky a gramatickou korekturu děkuji:

Mgr. Radmile Jonešové

Mgr. Jitce Baudischové

Mgr. Monice Janákové

Ing. Petru Kubizňákovi, Ph.D.

Za konečnou úpravu textu zodpovídají Veronika a Václav Jonešovi.

Veronika Jonešová

HODINKY

Grafická úprava obálky a sazba Václav Joneš.

Vydali manželé Veronika a Václav Jonešovi

ve Dvoře Králové nad Labem roku 2019.

První elektronické vydání – PDF

(Upravené vydání – listopad 2021)

ISBN: 978-80-270-7442-6

Doporučená cena: 229 Kč

www.facebook.com/knihahodinky

www.instagram.com/kniha_hodinky

info@knihahodinky.cz

www.knihahodinky.cz